

ДОКЛАД

за Оценка за степента на въздействие на
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ
фаза Предварителен проект
върху предмета и целите на защитените зони от мрежата
Натура 2000

(Съгласно Закона за биологичното разнообразие (ДВ. бр.77/2002 г.) и
Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на
съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни
предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
(ДВ, бр. 73/2007 г.).



Съдържание

1.	Въведение	1
1.1	Анотация.....	1
1.1.1	Цели и задачи на Общ устройствен план на община (ОУПО) Стамболийски .	1
1.1.2	Характеристика на община Стамболийски.....	3
1.1.3	Правила и нормативи за устройство и застрояване	3
1.2	Защитени територии и Натура 2000 и защитени територии.....	7
1.2.1	Защитени територии.....	7
1.2.2	Натура 2000.....	8
2.	Методика за оценка степента на отрицателно въздействие на проект за Общ устройствен план на община Стамболийски върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове, предмет на опазване в зони от мрежата Натура 2000	10
2.1	Определяне на обхвата на въздействията.....	10
2.2	Определяне на съществуващото състояние.....	10
2.3	Методология за оценка степента на отрицателно въздействие	11
2.3.1	Определяне вида на отрицателните въздействия.....	11
2.3.2	Определяне степента на отрицателните въздействия.....	12
2.4	Мерки за смекчаване	15
2.5	Остатъчни въздействия.....	15
2.6	Базова информация.....	15
2.7	Картен материал.....	15
2.8	Видове и местообитания, обект на опазване	15
3.	Защитена зона BG0002057 Бесапарски ридове.....	18
3.1	Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната.....	18
3.1.1	Връзка на защитената зона с елементите на проекта.....	18
3.1.2	Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху зоните на Натура 2000 в комбинация с предложения ОУП.....	22
3.2	Характеристика на защитената зона	22
3.2.1	Основно описание.....	22
3.2.2	Забрани от заповедта за обявяване	23

3.2.3	Предмет и цели на опазване.....	24
3.3	Оценка на въздействията.....	26
3.3.1	Потенциални въздействия.....	26
3.3.2	Потенциално засегнати видове, предмет на опазване.....	28
3.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 Бесапарски ридове.....	57
3.4	Кумулативно въздействие.....	61
3.5	Въздействие върху целостта на зоната.....	62
3.6	Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им.....	62
3.7	Остатъчен ефект.....	63
3.8	Компенсаторни мерки.....	63
3.9	Алтернативи.....	63
3.10	Заключение.....	64
4.	Защитена зона BG0002087 Марица Пловдив.....	66
4.1	Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната.....	66
4.1.1	Връзка на защитената зона с елементите на проекта.....	66
4.1.2	Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху зоните на Натура 2000 в комбинация с предложения ОУП.....	67
4.2	Характеристика на защитената зона.....	68
4.2.1	Основно описание.....	68
4.2.2	Забрани от заповедта за обявяване.....	68
4.2.3	Предмет и цели на опазване.....	68
4.3	Оценка на въздействията.....	70
4.3.1	Потенциални въздействия.....	70
4.3.2	Потенциално засегнати видове, предмет на опазване.....	70
4.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 Марица Пловдив.....	83
4.4	Кумулативно въздействие.....	85
4.5	Въздействие върху целостта на зоната.....	87
4.6	Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им.....	87
4.7	Остатъчен ефект.....	88
4.8	Компенсаторни мерки.....	88

4.9	Алтернативи	88
4.10	Заключение	88
5.	Защитена зона 33 BG0000254 Бесапарски възвишения.....	90
5.1.1	Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната	90
5.1.2	Връзка на защитената зона с елементите на плана.....	90
5.1.3	Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Натура 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП.....	91
5.2	Характеристика на защитената зона	92
5.2.1	Основно описание.....	92
5.2.2	Предмет и цели на опазване.....	92
5.3	Оценка на въздействието.....	95
5.3.1	Идентификация на въздействията.....	95
5.3.2	Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона	96
5.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесапарски възвишения	102
5.4	Кумулативно въздействие	120
5.5	Въздействие върху целостта на зоната.....	121
5.6	Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им	121
5.7	Остатъчен ефект.....	121
5.8	Компенсаторни мерки	121
5.9	Алтернативи	122
5.10	Заключение	122
6.	Защитена зона 33 BG0000578 Река Марица	123
6.1.1	Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната	123
6.1.2	Връзка на защитената зона с елементите на плана.....	123
6.1.3	Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Натура 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП.....	126
6.2	Характеристика на защитената зона	126
6.2.1	Основно описание.....	126
6.2.2	Предмет и цели на опазване.....	127

6.3	Оценка на въздействието.....	130
6.3.1	Идентификация на въздействията.....	130
6.3.2	Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона	132
6.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000578 Река Марица	139
6.4	Кумулативно въздействие	164
6.5	Въздействие върху целостта на зоната.....	165
6.6	Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им	166
6.7	Остатъчен ефект.....	166
6.8	Компенсаторни мерки	167
6.9	Алтернативи	167
6.10	Заключение	168
7.	Защитена зона 33 BG0000424 Река Въча - Тракия	169
7.1.1	Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната	169
7.1.2	Връзка на защитената зона с елементите на плана	169
7.1.3	Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Натура 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП.....	170
7.2	Характеристика на защитената зона	171
7.2.1	Основно описание.....	171
7.2.2	Предмет и цели на опазване.....	171
7.3	Оценка на въздействието.....	173
7.3.1	Идентификация на въздействията.....	173
7.3.2	Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона	175
7.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесепарски възвишения	177
7.4	Кумулативно въздействие	192
7.5	Въздействие върху целостта на зоната.....	193
7.6	Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им	193
7.7	Остатъчен ефект.....	194
7.8	Компенсаторни мерки	195
7.9	Алтернативи	195

7.10	Заключение	195
8.	Алтернативи	196
8.1	Нулева алтернатива	196
8.2	Алтернатива 1 – Реализиране на ОУП	197
8.3	Алтернатива за прекатегоризацията на съществуващ нарушен терен на територията на 33 Бесепарски ридове и 33 Река Марица	198
9.	Заключение	200
10.	Трудности.....	205

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 Анотация

Проектът за Общ устройствен план на община Стамболийски (ОУПО) е възложен и изработен в изпълнение на Решение № 124, взето с протокол № 17 от 26.06.2017 г. на Общински съвет Стамболийски и проведена процедура по възлагане на ОУПО. ПЛАНЪТ се изготвя на основание на чл. 105 от Закона за устройство на територията на (ЗУТ) и § 123 от Преходни и заключителни разпоредби на същия закон.

Планът е разработен за прогнозен период до 2035 г.

Проектът за ОУПО е изработен въз основа на:

- „Задание за изработване на Общ устройствен план на община Стамболийски”, м. май 2017 г. (прието с Решение № 124, взето с протокол № 17 от 26.06.2017 година на Общински съвет Стамболийски, наричано по-нататък „ЗАДАНИЕ“).
- Съгласувателни писма към ЗАДАНИЕТО от заинтересовани институции и ведомства, както следва:
 - Министерство на културата, Национален институт за недвижимо културно наследство (писмо № 33-НН-538/12.09.2017 г.);
 - Министерство на околната среда и водите, Регионална инспекция - Пловдив (писмо ОВОС-697/24.-07.-2017 г.).
- Техническо предложение за изпълнение на обществена поръчка с предмет „Изработване на проект за общ устройствен план на община Стамболийски“, разработено в съответствие с изискванията на конкурсната програма по възлагането на обществената поръчка и включващо описание на методическия подход на Изпълнителя, и предвидените дейности и организация на изпълнението.

1.1.1 Цели и задачи на Общ устройствен план на община (ОУПО) Стамболийски

Главната цел на общия устройствен план на общината е да създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с целите на социално-икономическото ѝ развитие и със специфичните местни природни, културно-исторически, туристически и други ресурси.

Целите, чието изпълнение предпоставя постигането на главната цел, са свързани с провеждането на ефикасна съвременна общинска устройствена политика, съобразена с принципите на устойчивото развитие за баланс между екологично равновесие, икономически растеж и социален просперитет, при пестеливо използване на природните ресурси. Тези цели са:

- Регулиране в устройствено отношение процесите на по-нататъшната урбанизация на територията на общината в граници и структурни форми, които да не накърняват качествените характеристики, цялостността и стабилността на природната ѝ среда.
- Създаване на необходимите устройствени условия за реализиране в краткосрочен план на стратегическите и програмните документи по Закона за регионално развитие (ЗРР) – Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР), Регионалния план за развитие на Южния централен район 2014-2020 г. (РПР-ЮЦР), Областната стратегия за развитие на област Пловдив 2014-2020 г. (ОСР-Пловдив), Общинския план за развитие на община Стамболийски 2014-2020 г. (ОПР), както и секторни програми, планове и проекти на общинско и по-високо териториално ниво, напр. проекта „Тракия икономическа зона“, в който община Стамболийски присъства сред партниращите общини.
- По-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места и останалите обитавани територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, при осигуряване на баланс между обществените и частните интереси.
- Съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на природно и на културното наследство на общината, с оглед устойчивост и взаимно стимулиране при развитието на всички системи.

Задачите на общ устройствен план на община произтичат от разпоредбите на ЗУТ и Наредба № 8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (по-нататък - Наредба № 8/2001 г. на МРРБ) и включват:

- Определяне на общата структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части, местоположението и границите на урбанизираните територии, земеделските територии; горските територии, защитените територии, защитените зони, санитарно-охранителните зони на водоизточници, нарушените територии за възстановяване, водните течения и площи и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение.
- Регламентиране на общия режим на устройство на всяка от териториите по предходната точка, в т.ч. териториите изключителна държавна, публична държавна и публична общинска собственост. Режимът включва най-общи цели, мерки и изисквания за тяхното опазване, използване, изграждане и развитие, като се съблюдават режимите, установени по реда на специални закони.
- Определяне разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура и сервитутните им зони на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение.
- Усъвършенстване на мрежата на социалната инфраструктура съобразно прогнозите за социално-икономическо и пространствено развитие, при отчитане на съвременните критерии и стандарти.

- Идентифициране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и регламентиране на необходимите превантивни мерки и начини на устройство и защита.
- Определяне на територии за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне, вкл. мероприятия за възстановяване на нарушени територии.
- Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на културно-историческото наследство и природните забележителности.

1.1.2 Характеристика на община Стамболийски

Община Стамболийски се намира в Южна България, в централната част на Пазарджишко-Пловдивското поле на Горнотракийската низина и крайните северни части на Западните Родопи. В преобладаващата си част релефът е равнинно-низинен, със средна надморска височина ок. 206 м, най-ниска точка - 172 м (коритото на р. Марица в източната част на общината) и най-висока - 442,5 м (вр. Широки връх в югозападната част, на границата с общините Брацигово и Кричим).

Общината попада в административните граници на област Пловдив. Разположена е на западната граница на областта и граничи с общините Родопи, Перушица и Кричим, както и с общините Брацигово и Пазарджик от област Пазарджик. Площта ѝ е 61,27 кв. км (1,02% от площта на областта), който показател я поставя на 15-то място от осемнадесетте общини в областта.

1.1.3 Правила и нормативи за устройство и застрояване

Жилищни устройствени зони

Жилищните устройствени зони се устройват съгласно чл. 17 и чл. 18 от Наредба № 7/2003 на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (по-нататък - Наредба № 7) и се застрояват при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на зоната	Код	Пзастр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина	Жм	60%	1,2	40	10 (3)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона за застрояване със средна височина	Жс	70%	2,0	30	15 (5)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.
Жилищна устройствена зона за застрояване със средна височина (разновидност)	Жс1	70%	2,0	30	12 (4)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.

Наименование на зоната	Код	Пзастр. макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Жилищна устройствена зона за комплексно застрояване	Жк	50%	2,0	40	15 (5)	Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.

Производствени устройствени зони

Разполагат в и извън границите на населените места и се устройват съгласно чл. чл.22, 24 и 25 от Наредба № 7, като в тях могат да се разполагат и производствени и складови сгради и съоръжения, обслужващи селското, горското и комуналното стопанство, при съобразяване със санитарно-хигиенните изисквания.

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	П озел. мин.	Други правила и бележки
Предимно производствена зона	Пп	80	2,5	20	Пзастр. макс. включва и всички технологични пътища и обслужващи открити площи. Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност
Високотехнологична производствена зона	Пч	80	2,5	20	Мин. 1/3 от Позел. – дървесна растителност

Територии за отдих – „ваканционен селище“

Разполага се извън НМ и се устройва в съответствие с разпоредбите на чл. 28, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6, 7 от Наредба № 7. Застроява се при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на устройствената зона	Код	П застр. макс. (%)	Кинт макс.	П озел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Ваканционно селище	Ос	30	0,9	50	10 (Зет.)	Минимум 1/2 от озел. площ – дървесна растителност.

Устройствени зони за озеленени територии

Устройствените зони „озеленени територии за широко обществено ползване“ (Оз) се разполагат в и извън населените места и се устройват в съответствие с разпоредбите на чл. 62 от ЗУТ и чл. 32 от Наредба №7/2003 на МРРБ и на база подробни паркоустройствени планове по чл. 50 от Наредба № 8/2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове.

Устройствените зони „озеленена територия за спорт и развлечения“ (Озс) са предназначени за изграждане на покрити и открити обекти за спортни дейности, с

необходимата за функционирането им техническа инфраструктура. Минималната озеленена площ в тях е 20%, съгласно разпоредбата на чл. 33, ал. 2 от Наредба № 7.

Устройствените зони „озеленена територия за изолационно озеленяване” (**Ози**) са озеленени площи със специфично предназначение - част от зелената система на общината. Те са предназначени за осигуряване на благоприятна екологическа обстановка и комфорт на обитаването в населените места. В тези зони се изпълнява само озеленяване с подходяща едроразмерна растителност на база дендрологичен проект. Стопанисват се като част от зелената система на съответното населено място.

Смесени устройствени зони

Смесена многофункционална зона (**Смф**) – предназначение: за застрояване със сгради за безвредни производствени и складови дейности (за микро и малки предприятия и занаятчийски работилници), обществено обслужване, за настаняване, за обитаване, за комунално стопанство и техническа инфраструктура и обществени озеленени площи. Нормативи: П 80%; Кинт 2,5; Вис. 10 м. (не важи за съоръжения), ет. 3.

Наименование на устройствената зона	Код	П застр макс. (%)	Кинт макс.	П озел. мин. (%)	Н макс.	Други правила и бележки
Смесена многофункционална зона	Смф	80	2,5	20	10 м	Минимум ½ от озел. площ – дървесна растителност. Н макс. не се отнася за съоръжения

Устройствените зони от вида „смесена общественообслужваща зона” (**Соо**) се разполагат в населените места и са предназначени за изграждане на обекти на ежедневното и периодично обслужване – търговия, обществено хранене, места за настаняване и подслон, както и обекти на административното, информационното, деловото обслужване и други общественообслужващи функции. В смесените обществено-обслужващи зони се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обекти на обществения транспорт и обществени паркинги. Застрояват се при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на зоната	Код	Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Мин. Позел. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Смесена обществено-обслужваща зона	Соо	80	3,0	10	15 м (5)	При ново строителство - задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ

Устройствените зони „смесена общественообслужваща зона” - разновидност **Соо1** се разполагат извън населените места. Предназначени са за изграждане на обекти за

търговия, обществено хранене, места за настаняване и подслон, спорт и атракции и други обществено-обслужващи функции. В смесените общественообслужващи зони се предвиждат и обществени озеленени площи и пешеходни пространства със съответното градско обзавеждане, обекти на обществения транспорт и обществени паркинги. Допуска се изграждане на жилище на собственика и на охраната. Застрояват се при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на зоната	Код	Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Мин. Позел. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Смесена обществено-обслужваща зона (разновидност)	Соо1	60	1,8	20	10 м (3)	Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите на отделните обекти в границите на УПИ

ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ и в съответствие с чл. 45, ал. 2, т. 4 се въвежда режим на превантивна устройствена защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества, за земеделски земи от I до V бонитетна категория, с трайни насаждения, пасища и ливади и други, попадащи в защитени зони по ЗБР.

Промяна на предназначението в такива земи може да се допуска при възникване на инвестиционна инициатива, съответно обществена потребност и съобразно оптималните технически решения в следните случаи:

- в определените в ОУПО устр. зони, резервни територии за развитие на урбанизирани територии (на основание чл. 45, ал. 2 т. 8 от наредба №7) и територии с допустима промяна на предназначението;
- създаване или разширяване на озеленени площи за широко обществено ползване – извънселищни паркове, както и на открити спортни обекти със затревен терен;
- изграждане на обекти на техническата инфраструктура и на комуналното стопанство, вкл. хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация, както и инсталации за производство на електроенергия от ВЕИ;
- изграждане на нови полезащитни пояси;
- изпълнение на специализирани работи и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство;
- изграждане на обекти със специално предназначение;
- за отделни ПИ, когато имотът граничи с път от републиканската пътна мрежа или от общинската мрежа - най-малко бивш IV клас. В тези случаи промяната на предназначението може да бъде за крайпътни обслужващи комплекси или обекти по смисъла на § 1, т. 9 от ДР на Закона за пътищата (ЗП) и чл. 46, ал. 8

от Наредба № 7, при съблюдаване разпоредбата на чл. 25, ал. 5 от ЗП. В тези случаи се прилагат следните нормативи и правила:

Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Макс. Пзастр (%)	Н мах. (етажи)	Други правила и бележки
60	1,2	30	10 м (3 ет.)	Н не се отнася за съоръжения. Допуска се изграждане и на жилище за собственика и за охраната. Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите в границите на УПИ

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Всички горски територии попадат в защитени зони по ЗБР и на основание чл. 5, ал. 3, т.1 от ЗГ са **специални горски територии**. На основание чл. 10, ал. 3 от ЗУТ и в съответствие с чл. 45, ал. 2, т. 5 за тях се въвежда режим на превантивна устройствена защита. Не се допуска извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии (§1, т. 25 от Допълнителни разпоредби на Закона за горите). Допуска се още очертаване на екомаршрути, респ. изграждане на пешеходни пътеки, както и на обекти, които не се смятат за строителство, съгласно чл. 153, ал. 1 от закона за горите.

1.2 Защитени територии и Natura 2000 и защитени територии

1.2.1 *Защитени територии*

На територията на община Стамболийски със Заповед № РД-575 от 01.11.2000 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 99/2000 г.) е обявена **защитена местност „Кричим“** (код в регистъра на ЗТ: 140), разположена в землището на с. Куртово Конаре. Целта на обявяване е опазване на местообитанията и популациите на защитени видове растения и животни, в т.ч. ветрушка, обикновен мишелов, ястреб, малък кormоран, бял щъркел, черен щъркел, голяма бяла чапла, сива чапла, представители на разред пойни птици, сови, кълвачи, прилепи, невестулка, видра, обикновена блатна костенурка, шипоопашата костенурка, шипобедрена костенурка, крастава жаба, жаба дървесница, малък тритон, както и съхраняване на уникална лонгозна гора, и забележителен ландшафт. Със заповед № РД-763 от 13.11.2009 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 4/2010 г.) площта на ЗМ е актуализирана на 169,77 ha.

Режимът на дейности забранява строителството, освен ремонт или реконструкция на съществуващия сграден фонд, пътища, алеи, ВиК, електрически и напоителни съоръжения; използването на сградния фонд за различно предназначение от сегашното; извеждане на голи сечи; паша на домашни животни; ловуване, освен

регулиране на числеността на животинските видове; бивакуване и палене на огън извън определените за това места; унищожаване и увреждане на естествената и паркова растителност, освен при изпълнение на предвидените в плана за управление мероприятия; замърсяване с битови и други видове отпадъци и нарушаване на съществуващия ландшафт.

1.2.2 **Натура 2000**

Защитените зони от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“ попадащи на територията на община Стамболийски, са (Графично Приложение 1):

- BG0000254 „Бесапарски възвишения“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приета с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 г.). Площта на зоната е 6743,06 ha;
- BG0000424 „Река Въча - Тракия“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приета с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 г.). Площта на цялата зона е 550.32 ha;
- BG0000578 „Река Марица“ (тип К), включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21/2007 год.) с площ 14693.10 ha;
- BG0002057 „Бесапарски ридове“ (тип J), обявена със Заповед № РД-786/29.10.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 106/2008 г.) с площ 14765.05 ha;
- BG0002087 „Марица - Пловдив“ (тип J), обявена със Заповед № РД-836/17.11.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 108/2008 г.) с площ 1108.81 ha.

Предвижданията на ОУП за устройство на териториите на общината има вероятност да доведат до трайни негативни изменения в природни местообитания, популации и местообитания (гнездови, размножителни, хранителни, места за почивка) на видове предмет на опазване в защитените зони поради вероятни:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание/ местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ;
- Трайно изменение на естествения характер на засегнатата площ и изменение на биологичните характеристики на околната среда, съответно до отрицателно въздействие върху местообитанията предмет на опазване в зоните поради навлизане на чужди, рудерални и/или инвазивни видове;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно наточване;

- Фрагментиране на природни местообитания и местообитанията на видове животни, вкл. птици, предмет на опазване в ЗЗ в резултат на планирана нова инфраструктура;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт;
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения;

В тази връзка е изготвена Оценка за степента на въздействие на ОУПО върху предмета и целите на защитените зони.

Докладът е разработен в съответствие със Закона за биологичното разнообразие и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

2. МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРОЕКТ ЗА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ ВЪРХУ ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ, МЕСТООБИТАНИЯТА И ПОПУЛАЦИИТЕ НА ВИДОВЕ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000

2.1 Определяне на обхвата на въздействията

При оценка степента на отрицателно въздействие на Общ устройствен план на община Стамболийски (ОУПО) върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове, предмет на опазване в защитени зони от мрежата Natura 2000, които се очаква да бъдат повлияни от реализацията на предвижданията на ОУП на община Стамболийски, са отчетени както пространствения, така и времевия обхват на въздействието.

Зоната на въздействие обхваща пространственото разпределение на въздействията и не може се дефинира еднозначно. Обхватът ѝ варира, като зависи главно от:

- специфика на въздействието (пространствен обхват, времеви обхват);
- конкретно природно местообитание, местообитание/популация на вид, обект на опазване в дадена зона, предмет на оценката (наричани Рецептори¹ на въздействието).

Като цяло, потенциалните въздействия от реализиране на дейностите предвидени в ОУПО се очакват в обхвата на и в близост до земите, предвидени за промяна на предназначението.

Оценката на степента на отрицателно въздействие на ОУПО върху зони от мрежата Natura 2000 включва всички природни местообитания, местообитания и популации на видове, предмет на опазване в рамките на съответните зони, за които се очаква въздействие.

Предвид спецификата на различните рецептори, районът на очакваните въздействия е дефиниран за всеки един от тях по отделно.

2.2 Определяне на съществуващото състояние

Като основен източник на информация по отношение на разпространението на видовете и местообитанията, предмет на опазване в зоните са използвани данните

¹ Под рецептор на дадено въздействие в настоящия доклад се има предвид конкретното природно местообитание, местообитание/популация на вид, които се очаква да бъдат повлияни от дадено въздействие. Например, ако се очаква загуба на индивиди от шипоопашата костенурка, рецептор на въздействието е популацията на шипоопашатата костенурка; ако се очаква премахване на растителността в местообитание 91E0 рецептор по отношение на загуба/унищожаване на местообитание е местообитание 91E0 и т.н.

от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” на МОСВ.

2.3 Методология за оценка степента на отрицателно въздействие

Въздействията възникват, когато е налице взаимодействие между конкретна дейност по реализацията на ОУПО и даден Рецептор.

2.3.1 Определяне вида на отрицателните въздействия

Потенциалните отрицателни въздействия са определени във връзка с осъществяването на проекта на ОУПО, като резултат от планираните промени в устройството на териториите. Определянето на вида на очакваните въздействия за ОУПО е направено на базата на описаните в проекта на ОУПО нови устройствени зони, както и на базата на резултатите от проведените консултации със заинтересованите от проекта страни.

Предвижданията и очакваните въздействия са разгледани по отделно за всяка зона от мрежата Natura 2000, предмет на тази оценка.

Под **отрицателно въздействие** в настоящата оценка се има предвид всяко въздействие, което би могло да доведе до увреждане на ключовите елементи на зоните. Съгласно Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (наричана за краткост в текста Наредба за ОС):

"Увреждане на местообитание" е всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на местообитанието, като:

а) допринася за намаляването на площта на неговото естествено разпространение в защитената зона;

б) води до влошаване на неговата структура и специфични функции, необходими за дългосрочното му съществуване;

в) води до влошаване на състоянието на характерните за него видове.

"Увреждане на вид" е всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на вида, като:

а) допринася за намаляването на популацията на вида в защитената зона в дългосрочен план;

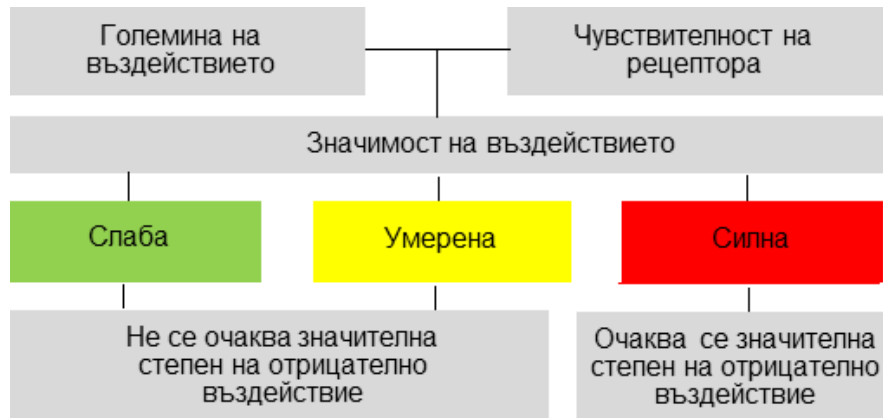
б) води до намаляване или риск от намаляване на естествения район на разпространение на този вид в защитената зона;

в) допринася за намаляването на площта на местообитанието, което осигурява преживяването на популациите на този вид в защитената зона.

Очакваните въздействия върху всяко природно местообитание, местообитание/популация на вид, обект на опазване (т.е върху всеки Рецептор) са оценени поотделно.

2.3.2 Определяне степента на отрицателните въздействия

За определяне степента на въздействието се използва комбинация от два показателя: големина на въздействието и чувствителност на рецептора. Този подход за определяне на степента на въздействието е илюстриран схематично на Фигура 2-1 и обяснен по-нататък в текста.



Фигура 2-1. Схематично представяне на прилагания подход за определяне степента на въздействието

Големина на въздействието

Големина на въздействието се определя на базата на един или повече от следните критерии:

- Пространствен обхват на дадено въздействие (отношение на площта на местообитанията - предмет на опазване, която ще се увреди, спрямо тяхната площ в дадената защитена зона и в цялата мрежа от защитени зони, съгласно Чл. 32, ал. 2 на ЗБР)
- Времеви обхват (продължителност на въздействието)
- Интензитета на въздействието (например нива на шум, замътняване на водни тела и т.н.)

За някои въздействия не могат да се приложат конкретни количествени стойности/параметри. В такива случаи оценката е направена на база експертна оценка и се основава на опита на експерта и добрата практика.

За всяко въздействие в доклада са описани мотивите за определяне на конкретната големина на въздействието, по 5 – степенна скала (Таблица 2-1).

За да бъде оценката на въздействието върху природните местообитания **количествено обвързана** е използвана площта на засегнатото местообитание и каква част (като процент) е тази площ от територията на съответното местообитание в разглежданата зона.

За пространствения обхват на въздействията са прилагани скали, разработени предвид конкретните засегнати местообитания.

Не съществува точен математически метод за количествено определяне значимостта на въздействието. В статистиката съществуват условно приети нива на значимост, като принципно за „значима“ се смята разлика между две стойности от над 5%. При разработването на скали, касаещи чувствителни, живи организми и съобщества този праг е счетен за висок. Стойностите в скалите са условни, базирани на принципа на превантивността. Скалите са разработени на базата на добрата международна практика и са прилагани в редица одобрени ДОСВ за български и международни проекти, като "Газопровод Набуко", Общ устройствен план на община Мизия, Общ устройствен план на община Сливо поле, Общи устройствен план на община Брацигово, Високоволтна линия 400 kW Варна – Бургас и др.

Загуба на природно местообитание, обект на опазване

до 0,09%² - много ниска

от 0,1 до 0,99% - ниска

от 1 до 1,5% - средна

над 1,5% - висока

Загуба на приоритетно природно местообитание, обект на опазване

до 0,09% - много ниска

от 0,1 до 0,5% – ниска

от 0,51 до 0,99% - средна

над 1% - висока

За да бъде оценката на въздействието върху видовете **количествено обвързана** е използвана площта на засегнатото потенциално местообитание на даден вид и колко е тази площ като процент от територията на потенциалното местообитание на вида в съответната зона. Въздействията върху популациите на видовете, предмет на опазване (като загуба на индивиди, безпокойство и т.н.) са оценявани на базата на процента засегнато местообитание.

За обхвата на въздействията са прилагани скали, разработени предвид конкретните засегнати местообитания/видове.

Загуба на местообитание на вид обект на опазване

до 0,09%³ - много ниска

от 0,1 до 0,99% - ниска

от 1 до 3% - средна

над 3% - висока

² % от цялата площ на дадено природно местообитание в зоната

³ % от цялата площ на даден тип местообитание на вид в зоната

Загуба на местообитание на приоритетен вид обект на опазване

до 0,09% - много ниска

от 0,1 до 0,99% - ниска

от 1 до 1,5% - средна

над 1,5% - висока

Чувствителност на рецептора

Под Чувствителността на рецептора в настоящия доклад най-общо се разбира степента на отговор на даден рецептор по отношение на дадено въздействие.

Чувствителността на рецептора се определя на базата на един или повече от следните критерии:

- Податливост към дадено въздействие (например птиците са с по-висока чувствителност по отношение на безпокойството по време на размножителния период, влечугите са с по-висока чувствителност по отношение на загубата на индивиди по време на зимуването, поради обездвижването им, и т.н.).
- Репродуктивни/възстановителни възможности и период необходим на Рецептора за възстановяване.
- Приема се, че приоритетните ключови елементи на зоните са с по-висока чувствителност, в сравнение с неприоритетните.

За ОУПО е приложена 5-степенна скала за чувствителността на Рецепторите (Таблица 2-1).

Оценка на въздействията

Оценката на въздействията е направена, като са отчетени големината на въздействията и чувствителността на рецепторите, на базата на следната матрица за оценка значимостта на въздействието (Таблица 2-1):

Таблица 2-1. Матрица за оценка значимостта на въздействието.

Големината на въздействието		Чувствителност на рецептора				
		A	B	C	D	E
		Много ниска	Ниска	Средна	Висока	Много висока
1	Много ниска					
2	Ниска					
3	Средна					
4	Висока					
5	Много висока					

Матрицата дефинира значимостта в три основни класа, обозначени с различен цвят за по-голяма яснота:

- **зелен цвят** – въздействия със слаба значимост, за които не е необходимо прилагане на смекчаващи мерки;
- **жълт цвят** - въздействия с умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие. Когато е приложимо за тях могат да се предвидят смекчаващи мерки, с цел смекчаване на въздействието и максимално запазване на естественото състояние на зоните;
- **червен цвят** - въздействия със силна значимост на въздействията, т.е. значителна степен на отрицателно въздействие.

2.4 Мерки за смекчаване

Важен аспект на оценката на въздействията е предлагането на мерки за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта (при необходимост). При определяне на смекчаващите мерки се прилага итеративен подход. Първоначално се прави оценка въз основа на изготвения проект и се определят въздействията, които изискват прилагане на смекчаващи мерки. След разработване на подходящи мерки очакваните въздействия се оценяват отново, в точка Остатъчно въздействие за всяка зона, обект на оценка, като този път при оценката се взима предвид очакваният ефект от прилагането на предложените мерки.

2.5 Остатъчни въздействия

Въздействията, които остават след прилагане на смекчаващо мерки се дефинират като Остатъчни въздействия. Те са описани в ДОСВ. Оценена е степента на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони, като е отчетен очакваният ефект на предложените смекчаващи мерки.

2.6 Базова информация

2.7 Картен материал

Актуалните граници на защитените зони от мрежата Natura 2000 и защитените територии са получени от МОСВ на основание чл. 17 от Закона за опазване на околната среда, във връзка с чл. 26, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и във връзка с чл. 24 от Закона за достъп до обществена информация.

2.8 Видове и местообитания, обект на опазване

В доклада е дадена обща информация за видовете и местообитанията, обект на опазване в зоните, от техните стандартни формуляри. Използвани са следните съкращения:

Описание на местообитанията от Приложение 1 на Директива /ЕЕС, обект на опазване в зоните

Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете хабитати в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Пр. – приоритетност на хабитата съгласно Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Име – Българско име на хабитати съгласно Приложение I на Закона за биологичното разнообразие.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е “типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А - отлична представителност, В - добра представителност, С - значима представителност, D - незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$.

Опазв. – Опазване / Прир.ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Този критерий включва три под-критерия: i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А: отлично опазване; В: добро опазване; С: средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. - Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А: отлична стойност, В: добра стойност, С: значима стойност.

Описание на видовете птици, отнасящи се до Чл. 4.1 и 4.2 от Директива 79/409/ЕЕС и на животинските и растителни видове от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на видовете.

Латинско Име – наименование на видовете съгласно Приложение II към Директива 92/43/ЕЕС и Директива 79/409/ЕЕС. Българско име - съгласно Закона за биологичното разнообразие и други източници.

Тъй като редица животински видове и по-специално, много видове птици мигрират, обектът може да е от значение за различни аспекти от цикъла на живота на тези видове. Използвана е следната класификация:

Местна попул. – популации от местни видове, могат да бъдат намерени в обекта целогодишно.

Миграц. попул. – миграционна популация от:

Размн. – размножаващи се видове, използват обекта за гнездене и отглеждане на малките.

Зимув. – зимуващи видове, използват обекта през зимата.

Премин. – преминаващи видове, използват обекта по време на мигриране или за сменяне на перата/козината извън местата за размножаване.

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (C), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Попул. – размер и плътност на популацията на вида, който се среща в обекта, съотнесени с популациите на цялата територия на страната. Този критерий се използва за оценяване на относителния размер или плътност на популацията в обекта, в сравнение с тези на националната популация. Използван е следния модел за приблизителна оценка: A) $100\% \geq p > 15\%$; B) $15\% \geq p > 2\%$; C) $2\% \geq p > 0\%$. Във всички случаи, когато дадена популация се среща в обекта в незначителна степен, тя трябва да бъде посочена в четвърта категория – D) незначителна популация.

Опазв. – степен на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за дадения вид и възможности за възстановяване. За класифициране на този критерий е използвана “най-добра експертна преценка”: A) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване); B) добро опазване (добре запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване и елементи в средно или частично деградирало състояние и лесно възстановяване); C) средно или слабо опазване (всички други комбинации).

Изол. – степен на изолираност на популацията, намираща се на обекта, съотнесена с естествената степен за вида. Използвана е следната класификация: A) (почти) изолирана популация; B) не изолирана популация, но на границата на района на разпространение; C) не изолирана популация в широк обхват на разпространение.

Цял. оц. – цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения вид. Използвана е “най-добра експертна преценка”, съгласно следната класификационна система: A) отлична стойност; B) добра стойност; C) значима стойност.

3. ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0002057 БЕСАПАРСКИ РИДОВЕ

3.1 Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната

3.1.1 Връзка на защитената зона с елементите на проекта

33 BG0002057 Бесепарски ридове заема площ от 14765,053 ha. От тях около 1496,2 ha (10% от площта на зоната) са разположени на територията на община Стамболийски.

Класовете земно покритие в зоната (по данни от стандартния формуляр) са дадени в Таблица 3-1.

Всеки от изброените в таблицата типове земно покритие представлява потенциално местообитание за видове обект на опазване в зоната. Потенциалните въздействия върху тези видове и техните местообитания са разгледани в Точка 3.3.

Таблица 3-1 Класове земно покритие

Класове Земно покритие	Покритие, %	Покритие, ha
Влажни ливади, мезофилни ливади	0	0
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	5	738,2
Друга орна земя	3	442,9
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	11	1624,1
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	44	6496,6
Иглолистни гори	0	0
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	6	885,9
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	3	442,9
Смесени гори	0	0
Сухи тревни съобщества, степи	13	1919,4
Тресавища, блата, растителност по крайбрежието на водоемите, мочурища	0	0
Храстови съобщества	6	885,9
Широколистни листопадни гори	9	1328,8

На територията на зоната се предвижда създаването на нови устройствени зони. Предвижда се промяна на предназначението в някои от новите устройствени зони, и възможност за евентуална промяна, в случай на инвестиционен интерес в бъдеще, в други.

При част от зоните, предвидени за промяна на предназначението се касае за промяна в името на категорията УЗ, която няма да се отрази на начина ползване на земите и съответно няма да доведе до въздействие върху предмета и целите на зоната. Целта е да се отрази съществуващото състояние и начинът на ползване.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на възникване на инвестиционна инициатива. Промяната на предназначението на имоти в тази УЗ подлежи на проверка за допустимост и преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони от компетентния орган, което ще гарантира минимизиране на въздействието.

Тези територии не са част от териториите предвидени за урбанизация с ОУПО.Целта на въвеждането на този режим е да не се налага изменение на ОУПО.

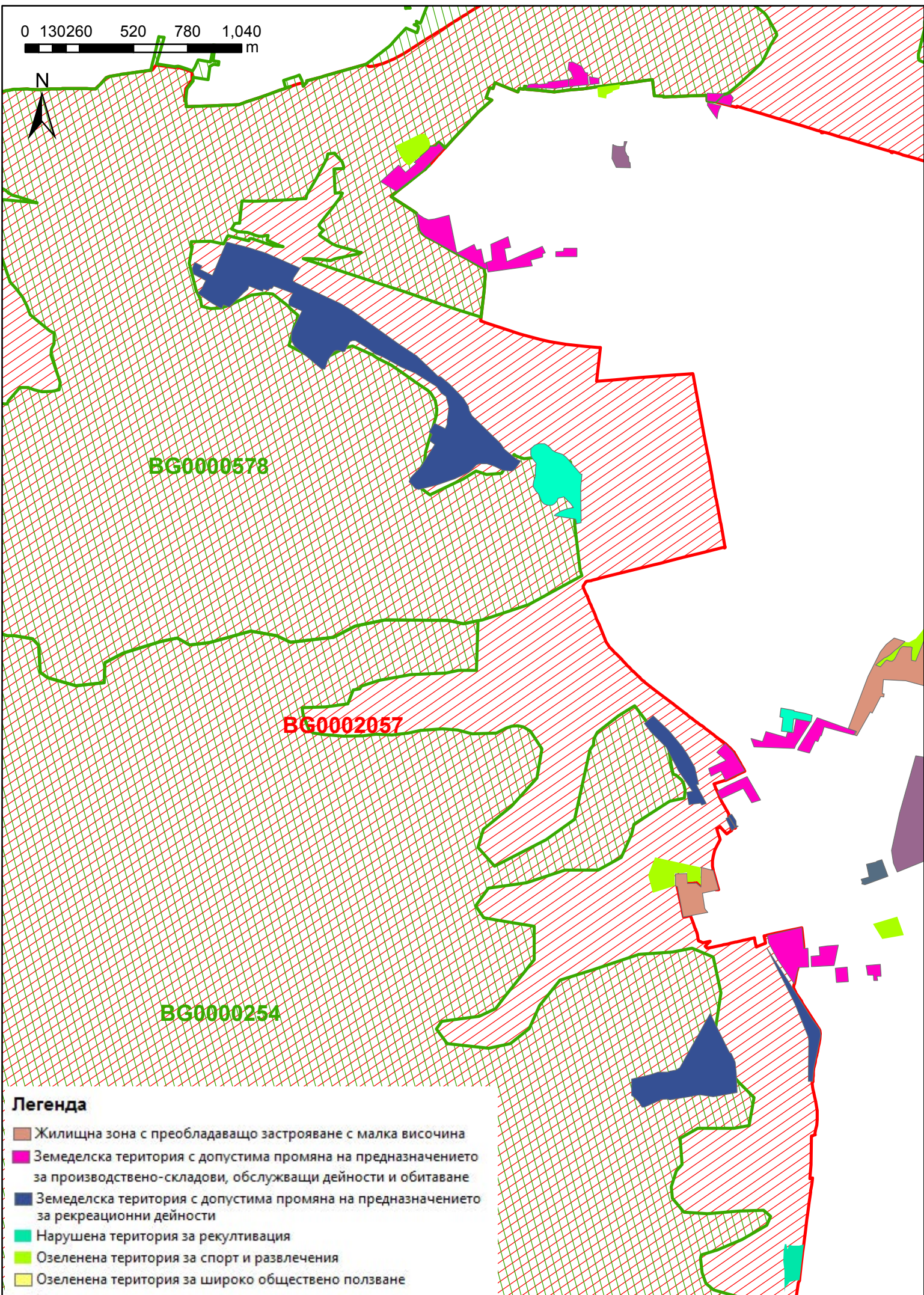
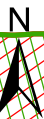
В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена (до колкото е възможно на този етап и следвайки принципа на предпазливостта) в настоящата оценка.

Таблица 3-2. Предвиждания на ОУП спрямо опорния план (извън населени места)

УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)	Коментар
Територия с предвидена промяна на предназначението			
Пасища, мери - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	2.47	-
Депа за битови отпадъци (сметища)	Нарушена територия за рекултивация	1.4	-
Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Нарушена територия за рекултивация	5.7	-
Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	1,4	Съществуващ стадион, с. Триводици.
Територия с допустима промяна на предназначението при наличие на инвестиционен интерес			
Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	32	-
Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	12.3	-
Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	3.1	Наличие на постройки в имотите
Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	2.6	-
Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване	1.4	Наличие на постройки в имотите

0 130260 520 780 1,040
m



Легенда

- Жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина
- Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване
- Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности
- Нарушена територия за рекултивация
- Озеленена територия за спорт и развлечения
- Озеленена територия за широко обществено ползване
- Смесена зона

Фигура 3-1. Предвиждания на ОУПО на територията на зоната

3.1.2 Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху зоните на Натура 2000 в комбинация с предложения ОУП

В границите на 33 BG0002057 Бесепарски ридове се предвижда реализацията на редица инвестиционни предложения. По-голяма част от ИП на територията на зоната са свързани със земеделие и животновъдство. Предвижда се изграждане на стопански постройки, разширение и модернизация на съществуващи съоръжения, конверсия на винени лозя, хидромелиоративни съоръжения.

На територията на зоната се предвиждат ИП свързани с изграждане на площадки за отпадъци, проектиране и изграждане на две компостиращи инсталации и инсталация за третиране на битови отпадъци. Тези ИП заемат малки площи и като цяло са разположени извън местообитания на птиците (в индустриални зони и стопански дворове).

Предвижда се изграждане на дестилерия, варова пещ, котелно за навлажняване на тютюн и складове и разширение на съществуващ паркинг. Площите се намират извън местообитания на птици, предмет на опазване в зоната.

В зоната се предвижда изграждане на водоземни съоръжения за водоземане от подземни води (3 бр.), изграждане на два МВЕЦ, рибовъдно стопанство, изграждане и разширение на ПСОВ.

Четири проекта са свързани с добив на подземни богатства. Предвижда се и почистване на коритото на р. Марица.

Плановите и програмите, касаещи територията на зоната, са свързани с управление на отпадъците, местно развитие, водоснабдяване, канализация, устройствено планиране. По-подробна информация за ИП, планове и програми, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 1.

По-подробна информация за ИП, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 1.

Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Натура 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от компетентните органи и публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО. Анализирани са информацията за цялата територия на зоните. Данните са актуални към 01.10.2018 г.

Оценка на кумулативното въздействие е дадена в т. 3.4.

3.2 Характеристика на защитената зона

3.2.1 Основно описание

Бесепарските ридове са разположени в югозападната част на Тракийската низина, в близост до град Пазарджик и в подножието на Родопите. Зоната обхваща ниски варовити безлесни хълмове и съседните открити пространства на запад до пътя за Пещера, на изток до река Въча. Северна граница е река Марица, а южната преминава през землищата на селата Радилово, Бяга и Козарско и достига до град Кричим. На територията на зоната попадат и рибарниците до село Триводици. Бесепарските ридове са с надморска височина между 350 и 536 м. Около 90% от територията им е заета от калцифилни и топлолюбиви тревни съобщества и

обработваемите площи. Има отделни петна широколистни и смесени гори. Най-разпространените тревни съобщества са доминирани от белизма *Dichanthium ischaemum*, поради факта че видът е много издръжлив на паша, отъпкване и особено на ерозия. Малък процент от територията е заета от храсти и ниски дървета. Срещат се и изолирани площи със широколистни и смесени гори. Варовитите хълмове се характеризират със специфична растителност, което определя тяхното значение като убежище на редки, ендемични и реликтни видове. На хълмовете расте един локален ендемичен растителен вид – текирската мишорка *Gypsophila tekirae*. От бозайниците, лалугерът *Spermophilus citellus* заслужава особено внимание, тъй като представлява основен хранителен ресурс за хранещите се тук дневни грабливи птици, някои от които много редки и застрашени.

В Бесепарските ридове са установени 86 гнездящи видове птици, от които 15 са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 43 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 2 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 12 вида, в SPEC3 - 29 вида. Зоната осигурява подходящи местообитания за 25 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 22 са вписани в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Бесепарските ридове са от световно значение за опазването на застрашения от изчезване на планетата царски орел *Aquila heliaca* и е едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за гнездящите тук полска бърбрия *Anthus campestris*, белоопашат мишелов *Buteo rufinus*, ловен сокол *Falco cherrug* и дебелоклюна чучулига *Melanocorypha calandra*. Тъй като мястото предоставя богата хранителна база, то поддържа значителни гнездови популации и на други видове грабливи птици.

Околните райони са обект на непрекъсната урбанизация. Това прави зоната лесно достъпна и подложена на натиск от разнообразни човешки дейности. Най-сериозният проблем водещ до загуба на ценни местообитания, е постепенното превръщане на пасищата и ливадите в лозови масиви. Откриването и експлоатацията на кариери за инертни материали е ключов за района фактор, водещ до унищожаване на тревни местообитания. Други заплахи, влияещи отрицателно на качеството на местообитанията са употребата на пестициди в обработваемите земи, както и опожаряването на стърнищата. Потенциална заплаха както за птиците, така и за местообитанията им е изграждането на ветроенергийни паркове. Обща заплаха за грабливите птици е прякото избиване на лалугера, който е основен хранителен ресурс, и унищожаване на местообитанията му. Преки заплахи за птиците са браконьерството (вземането на малки и на яйца от гнездата на грабливите птици, отстрелване на грабливи птици), безпокойство през гнездовия период и други.

Зоната е обявена със Заповед No.РД-786 от 29.10.2008 г., бр. 106/2008 на Държавен вестник 2-1-2057-786-2008.

Режимът на дейностите е променен със Заповед No.РД-78 от 28.01.2013 г., бр. 10/2013 на Държавен вестник.

3.2.2 Забрани от заповедта за обявяване

В границата на зоната се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;

- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Разкриване на нови кариери за добив на подземни богатства, с изключение на такива, за които има: стартирала процедура за предоставяне на разрешение за търсене и/или проучване; издадено разрешение за търсене и/или проучване; регистрирано търговско откритие; стартирала процедура за предоставяне на концесия за добив или предоставена такава.
- Използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;
- Косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли.

3.2.3 Предмет и цели на опазване

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Списък на видовете, обект на опазване в 33 Бесепарски ридове и приблизителната им численост в зоната през различните периоди на годината са дадени в Таблица 3-3.

Таблица 3-3. Птици по член 4 на Директива 2009/147/ЕС (данни от стандартния формуляр на зоната) ¹

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Прем	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A404	<i>Aquila heliaca</i> Кръстат (царски) орел	6i				A	A	C	A
A393	<i>Phalacrocorax rugosus</i> Малък кormоран			2-241i		C	B	C	C
A403	<i>Buteo rufinus</i> Белоопашат мишелов	7p/14p				B	B	C	A
A031	<i>Ciconia ciconia</i> Бял щъркел		20p			C	A	C	C
A246	<i>Lullula arborea</i>	140-				C	A	C	C

¹ Съкращенията са дадени в Точка 2

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Прем	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
	Горска чучулига	145р							
A379	<i>Emberiza hortulana</i>		15р			D			
	Градинска овесарка								
A242	<i>Melanocorypha calandra</i>	320-1000р				B	B	C	A
	Дебелоклюна чучулига								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	8-10р				C	B	C	C
	Земеродно рибарче								
A402	<i>Accipiter brevipes</i>		2р			C	B	C	B
	Късопръст ястреб								
A243	<i>Calandrella brachydactyla</i>		30-150р			B	A	C	B
	Късопръста чучулига								
A511	<i>Falco cherrug</i>	2р			2i	A	B	C	A
	Ловен сокол								
A089	<i>Aquila pomarina</i>		1-2р			C	B	C	C
	Малък креслив орел								
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>		1р			C	A	C	C
	Малък орел								
A080	<i>Circaetus gallicus</i>		1р			C	A	C	C
	Орел змияр								
A255	<i>Anthus campestris</i>		16-60р			A	B	C	A
	Полска бърбрия								
A231	<i>Coracias garrulus</i>		7-10р			C	A	C	C
	Синявица								
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	20-30р				C	A	C	C
	Сирийски пъстър кълвач								
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	1р				C	A	C	C
	Скален орел								
A103	<i>Falco peregrinus</i>		1р			C	A	C	C
	Сокол скитник								
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	2р				C	B	C	C
	Тръстиков блатар								
A133	<i>Burhinus oedicnemus</i>		15-20р			C	B	C	B
	Турилик								
A338	<i>Lanius collurio</i>		200-250р			C	A	C	C
	Червеногърба сврачка								
A030	<i>Ciconia nigra</i>		3-4р			C	B	C	C
	Черен щъркел								
A339	<i>Lanius minor</i>		15р			C	A	C	C
	Черночела сврачка								
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		10р			C	A	C	C
	Ястребогушо коприварче								
A249	<i>Riparia riparia</i>		350р			C	A	C	C
	Брегова лястовица								
A085	<i>Accipiter gentilis</i>	1р				C	B	C	C
	Голям ястреб								
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>	3-9р			P	C	B	C	C
	Зеленоглава патица								
A086	<i>Accipiter nisus</i>	2р			P	C	B	C	C

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Прем	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
	Малък ястреб								
A087	<i>Buteo buteo</i>	4р			P	C	A	C	C
	Обикновен мишелов								
A230	<i>Merops apiaster</i>		150-200р		P	C	B	C	C
	Обикновен пчелояд								
A099	<i>Falco subbuteo</i>		1р		P	C	B	C	C
	Орко								
A136	<i>Charadrius dubius</i>		1-5р		P	D			
	Речен дъждосвирец								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	14-19р				C	A	C	C
	Черношипа ветрушка								
A509	<i>Aquila nipalensis</i>				1	A	A	B	A
	Степен орел								
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		15-25р			B	C	C	B
	Козодой								
A082	<i>Circus cyaneus</i>			3-8i		C	A	C	B
	Полски блатар								
A083	<i>Circus macrourus</i>				1i	C	B	C	B
	Степен блатар								
A038	<i>Cygnus cygnus</i>			52i		C	B	C	C
	Поен Лебед								
A027	<i>Egretta alba</i>			5i		C	B	C	C
	Голяма бяла чапла								
A097	<i>Falco vespertinus</i>				14i	B	A	C	A
	Вечерна ветрушка								
A439	<i>Hippoboscus olivatorum</i>		3-5р			C	B	C	B
	Голям маслинов присмехулник								
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		1-5р			C	B	C	B
	Малък воден бик								
A433	<i>Lanius nubicus</i>	140-450р				B	A	C	B
	Белочела сврачка								
A073	<i>Milvus migrans</i>		1р			C	B	C	A
	Черна каня								
A094	<i>Pandion haliaetus</i>				1-2i	B	A	C	A
	Орел рибар								
A072	<i>Pernis ptilorhynchus</i>		1р			C	B	C	B
	Осояд								

3.3 Оценка на въздействията

3.3.1 Потенциални въздействия

Около 2,5 ha Пасища, мери - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство, разположени до западната граница на с. Ново село, се прекатегоризират в Озеленена територия за спорт и развлечения. В обхвата на озеленената територия за спорт и развлечения в зоната е включен съществуващ параклис; в съседство с атракционна цел са поставени и бутафорни животински фигури. Потенциалните въздействия от тази прекатегоризация са описани в т. 3.3.

Около 1,4 ха Депа за битови отпадъци (сметища) и 5,7 ха Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Нарушена територия за рекултивация. Те подлежат на поетапна рекултивация с цел възстановяване на земята. Поради това се очаква положително въздействие върху местообитанията на видовете. В процеса на рекултивация би могло да има и отрицателни въздействия, оценени в т. 3.3.

1,4 ха Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство в зоната се прекатегоризира в Озеленена територия за спорт и развлечения. Тази прекатегоризация отразява съществуващото състояние, тук се намира стадиона на с. Троводици. Тази промяна в наименованието на зоната няма да доведе до въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Територията с допустима промяна на предназначението при наличие на инвестиционен интерес обхваща общо 51,4 ха от обработваемите земи в зоната. Това включва:

- 32 ха Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности

- 15,4 ха Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности.

- 2,6 ха Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности.

- 1,4 ха Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.

В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната. Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена (до колкото е възможно на този етап и следвайки принципа на предпазливостта) в точка 3.3.

В резултат на предвидената прекатегоризация на териториите, разположени в зоната, са възможни следните въздействия върху видовете предмет на опазване в зоната и техните местообитания:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33;
- Фрагментиране на местообитанията на видове в 33 в резултат на планирана нова инфраструктура;

- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоната;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт.
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения;

Земеделска земя с допустима промяна на предназначението за туризъм и рекреация е разположена на около 400 m от рибарници, потенциално местообитание на водоплаващи птици по време на размножаване, зимуване и миграция. Предвид разстоянието между УЗ и местообитанието, както и предвид режима на УЗ, въздействие върху водоплаващи птици практически не се очаква.

3.3.2 Потенциално засегнати видове, предмет на опазване

Настоящата точка съдържа кратка информация за екологичните и биологични особености на видовете птици, предмет на опазване в зоната. За всеки вид са изброени и потенциалните въздействия, като за количествена база е ползван процентът засегнато местообитание.

Самите въздействия са разгледани по-подробно в т. 3.3.4, където видовете са групирани с цел избягване повторението на едни и същи текстове.

Потенциалните отрицателни въздействия, резултат от предвижданията на ОУПО биха могли да засегнат следните видове, предмет на опазване в зоната:

3.3.2.1 Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)²

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С ясно изразена привързаност към речни долини, която определя цялостното му разпространение. по-компактно покрай р. Дунав и по долините на притоците в Дунавската равнина, в Добруджа (предимно по суходолията), по поречията на някои от по-големите реки в Южна България (Марица, Тунджа, Струма, Арда и др.) и по Северното Черноморско

² Информацията за видовете, предмет на опазване е от Атлас на гнездящите птици в България (Янков, 2007)

крайбрежие. Останалите гнездовища са разпръснати предимно в по-малки долини в полета и ниски планини.

Особености на числеността

Равномерно ниска (с до 4–5 дв./кв³), като цяло по-висока по долините на реките Дунав, Марица, Тунджа и Струма. По Марица и Тунджа отделните двойки гнездят на разстояние 3–6 km една от друга с минимално разстояние между гнездата 1,5 km

Местообитания

Гнезди в Ивици дървета храсти и мозайки от тях, особено по бреговете на реки със запазена дървесна растителност, в Широколистни листопадни гори (често по склоновете на долини) и Алувиални и много влажни гори и храсталаци, рядко в Градски паркове и градини.

Надморска височина

10–300 м н.в., по изключение – и до 800 м н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.2 Голям ястреб (Accipiter gentilis)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Широко разпространен с разпръснати единични гнездовища, по-групирани предимно в гористите планински и полупланински райони, също и в хълмистите равнини. Отсъства от някои равнинни райони с обширни земеделски площи поради липсата на подходящи горски местообитания.

Особености на числеността

Относително равномерно разпределена на цялата заета територия, но навсякъде ниска (от 1 до 2–3 дв./кв.).

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Смесени гори и Иглолистни гори (по-рядко в Алувиални и много влажни гори и храсталаци), най-често с обширни поляни. И след 1990 г. се размножава в по-големи Градски паркове и градини от лесопарков тип, предимно в планини и предпланини.

Надморска височина

0–2714 м н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи.*

³ УТМ квадрати 10x10-km

3.3.2.3 Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна, с възможно леко нарастване

Особености на разпространението

Разпръснато и групово на почти цялата територия на страната с изключение на някои земеделски райони. По-плътно в гористите части, особено в планините, полупланинските и хълмисти райони, но и в Лудогорието и дори в Добруджа (където гнезди в полезащитните пояси и суходолията). Относително ограничено разпространен по Дунавското крайбрежие и поречията на някои от големите реки, където вероятно е заместен от *Accipiter brevipes*.

Особености на числеността

Равномерно ниска, във всички заети квадрати – по-малко от 10 дв. (най- често – 2–5). Като цяло плътността по-висока в планинските и полупланинските райони на Рила, Пирин, Родопите, Стара планина и Предбалкана.

Местообитания

Гнезди основно в Широколистни листопадни гори, Смесени гори, Иглолистни гори, Алувиални и много влажни гори и храсталаци, по-рядко – в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, Овощни градини, дървесни и храстови плантации, а също в лесопарков тип Градски паркове и градини или други гористи части на Градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–2000 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща и тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи.*

3.3.2.4 Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С групово и линейно разпространение, свързано с речната мрежа (средните и долните течения) и с други водоеми в равнинните и хълмистите части на цялата страна, в някои предпланински и планински райони (Предбалкан, Западни Родопи). По-ясно групирани покрай р. Дунав, Черноморското крайбрежие, Източните Родопи и значителни части от Дунавската равнина, Тракийската низина, Софийското поле и др.

Особености на числеността

Сравнително равномерно разпределена и ниска – в преобладаващата част от заетите квадрати с по-малко от 10 дв., но на места с по-големи влажни зони или реки със значителни участъци със стръмни брегове достига и до 12–15 дв./кв.

Местообитания

Гнезди по бреговете на реки, канали и други водоеми с Течащи води, край Стоящи пресни води, по-рядко Стоящи бракични води; зависим от наличието на подходящи отвесни земни или пясъчни откоси. Обитава и подходящи участъци по морското крайбрежие (Тесни морски заливи, Естуари). В тези случаи устройва гнездата си както по бреговете на вливащи

се в морето реки, така и в стръмни земни стени по самото крайбрежие, като птиците ловуват в по-тихите заливи.

Надморска височина

0–950 m н.в., отделни двойки – и до 1200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.5 Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*)

Тенденции

на разпространението: стабилна

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Най-често срещаният гнездящ вид патица, с по-сгъстено и по-разсеяно разпространение в цялата страна без високите части на планините, преобладаващо гористите или други райони, лишени от средни и по-големи влажни зони с крайбрежна растителност. В Родопите и на места в Рила достига до пояса на иглолистните гори, включително до вековни гнездовища като Баташкото блато.

Особености на числеността

Неравномерна, в повечето от находищата с по-малко от 10 дв./кв., с по-висока плътност (10–99 дв./кв.) в районите с по-големи влажни зони покрай р. Дунав и по-големите реки в Дунавската равнина, поречията на реките Марица и Тунджа и притоците им, районите с язовири и по-големи микроязовири, рибарници и блата, включително по Черноморското крайбрежие.

Местообитания

Гнезди в Неморски води, Блата (Растителност по периферията на водоеми), по-рядко – в Течащи води (отводнителни канали или други водоеми с бавно течение), влажни зони в пределите на Градски паркове и градини и други части на Градове, села и индустриални зони, особено на периферията им, в кариери за инертни материали, канали, разливи и др. Разполага гнездата си в Тревни съобщества по влажни терени, в Посеви и други (едногодишни) тревни култури (оризища, житни ниви близо до водоеми), по различен субстрат в заливни гори (Алувиални и много влажни гори и храсталаци) и др.

Надморска височина

0–1500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща и тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.6 Полска бърбрия (*Anthus campestris*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение в равнинни, хълмисти и нископланински райони в цялата страна, по-плтно в най-източната част. Основната част от популацията заема открити сухи пасищни терени в Добруджа и по Черноморското крайбрежие, Източна Стара планина, Сакар и хълмистите райони около поречието на р. Тунджа, Източните Родопи и значителна част от Тракийската низина. Разпръснато в Дунавската равнина, Софийското поле, поречието на Струма и Места и др.

Особености на числеността

Относително равномерна и ниска, преобладават квадратите с по-малко от 10 дв. Дори в районите с по-висока численост (Добруджа, Черноморското крайбрежие, Сакар, Светиилийски и Манастирски възвишения, Бесепарски ридове и др.), тя рядко надхвърля 10–15 дв./кв., макар че на места може да бъде по-висока.

Местообитания

Гнезди по сухи припечни пясъчливи и каменисти терени и пасища с рядка тревиста растителност – Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени, Тревни съобщества по сухи силикатни терени, по обрасли с тревна растителност Крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни, по-рядко по Засолени терени с халофитна растителност. Среща се и около неголеми обработвани по традиционен начин земеделски площи Подобрени тревни площи (многогодишни тревни култури) или Пустеещи земи.

Надморска височина

0–500 m н.в., по изключение – до 1330 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е, тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово и хранително местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната,*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.7 Скален орел (Aquila chrysaetos)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна до леко нарастваща

Особености на разпространението

Разпространен петнисто предимно в по-високите части на планините (основно в Централна и Западна Стара планина, Рила, Пирин, Родопите и някои от Западните погранични планини), но и в някои пониски планини и хълмисти райони (Странджа, Източна Стара планина, Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и др). През периода на настоящото картиране почти липсват гнездовища в равнинните части на страната.

Особености на числеността

Навсякъде в отделните квадрати представен с по една двойка. В места с благоприятни условия се наблюдава съсредоточаване на по няколко двойки в сравнително ограничени райони.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*

- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.8 Кръстат орел (*Aquila heliaca*)

Тенденции

на разпространението: стабилно, с намаляване в едни и увеличаване в други райони

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Основната част от популацията съсредоточена в Югоизточна България – Сакар, най-южните части на поречието на реките Тунджа и Марица и западната част на Странджа, където са 14 от общо 17-те известни в страната гнезда. Обитавани гнезда има още в Средна гора и Източните Родопи. Отделни двойки вероятно гнездят и в други райони – в Източна и Западна Стара планина, Понор, Дунавската равнина, Западните Родопи.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати по 1, само в един – 2 заети гнезда. Като цяло най-висока в Сакар (средна плътност до 1,4 дв./кв.). Минимално установено разстояние между обитавани гнезда – 4667 m.

Местообитания

Гнезда в Широколистни листопадни гори и в Овощни градини, дървесни и храстови плантации, Ивици дървета храсти и мозайки от тях. Предпочита долове с високи стари дървета, особено тополи *Populus sp.*, често в близост до пасища и други места с изобилие на *Spermophilus cilellus*.

Надморска височина

50–1400 m н.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.9 Степен орел (*Aquila nipalensis*)

Тенденции

на разпространението: неизвестна

на числеността: неизвестна

Особености на разпространението

Наблюдаван многократно през гнездовия период в наподобяващи степ райони или на места с обширни открити терени.

Особености на числеността

Наблюдавани са единични птици, възможна двойка или групи, но без категорични данни за гнездене.

Местообитания

Съвременните наблюдения са в Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени, Тревни съобщества по сухи силикатни терени и Селскостопански площи и изкуствени ландшафти, най-често използвани като пасища и обитавани от многочислени колонии на *Spermophilus cilellus*.

Надморска височина

Наблюденията са в диапазона 200–450 м н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.10 Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Тенденции

на разпространението: слабо нарастващо

на числеността: слабо нарастваща

Особености на разпространението

С неравномерно петнисто разпространение, по-голямата част от гнездовата популация е концентрирана в Югоизточна и Източна България и обхваща почти изцяло Странджа, Сакар и значителни части от Източна Стара планина, Източните Родопи и Добруджа. Останалата част от двойките разпръснати в почти цялата страна, главно в по-ниските части. Отсъства или слабо представен в Северозападна България, Западните погранични планини, южната част на Дунавската равнина и Предбалкана, долините на реките Струма и Места и др. Избягва високите планини като Рила, Пирин и Западните Родопи.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични двойки или с по 3–5 дв./кв. С най-висока плътност в Странджа, Дервентските възвишения, Сакар, Източна Стара планина, Източните Родопи, Добруджа.

Местообитания

Гнезди в Гори с поляни, в близост до речни долини, пасища, ливади, блата, групи дървета край потоци: основно в Широколистни листопадни гори, но и в Смесени гори, Алувиални и много влажни гори и храсталаци, рядко в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях.

Надморска височина

0–1500 м н.в., понякога – и до 1861 м н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.11 Турилик (*Burhinus oedicnemus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С разкъсано петнисто разпространение, обхващащо основно Източна България – крайморската част на Добруджа и южната част на Добруджанското плато, Сливенската котловина, Карнобатското и Айтоското поле и хълмистите райони на север от Бургас,

Сакар, хълмистите райони на север от Дервентските възвишения и Източните Родопи. Отделни близко разположени гнездовища по Бесепарските ридове и други хълмисти места в Тракийската низина, по поречието на р. Струма, около Софийското поле и района на Свищов, както и с изолирани находища в други части на страната.

Особености на числеността

Равномерно ниска, в повечето от заетите квадрати – обикновено с единични или до 2–5 дв., гнездящи сравнително близко една до друга. С по-висока численост в степни или подобни на тях участъци. Максимална плътност (до няколко десетки дв./кв.) в крайморската част на Добруджа, която е най-значимата за вида територия (особено запазените степни участъци).

Местообитания

Гнезди предимно по открити степни или други каменисти райони, основно Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени и Тревни съобщества по сухи силикатни терени, най- често използвани като пасища. Размножава се и по Пустеещи земи и чакълести острови, заравнени чакълести или пясъчни речни тераси и други подобни участъци на речни долини по долните и средните течения на реки (Течащи води).

Надморска височина

0–750 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната*

3.3.2.12 Обикновен мишелов (Buteo buteo)

Тенденции

на разпространението: стабилна

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Повсеместно на цялата територия на страната. Не е установен на места в равнинни безлесни райони с преобладание на земеделски култури – локално в Дунавската равнина, Тракийската низина, Бургаската низина и др.

Особености на числеността

Относително равномерна, плътността никъде не надхвърля 10 дв./кв. най-ниска в равнините и високите части на планините, по-висока в предпланинските и хълмистите райони с по-голямо разнообразие на местообитания (комбинация от гори с ливади, пасища и обработваеми земи).

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Иглолистни гори, Смесени гори и Алувиални и много влажни гори и храсталаци, както и в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, винаги в близост до открити пространства. Рядко в големи Градски паркове и градини на периферията на големи селища.

Надморска височина

0–1977 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща и тип с – концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*

- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.13 Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение в цялата страна, предимно в равнинните и нископланинските части. по-концентрирано в Източните Родопи, Сакар и поречието на р. Тунджа с прилежащите му райони, планините на запад и север от Софийското поле, Врачанска планина и Искърския пролом, поречието на повечето реки в Дунавската равнина, включително суходолията в Добруджа, южните склонове на Стара планина, района на Същинска Средна гора и западната част на Тракийската низина и др. Почти не гнезди в високите части на Рила, Пирин, Западните Родопи, напълно отсъства и от гористия район на Странджа.

Особености на числеността

Почти никъде не надхвърля 10 дв./кв., в повечето квадрати – по около 5 двойки. най-висока плътност в изобилстващия на *Spermophilus citellus* район на Бесепарските ридове (11 дв./кв.), като гнездата са разположени върху металните стълбове на линията за пренос на електроенергия. С висока численост в Понор и прилежащите му планински райони, поречието на р. Искър на север от Стара планина, района на Сливен и хълмистите райони около р. Тунджа, Сакар, южните склонове на Стара планина и други. по-ниска численост по долините на реките Струма и Места.

Местообитания

Гнезди в проломи, долини, хълмисти терени, предпланински склонове, ниски планини, но и в низини и равнини, с Скали и скални стени (във вътрешността на страната), включително ниски и лесно достъпни такива. по-рядко по Стръмни скалисти (морски) брегове (по Северното Черноморско крайбрежие), на дървета в крайнини на Широколистни листопадни гори (но и в ниско разположени изкуствени борови насаждения Овощни градини, дървесни и храстови плантации), в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, както и по електрически стълбове, в изоставени кариери и ерозирани земни склонове.

Надморска височина

0–1000 м н.в., по изключение – и до 1800 м н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.14 Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна, на места намаляваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение в равнинни и нискохълмисти райони на цялата

страна, основно в Сакар, Крайморска Добруджа, Сливенската котловина, северно от Бургас, Източните Родопи, Бесапарските ридове и други части от Тракийската низина, Карловското поле, каменистите хълмисти райони около Софийското поле, Златията и южната част на Струмската долина. Единични гнездовища в Дунавската равнина, Добруджа и Югоизточна България. Разпространението обусловено от разпокъсаността на предпочитаните степни, вторично–степни и полустепни участъци.

Особености на числеността

Неравномерна в зависимост от площта и състоянието на предпочитаните за гнездене участъци. Най-висока (повече от 100 дв./кв.) в типичните степни райони на Добруджанското крайбрежие. В около половината от останалите квадрати е с по-малко от 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди основно в Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени и Тревни съобщества по сухи силикатни терени (особено пасища) и по-рядко – на самия морски бряг по обширни и обрасли с тревиста растителност дюни (Крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни).

Надморска височина

0–325 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово и хранително местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.15 Козодой (Carpimulgus europaeus)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С петнисто разпространение на по-голямата част от територията на страната без някои райони с оскъдна храстова и дървесна растителност в Дунавската равнина, Тракийската низина, източната част на Добруджа, Бургаската низина и др. В редица райони е с по-разпръснато разпространение, като находищата понякога са отделени значително от по-плътно заетите територии.

Особености на числеността

Равномерна и относително ниска (обикновено до 20–30 дв./кв.). Локално по-многочислен (до към 70–90 дв./кв.) в нископланинските и хълмистите райони, главно в зоната на дъбовите ксеротермни гори – в Източните Родопи, Предбалкана, Ломовете, Сакар, Странджа, Източна Стара планина и др. Във високите планини е по-рядък, но отделни двойки гнездят дори до горната граница на гората.

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори – главно *Quercus sp.* и *Carpinus orientalis*, особено в каменисти карстови райони. Среща се в различни храстови формации (Храсталаци в местата с умерен климат и Сухолюбиви храсталаци) – основно от

Paliurus spina-christi, *Juniperus oxycedris*, *Prunus spinosa* и др. По-рядък в гори от *Fagus sp.*, в Иглолистни гори и в Смесени гори. Привързан е и към сечища, особено през началния етап на естественото възобновяване на горската растителност.

Надморска височина

0–1900 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.16 Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С линейно и петнисто разпространение в равнинните и нископланинските части на цялата страна, привързано към речната мрежа (средните и долните течения), Черноморското крайбрежие и отделни водоеми със стоящи води. Почти напълно отсъства от по-безводните и гористи равнинни части (Добруджа, Лудогорието и др.).

Особености на числеността

Неравномерна, в повече от половината заети квадрати е с по-малко от 10 двойки. По-многоброен (но обикновено не повече от 10–15 дв./кв.) в Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие, в Софийското поле, както и в районите с чакълести речни корита (Източни Родопи, долините на реките Струма и Места и др.).

Местообитания

Гнезди по чакълести и пясъчни брегове, острови и коси в коритата на реки Течащи води, по пясъчни 16 Крайбрежни (морски) плажове и пясъчни дюни, както и по Чакълести морски брегове, понякога по бреговете на микроязовири, блата или други Стоящи пресни води, по-рядко – до Стоящи бракични води и в Лагуни. Заема и аналогични биотопи в пределите на Градове, села и индустриални зони, а нерядко се размножава и в кариери за чакъл в близост до реки или други водоеми.

Надморска височина

0–850 m н.в., по изключение - и до 1895 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с – концентрация и тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.17 Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С плътно разпространение на територията на цялата страна с изключение на

планинските терени с голямо вертикално разчленение на релефа или плътни горски масиви, на районите, лишени от влажни зони и тези при надморска височина над 1300 m.

Особености на числеността

Неравномерна, в повечето от квадратите е по-малко от 10 дв., в около четвърт от всички квадрати с гнезда – между 10 и 61 дв.. Най-много гнезда в едно населено място – 56 (в София).

Местообитания

Гнезди почти изцяло в Градове, села и индустриални зони в бли-зост до мочурливи места или влажни зони от различен тип. Част от гнездата (около 9% от заетите) разположени в свободната природа, най-често по единични или групи дървета или антропогенни съоръжения в Селскостопански площи и изкуствени ландшафти.

Надморска височина

0–1307 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.18 Черен щъркел (Ciconia nigra)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Петнисто и разпръснато в почти цялата страна. Най-плътно в Източните Родопи, Сакар и Странджа, с по-отдалечени находища в Западните Родопи, Източна Стара планина, Дунавската равнина и Предбалкана, Тракийската низина, долините на реките Струма и Места и др. Почти отсъства от Добруджа, Лудогорието и района на Краище – Осоговска планина.

Особености на числеността

Навсякъде с една до няколко дв./кв.. Единствено по долината на р. Арда около язовирите Студен кладенец и Ивайловград плътността висока, достигаща 12–14 дв./кв.

Местообитания

Гнезди основно по Скали и скални стени (във вътрешността на страната), понякога и във входните части на Пещери. Около една трета от популацията гнезди в Широколистни листопадни гори и по-рядко – в Алувиални и много влажни гори и храсталаци, а по изключение – в Иглолистни гори.

Надморска височина

0–1500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.19 Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Разпръснато и групово в цялата страна, по-плътно в откритите, сухи и богати на влечуги райони на Източните Родопи, Източна Стара планина, Огражден, Южен Пирин и прилежащите части от долината на р. Струма, Сакар, Дервентските възвишения, планините около Софийското поле, Врачанска планина, Искърския пролом, граничната част между Тракийската низина и Родопите, Ломовете и др. На места и във високите части на планините.

Особености на числеността

Единични двойки във всички заети квадрати. Преобладаващата част от популацията е в югоизточната половина на страната, на юг от линията Силистра–Кюстендил.

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Иглолистни гори, Смесени гори, Алувиални и много влажни гори и храсталаци, рядко в изкуствени иглолистни насаждения Овощни градини, дървесни и храстови плантации и вероятно в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях.

Надморска височина

От 0–2000 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.20 Тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение в ниските части на по-голямата част от страната, по-концентрирано в централната част на Тракийската низина, поречието на р. Тунджа, Бургаската низина, на места по Черноморското и Дунавското крайбрежия и прилежащите им райони и в Софийското поле. Отделни изолирани находища и на други места в страната.

Особености на числеността

С равномерна ниска численост. Във всички заети квадрати с една до няколко двойки, само в квадратите с по-големи влажни зони плътността е по-висока, без да надхвърля 4–5 дв./кв.

Местообитания

Гнезди в Блата, в Растителност по периферията на водоеми и Крайречни и приизворни мочурища, а през последните години наблюдаван и в Посеви и други (едногодишни)

тревни култури. Установен да гнезди както в приморски, крайречни и вътрешни естествени влажни зони, така и в изкуствени водоеми, като рибарници, микроязовири и язовири. Гнездата си разполага предимно в тръстикови масиви.

Надморска височина

0–600 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.21 Полски блатар (*Circus cyaneus*)

Тенденции

на разпространението: неизвестна

на числеността: неизвестна

Особености на разпространението

Установен в Тракийската низина, района на бившето Стралджанско блато, Северното Черноморско крайбрежие и Дунавската равнина.

Особености на числеността

Наблюдавани са единични екземпляри и двойки.

Местообитания

Повечето от наблюдаваните през настоящия период птици са били в близост до Стоящи пресни води (микроязовири и други влажни зони) с блатна растителност (Растителност по периферията на водоеми) и Тревни съобщества по влажни терени, по съседство с ниви и други обработваеми площи (Посеви и други (едногодишни) тревни култури), а в бившето Стралджанско блато – и до Мезофилни тревни съобщества.

Надморска височина

0–100 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.22 Синявица (*Coracias garrulus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С почти плътно разпространение в равнинните и някои нископланински части на страната, особено покрай р. Дунав, в северната и източната част на Дунавската равнина, включително Лудогорието и Добруджа, както и южно от Стара планина в почти цялата Тракийската низина (от Пазарджик до Бургас), Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и др. Отделни изолирани или групирани в съседни квадрати находища в Предбалкана, Подбалканските котловини и западната част на страната

(долините на реките Струма и Места, Софийското поле и др.).

Особености на числеността

Неравномерна, по-многоброен (с повече от 10 дв./кв.) покрай р. Дунав, в централните и източните части на Дунавската равнина, Добруджа, Сливенската котловина и на югозапад до към Стара Загора, централната част на Тракийската низина, в Източните Родопи, хълмистите райони източно от р. Тунджа и др.

Местообитания

Гнезди предимно в хралупи в стари единични или групи дървета сред открити площи (Ивици дървета, храсти и мозайки от тях), особено в крайречни ивици дървета, покрайнини на разредени широколистни гори в равнините (Широколистни листопадни гори), изоставени овощни градини (Овощни градини, дървесни и храстови плантации). Често се заселва и в скални кухни и в дупки в отвесни лъсови, пясъчни или земни стени (Скали и скални стени (във вътрешността на страната)). В отделни случаи гнезди в руини, изоставени единични постройки и във вертикалните кухни на бетонни стълбове за пренос на електроенергия.

Надморска височина

0–600 m н.в

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.23 Степен блатар (*Circus macrourus*)

Тип присъствие в страната:

изчезнал като гнездящ

редовно преминаващ при миграция епизодично зимуващ

Местообитания

Най-вероятно гнездовите местообитания, в които е бил наблюдаван вида, са Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени и Селскостопански площи и изкуствени ландшафти (може би люцернови блокове Подобрени тревни площи (многогодишни тревни култури), Посеви и други (едногодишни) тревни култури, както и Пустеещи земи).

Надморска височина

0–70 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.24 Поен Лебед (*Cygnus cygnus*)

Обитава крайбрежните участъци на езера, язовири и големи реки. Храни се с водна и наземна растителност, понякога с животинска храна.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.25 Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Почти повсеместно разпространен, с изключение на средно високите и високите части на планините и на някои изцяло гористи хълмисти и предпланински райони.

Особености на числеността

Относително равномерна и средно висока – в преобладаващата част от квадратите е десетки двойки (обикновено до 20–50 дв./кв.). Почти във всяко селище гнездат минимум 3 дв., броят им е по-висок в по-големите населени места, като видът е най-многоброен в районите с по-големи равнинни селища.

Местообитания

Гнезди предимно в населени места Градове, села и индустриални зони както в силно урбанизираната им част (дворове, улични насаждения, междублокови пространства и др.), така и в Градски паркове и градини, Овощни градини, дървесни и храстови плантации в селищата или около тях, по крайпътни или крайречни Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, понякога и на километри от населени места. Много по-рядко гнезди на крайнините на Широколистни листопадни гори.

Надморска височина

0–700 m н.в., в отделни селища – и до 1250 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща .

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.26 Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: леко нарастваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

С отделни изолирани гнездовища само по Дунавското и Черноморското крайбрежие. Редовно се размножава единствено в ез. Сребърна, но сигурно гнездене установено и в Пода до Бургас. Отделни двойки гнездат епизодично и в останалите части на Бургаските влажни зони. През гнездовия период закъснели мигранти или летуващи неразмножаващи се екз. на много места в Северозападна България, Тракийската низина, по р. Искър, в Източните Родопи, покрай р. Дунав и Черно море.

Особености на числеността

Почти навсякъде поединично, единствено в ез. Сребърна през отделни години гнездат до 20 дв. (2001 г.).

Местообитания

Гнезди предимно в Блата (Растителност по периферията на водоеми).

Надморска височина

0–50 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.27 Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Разпространен на по-голямата част от територията на страната, по-плътно в Добруджа, Лудогорието, Черноморското крайбрежие, Странджа, Сакар и Източните Родопи, по-петнисто и разпръснато в Дунавската равнина, периферните части на Тракийската низина, Западна България и др. Не се среща в средно високите и високите части на планините, в районите с преобладаващо зеленчукопроизводство и др.

Особености на числеността

Неравномерна, по-висока (стотици дв./кв.) в северната и източната част на страната, Източните Родопи, северната част на Тракийската низина и на места в Западна България. На по-голямата част от заетата територия гнездат десетки дв./кв., като в сравнително малко квадрати плътността е по-ниска от 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди в по-топли райони, в Храсталаци и тревни съобщества, особено Сухолюбиви храсталаци, на крайнини на Широколистни листопадни гори (най-често *Quercus* sp.), или в по-разредени горски участъци, в Селскостопански площи и изкуствени ландшафти, където предпочита мозайки от малки обработваеми площи със синури и храсти между тях, малки Овощни градини, дървесни и храстови плантации или Ивици дървета, храсти и мозайки от тях и др. Не избягва и Посеви и други (едногодишни) тревни култури.

Надморска височина

0–1200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.28 Ловен сокол (*Falco cherrug*)

Тенденции

на разпространението: намаляващо значително

на числеността: намаляваща значително

Особености на разпространението

Разпръснато на изолирани находища предимно в скалистите части на Стара планина, планините на Западна България, Родопите, Сакар и Странджа. Наблюдаван през гнездовия период и в някои равнинни или хълмисти райони и в по-високи части на планините.

Особености на числеността

Единични двойки във всички заети квадрати.

Местообитания

Гнезди по Скали и скални стени (във вътрешността на страната), най-често близо до пасища или други открити терени с колонии на *Spermophilus cillellus*. Възможно е през последните години да се размножава и в стари гнезда на други птици в Широколистни листопадни гори в някои планински райони.

Надморска височина

50–1500 m н.в., в отделни случаи – и до 2500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща и тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.29 Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С разпръснати гнездовища, по-групирани в съседни квадрати в планинските и полупланинските райони – главно в Стара планина, Предбалкана, Рила, Пирин, Западни и Източни Родопи, Западните погранични планини и планините в Краище, на Витоша, но по плата и в Дунавската равнина. Разпространението му е свързано с разположени на оживени миграционни пътища скалисти проломи и други скални терени с голяма денивелация и в близост до открити пространства. В планините рядко над горната граница на гората.

Особености на числеността

В почти всички обитавани квадрати представен с единични двойки. През 1990–2005 г. се наблюдава постепенно, но стабилно увеличение на числеността.

Местообитания

Най-често дълбоки проломи, скални масиви близо до билата на ридове, като гнезди по високи Скали и скални стени (във вътрешността на страната), по-рядко в стари гнезда на други птици в Гори, рядко и по високи сгради в Градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–2560 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.30 Орко (*Falco subbuteo*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Разпръснато на територията на цялата страна, както в равнини, така и високо в планините. Разпространението по-плътно по поречията на повечето по-големи реки, както и по цялото Северно Черноморско крайбрежие (включително Добруджа), в Източните Родопи, хълмистите райони около р. Тунджа, северната част на Дунавската равнина, Източна Стара планина и др.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични двойки, максимум 2 дв./кв. Най-многоброен в хълмисти и полупланински места, в районите с преобладание на земеделски култури числеността му е ниска.

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Иглолистни гори и Алувиални и много влажни гори и храсталаци), също в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, често покрай реки Течащи води.

Надморска височина

0– 2000 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с – концентрация и тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.31 Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Групирано основно по поречията на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. С най-плътно разположени находища в района между Източните Родопи, Източна Стара планина и Странджа, където съществуването на по-големи реки е съчетано с наличието на над 1000 микроязовира, няколко язовира и други водоеми. Почти напълно отсъства от Западна България и Черноморското крайбрежие.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични или до 2–3 дв. Броят им максимален по долините на реките Тунджа и Марица с прилежащите им райони и по р. Дунав от Белене до Силистра.

Местообитания

Гнезди в Алувиални и много влажни гори и храсталаци и Широколистни листопадни гори, по-рядко – в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, обикновено в близост до по-големи реки Течащи води и други влажни зони Стоящи пресни води.

Надморска височина

0–200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.32 Вечерна ветрушка (Falco vespertinus)

Тенденции

на разпространението: намаляващо, с неперидични колебания

на числеността: намаляваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

Предимно в откритите равнинни части на Северна и Източна България, по-групирано в Добруджа и в района на Златията. Разпръснати непостоянни единични гнездовища в ниските части на Южна България.

Особености на числеността

Равномерна и ниска, в почти всички заети квадрати по-малко от 10 дв. (обикновено до 3–5 дв./кв.). Най-често гнезди на малки групи от 2–3 до 5–8 дв., като използва гнезда на вранови птици. Най-голямата известна гнездова група е от 15 дв. – през 1996 г. в колония на *Corvus frugilegus* в района на Шабленска тузла.

Местообитания

Гнезди предимно в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях и Овощни градини, дървесни и храстови плантации – най-често изкуствено залесени горички и пояси от *Robinia pseudoacacia*, *Gleditschia triacanthos*, *Populus sp.* и др.

Надморска височина

0–400 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.33 Малък орел (Hieraetus pennatus)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Петнисто и разпръснато в почти цялата страна, в гористи райони в равнините, в ниските и средно високите части на планините. Предимно в Източна България, с най-плътно разпространение в Източните Родопи, Сакар и хълмистите райони по поречието на р. Тунджа, Източна Стара планина, Странджа, Добруджа и отчасти Лудогорието. Гнездовища в съседни квадрати и в Средна гора, долината на р. Струма,

Тракийската низина. В Западна България предимно с разпръснати единични находища. Почти отсъства от Дунавската равнина.

Особености на числеността

Почти във всички заети квадрати с единични, в малка част – и по 2 двойки. С най-висока численост в Източните Родопи, Сакар, Манастирските, Светиилийските и Дервентските възвишения, Странджа и южните части на Източна Стара планина.

Местообитания

Гнезди основно в Широколистни листопадни гори и по-рядко в Смесени гори или в Алувиални и много влажни гори и храсталаци (главно покрай Дунавското и Черноморското крайбрежие). Гнездовото му разпространение в голяма степен зависи от наличието на стари гори или запазени групи стари дървета сред по-младите гори.

Надморска височина

0–1400 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.34 Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение, по-плътно в Югоизточна България, покрай Черноморското крайбрежие, долините на реките Струма и Места, централните части на Тракийската низина и Дунавската равнина. С разпръснато разпространение в по-ниските части на по-голямата част от останалата територия, на север почти по цялото Дунавско крайбрежие. Плътността на разпространението видимо намалява от югоизток на северозапад.

Особености на числеността

Неравномерна, с изразен градиент на намаляване на север и северозапад. Най-висока (повече от 100 дв./кв.) на места по Черноморското крайбрежие, Сакар, долината на р. Марица, Източните Родопи, долините на реките Струма и Места. В по-голямата част от квадратите, в които се среща, гнездят десетки двойки, а в по-северните части на заетата територия и в някои други райони – и с по-малко от 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди предимно в Сухолюбиви храсталаци, по-рядко в Храсталаци на местата с умерен климат, обрасли с храсти Овощни градини, дървесни и храстови плантации, Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, Градски паркове и градини, както и в други части на Градове, села и индустриални зони. В Дунавската равнина гнезди почти изключително в населени места и отсъства в привидно подходящи места извън тях, докато в Южна България и по Черноморското крайбрежие е обикновен и в природни местообитания.

Надморска височина

0–600 m н.в., в отделни случаи - и до 1180 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.35 Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С широко и сравнително плътно разпространение по Дунавското крайбрежие и в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие и някои котловинни полета в Западна България, на места в Добруджа и по долините на реките Арда, Струма и Места.

Особености на числеността

Неравномерна, на по-голямата част от заетата територия е по-малка от 10 дв./кв., в около 1/3 от заетата територия – десетки дв./кв., а най-висока (до почти 100 дв./кв.) – в отделни по-големи влажни зони с обширни тръстикови масиви.

Местообитания

Гнезди предимно в Растителност по периферията на водоеми в Блата и в Стоящи пресни води (вкл. микроязовири, кариерни езера, рибарници, отводнителни канали и др.). Гнезди в блатни водоеми и в големи градски паркове –Градски паркове и градини) (Южен парк в София), в канали и корита на реки в пределите на населени места – Градове, села и индустриални зони (Кърджали, Бургас и др.).

Надморска височина

0–900 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.36 Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Разпространен повсеместно на цялата територия на страната.

Особености на числеността

Сравнително равномерна и висока – в преобладаващия брой квадрати гнездат стотици двойки. По-ниска (десетки дв./кв.) в по-високите части на планините, в нископланински и равнинни райони с по-плътна горска покривка и такива, доминирани от земеделски култури.

Местообитания

Гнезди в примесени с открити пространства Храсталаци на местата с умерен климат, Сухолюбиви храсталаци, Пустеещи земи, в крайнините на разредени Широколистни листопадни гори, в Овощни градини, дървесни и храстови плантации, Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, Градски паркове и градини и други обрасли с храсти и слабо посещавани места в Градове, села и индустриални зони, както и в селища с разпръснати дворове (планински махали, вилни зони и т.н.).

Надморска височина

0–200 m н.в., отделни двойки – и до към 900 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.37 Черночела сврачка (*Lanius minor*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна до слабо нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение във всички по-ниски и по-безлесни райони, по-плътно в северната и източната част на страната. Отсъства в гористите райони, в средно високите и високите части на планините.

Особености на числеността

Неравномерна и относително ниска – десетки дв./кв. в основните райони на гнездене (северната и източната част на Дунавската равнина, Тракийската низина, поречието на р. Тунджа, Източните Родопи, Сакар и др.). На останалата част от заетата територия по-малко от 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди в открити пространства и пасища (Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени и Тревни съобщества по сухи силикатни терени) с разпръснати редки дървета и храсти (Храсталаци на местата с умерен климат, Сухолюбиви храсталаци) или неголеми изкуствени насаждения сред тях; крайнини на Широколистни листопадни гори, граничещи с пасища; в ивици от стари дървета край пътища, реки и в полезащитни пояси (Ивици дървета, храсти и мозайки от тях), Овощни градини, дървесни и храстови плантации, особено в изоставени лозя и др. Обитава както райони с големи площи зърнени култури (Посеви и други (едногодишни) тревни култури), така и участъци с екстензивно земеделие, вкл. Подобрени тревни площи (многогодишни тревни култури), Пустеещи земи, околности на Градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–2250 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово и хранително местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*

- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.38 Белочела сврачка (*Lanius nubicus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение основно в Сакар, Източните Родопи, Западна Странджа, поречията на реките Марица, Тунджа, Струма и Места (включително по притоците им) и в ниските части на околните планини. На север достига до Рила и Средна гора, южните подножия на Източна Стара планина и нос Емине. Единично гнездовище до р. Дунав.

Особености на числеността

Относително неравномерна и ниска – на по-голямата част от заетата територия е по-малко от 10 дв./кв. По-висока (най-често 10–20 дв./кв.) е на места по поречието на р. Марица, р. Тунджа, Северозападна Странджа и долината на р. Струма.

Местообитания

Гнезди предимно в просветлени Широколистни листопадни гори, често с подлес или в Сухолюбиви храсталаци, примесени с единични или групи дървета (основно *Quercus* sp.), в стари или обрасли с храсти Овощни градини, дървесни и храстови плантации, Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, включително такива покрай реки, Градски паркове и градини.

Надморска височина

0–400 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.39 Горска чучулига (*Lullula arborea*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Разпространен навсякъде в хълмистите, нископланинските и равнинните райони с разредени гори и храсталаци на по-голямата част от територията на страната с изключение на равнинните земеделски райони в Дунавската равнина, Добруджа, Тракийската низина и Бургаската низина.

Особености на числеността

Неравномерна, на по-голямата част от заетата територия е десетки дв./кв. С повече от 100 дв./кв. на значителна част от територията на Източните Родопи и Средна гора и на места в Източна Стара планина, Южен Пирин, Западна Стара планина и планините на юг от нея, Странджа, Сакар, Ломовете, Предбалкана и др. С по-малко от 10 дв./кв. е в

равнинните райони.

Местообитания

Гнезди в Мезофилни тревни съобщества, Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени, Тревни съобщества по сухи силикатни терени, Храсталаци на местата с умерен климат, Сухолюбиви храсталаци, Алпийски и субалпийски тревни съобщества, най-често в близост до Широколистни, Иглолистни и Смесени гори, понякога до Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, Овощни градини, дървесни и храстови плантации. Среща се и в по-малки ливади, поляни, пасища и просеки сред обширни горски масиви.

Надморска височина

20–1800 m н.в.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово и хранително местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

3.3.2.40 Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна, на места нарастваща

Особености на разпространението

С петнисто и в по-малка степен разпръснато разпространение в равнинни и нискохълмисти райони в различни части на страната, основно в Крайморска Добруджа, районите около Дервентските възвишения, Сакар и северните части на Източните Родопи, Тракийската низина и долината на р. Струма с прилежащите Ж части на Южен Пирин и Славянка. С изолирани или разположени в съседни квадрати находища и в други части на страната.

Особености на числеността

Неравномерна, най-висока (стотици дв./кв.) в районите на по-компактно гнездене – особено в крайбрежните степни райони на Добруджа, в Сакар, Беспарските ридове и някои други райони от Тракийската низина. В повечето от останалите квадрати е десетки дв./кв., а в някои изолирани гнездовища, в такива на периферията на районите с компактно гнездене и в Източните Родопи – и под 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди основно в Степни и сухолюбиви тревни съобщества по варовити терени, Тревни съобщества по сухи силикатни терени (най-често пасища) и Пустеещи земи, по-рядко –Подобренни тревни площи (многогодишни тревни култури) (люцернови полета) или в по-малки тревни площи сред ниви.

Надморска височина

30-700 m н.в., по изключение - и до 1690 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на гнездово и хранително местообитание - 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,7% от откритите местообитания в зоната;*
- *Унищожаване на екземпляри – в 0,7% от откритите местообитания в зоната.*

3.3.2.41 Обикновен пчелояд (*Merops apiaster*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: вероятно нарастваща

Особености на разпространението

Разпространен на почти цялата територия на ниските равнинни и хълмисти части на страната – по-силно групиран в съседни квадрати в Дунавската равнина, Лудогорието, Добруджа, Тракийската низина, Подбалканските котловини, Източни Родопи, Сакар, Източна Стара планина, долините на реките Струма и Места и др.

Особености на числеността

Неравномерна, най-висока (стотици дв./кв.) в районите с лъсови стени покрай р. Дунав и в Дунавската равнина, включително в Добруджа, но и в Тракийската низина, на места в Източните Родопи, поречието на р. Тунджа и др. В повечето от заетите квадрати с численост по-малка от 100 двойки. Особеностите на числеността зависят преди всичко от наличието на подходящи места за гнездене, а не толкова от качеството на хранителната база, която поради по-слабата интензивност и химизация на селското стопанство през периода 1990–2005 г. е в добро състояние.

Местообитания

Гнезди в отвесни земни, пясъчни или лъсови стени (разновидност на Скали и скални стени (във вътрешността на страната)), поради което е свързан с местата, където съществуват такива – брегове на реки или други водоеми (Течащи води и Стоящи пресни води), долини, крайпътни земни откоси, кариери за добив на инертни материали и др.

Надморска височина

0–875 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с – концентрация и тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.42 Черна каня (*Milvus migrans*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Групирано основно по поречията на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. С най-плътно разположени находища в района между Източните Родопи, Източна Стара планина и Странджа, където съществуването на по-големи реки е съчетано с

наличието на над 1000 микроязовира, няколко язовира и други водоеми. Почти напълно отсъства от Западна България и Черноморското крайбрежие.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични или до 2–3 дв. Броят им максимален по долините на реките Тунджа и Марица с прилежащите им райони и по р. Дунав от Белене до Силистра.

Местообитания

Гнезди в Алувиални и много влажни гори и храсталаци и Широколистни листопадни гори, по-рядко – в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, обикновено в близост до големи реки Течащи води и други влажни зони Стоящи пресни води.

Надморска височина

0–200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,7% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,7% от откритите площи в зоната.*

3.3.2.43 Орел рибар (Pandion haliaetus)

Тенденции

на разпространението: неизвестна, вероятно намаляващо

на числеността: неизвестна, вероятно намаляваща

Особености на разпространението

Разпръснато покрай язовири и рибарници, главно в Тракийската низина, Източните Родопи, Западна и Източна Стара планина. Отделни находища с по-ниска степен на достоверност и по Дунавското крайбрежие (между о. Белене и ез. Сребърна) и долините на реките Струма и Места.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични двойки или индивиди. Отразените на картата гнездовища се отнасят за целия период на картирането и не всички от тях се заемат ежегодно. През отделни години е възможно гнездене на повече от една двойка само в Тракийската низина и в Източна България. За останалите места е по-вероятно единични двойки да се размножават само през отделни години или периоди.

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, възможно – в Алувиални и много влажни гори и храсталаци и в Иглолистни гори, рядко – и по Скали и скални стени (във вътрешността на страната). Гнезда и на отделни дървета в близост до водоеми.

Надморска височина

100–800 m н.в. за сигурните гнездовища.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.44 Осояд (*Pernis apivorus*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Разпръснато на почти цялата територия на страната, най-плътно в ниските и средно високи райони с гори (Източни Родопи, Източна Стара планина, Странджа, големите суходолия в Добруджа). Относително плътно и на част от територията на Сакар, долината на р. Струма и съседните планини, Западните Родопи, Западна Стара планина, Лудогорието. С най-спорадично разпространение в Дунавската равнина и Тракийската низина.

Особености на числеността

Равномерно ниска, в преобладаващия брой квадрати единични или до 2–3 двойки. С най-висока плътност в Източни Родопи, Източна Стара планина и Странджа.

Местообитания

Гнезди в Гори, основно в Широколистни листопадни гори и Смесени гори, а в по-високите части на планините – и в Иглолистни гори.

Надморска височина

0–1600 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.45 Малък корморан (*Phalacrocorax rugosus*)

Тенденции

на разпространението: постепенно нарастващо, със смени в местоположението на гнездовищата

на числеността: постепенно нарастваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

Групово и разпръснато по Дунавското крайбрежие (ез. Сребърна и островите Белене, Малък Косуй и други), влажните зони около Бургас и Тракийската низина, понякога в райони с традиционни, вековни находища. Останалите гнездовища предимно с временен характер.

Особености на числеността

Неравномерна, в повечето колонии по-малко от 10 дв. Преобладаващата част от популацията е по Дунавското крайбрежие, с най-голямо гнездовище в ез. Сребърна (300 дв. през 2001 г.).

Местообитания

Повечето от двойките – в Блата (Растителност по периферията на водоеми), но повечето от находищата са в Алувиални и много влажни гори и храсталаци, понякога – в групи дървета в плитките части на микроязовири.

Надморска височина

0–200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.46 Брегова лястовица (*Riparia riparia*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С петнисто (особено в Тракийската низина, Софийското поле, около Варна) и разпръснато разпространение. На места находищата разположени линейно в съседни или близки квадрати по протежение на по-големи реки – по крайбрежието на р. Дунав и притоците ѝ в Дунавската равнина, по реките Тунджа, Струма, Арда, Камчия, по Черноморското крайбрежие и др.

Особености на числеността

Неравномерна в зависимост от наличието и площта на отвесните пясъчни брегове. В повече от половината обитавани квадрати гнездат десетки двойки (често повече от 70–80 дв./кв.), в около 1/3 – стотици дв./кв. С най-висока численост в отделни квадрати в Тракийската низина и около Варненското езеро, където колониите надхвърлят 3000–5000 двойки.

Местообитания

Гнезди в пясъчни или лъсови отвесни брегове, най-често край водоеми с Течащи води или Стоящи пресни води. Силно зависим от наличието на подобно съчетание на условия и от площта на подходящите за издълбаване на гнездови камери отвесни стени, което освен по брегове на реки, най-често е налице около кариери за добив на инертни материали, канали и др., по-рядко – по морското крайбрежие.

Надморска височина

0–600 т н.в., отделни колонии – и до към 800 т н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип г - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.2.47 Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение на територията на цялата страна, по-плътено по Черноморското крайбрежие, Източните Родопи, централната част на Дунавската равнина, Ломовете и долината на Суха река в Добруджа, Софийското поле и прилежащите планински райони, долините на реките Струма и Места и други хълмисти райони и ниски планини.

Особености на числеността

Неравномерна и относително ниска, като в повечето заети квадрати не достига 100 дв./кв., а в почти половината от всички е по-малко от 10 дв./кв.

Местообитания

Гнезди основно на по-горещи и сухи места в Храсталаци на места с умерен климат, в частност растящите на по-ниска надморска височина храсталаци от *Paliurus spina-christi*, *Rosa* sp., *Crataegus monogina* и други, понякога и в Сухолюбиви храсталаци с *Juniperus oxcedrus*, *Carpinus orientalis*, *Rubus* sp. и др. В места с храсти намиран и в пределите на Градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–800 m н.в., по-рядко – и до 1400 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип r - размножаваща се.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

3.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 Бесепарски ридове

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

Загуба на открито местообитание в зоната може да се очаква в резултат на прекатегоризирането на 2,47 ha Пасища, мери, разположени до западната граница на с. Ново село, в Озеленена територия за спорт и развлечения. Тази площ представлява около 0,07% от всички открити местообитания в зоната и около 0,2% от сухите тревни съобщества.

При наличие на инвестиционен интерес загуба на открито местообитание в зоната може да се очаква и в резултат на промяна на предназначението в 51,4 ha от обработваемите земи в зоната, които според ОУПО придобиват режим на допустима промяна на предназначението за рекреация и производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване. Промяната на предназначението на имоти в тази УЗ подлежи на проверка за допустимост и преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони от компетентния орган, което ще гарантира минимизиране на въздействието.

Общата площ, която би се засегнала при най-лошия сценарий на усвояване на цялата площ с допустима промяна на предназначението (което е малко вероятно) е около 0,58% от откритите местообитания в зоната.

Очаква се загуба на гнездово местообитание и хранително местообитание за полска бърбрия (*Anthus campestris*), турилик (*Burhinus oedicnemus*), късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), черночела сврачка (*Lanius minor*), горска чучулига (*Lullula arborea*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), както и загуба на хранително местообитание за късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), кръстат орел (*Aquila heliaca*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), степен орел (*Aquila nipalensis*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), полски блатар (*Circus cyaneus*), ловен сокол (*Falco cherrug*), черношипа ветрушка

(*Falco tinnunculus*), вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черна каня (*Milvus migrans*).

Поради малката засегната площ големината на въздействието в открити местообитания е оценена като ниска. Чувствителността на видовете е оценена като висока по време на размножителния сезон и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на размножителния сезон и слаба през останалата част от годината. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, предмет на опазване в резултат от загуба на местообитание в зоната.

Таблица 3-4. Оценка на въздействието от загуба на местообитание върху видовете птици, обект на опазване в зоната

Въздействие		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост на въздействието
Загуба на местообитание (открито)	Извън размножителния сезон	2- ниска	B-ниска	B2
	По време на размножителния сезон	2- ниска	D-висока	D2

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до прогонване и преместване на някои видове в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани и респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им.

Безпокойство може да се очаква в открити местообитания в зоната, в резултат на прекатегоризирането на 2,47 ha Пасища, мери, разположени до западната граница на с. Ново село, в Озеленена територия за спорт и развлечения. Тази площ представлява около 0,07% от всички открити местообитания в зоната и около 0,23% от сухите тревни съобщества.

При рекултивирването на нарушени терени (7,1 ha), и безпокойство може да се очаква в 0,01% от всички открити местообитания в зоната и около 0,07% от сухите тревни съобщества.

При наличие на инвестиционен интерес безпокойство може да се очаква и в резултат на промяна на предназначението на някои имоти в 51,4 ha от обработваемите земи в зоната, които според ОУПО придобиват режим на допустима промяна на предназначението за рекреация, производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване. Общата площ, която би се засегнала при най-лошия сценарий на усвояване на цялата площ с допустима промяна на предназначението (което е малко вероятно) е около 0,58% от откритите местообитания в зоната.

Потенциалното безпокойство ще бъде временно, краткотрайно, в отделни участъци от зоната и с относително нисък интензитет. Най-голяма е площта на придвижванията свързани с допустима промяна на предназначението при наличие на инвестиционен интерес и след процедура по ОС. Големината на въздействието е оценена като ниска. Чувствителността на птиците е висока през размножителния сезон и ниска през останалата част на годината.

В откритите местообитания безпокойството може да засегне видове, които гнездят и се хранят в тях, като полска бърбрия (*Anthus campestris*), турилик (*Burhinus oedipnemus*), късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), черночела сврачка (*Lanius minor*), горска чучулига (*Lullula arborea*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), както и видове, които само се хранят в откритите местообитания, като късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), кръстат орел (*Aquila heliaca*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), степен орел (*Aquila nipalensis*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), полски блатар (*Circus cyaneus*), ловен сокол (*Falco cherrug*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), *Buteo buteo*, черна каня (*Milvus migrans*).

Значимостта на въздействието е оценена като умерена през размножителния период и като слаба през останалата част от годината. Не се очаква безпокойството да окаже значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, обект на опазване в зоната. Поради това не се очаква безпокойството да доведе до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им.

Таблица 3-5. Оценка на въздействието от безпокойство върху видовете птици, обект на опазване в ЗЗ

Въздействие		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост на въздействието
Безпокойство (открити местообитания)	По време на размножителния период	2- ниска	D-висока	D2
	Извън размножителния период	2- ниска	B-ниска	B2

Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;

По време на гнездовия период загуба на индивиди може да настъпи в резултат на унищожаване на гнезда и малки на наземногнездящи птици, или при попадане на гнездобегълци на наземногнездящи видове, предмет на опазване в райони със различни дейности, където те да бъдат неволно наранени/убити. Въздействието може да настъпи и в резултат на изоставяне на люпила и малки от родителите им в резултат на прогонване от гнездовата територия поради силно безпокойство.

Загуба на индивиди може да се очаква в открити местообитания в зоната, в резултат на различни дейности в територията от 2,47 ha, разположена до западната граница на с. Ново село, прекатегоризирана от Пасища, мери, в Озеленена територия за спорт и развлечения. Тази територията представлява около 0,07% от всички открити местообитания в зоната и около 0,23% от сухите тревни съобщества.

При рекултивирането на увредени терени (7,1 ha), загуба на индивиди може да се очаква в случай на инциденти. Предвид факта, че нарушените терени не представляват потенциално гнездово местообитание за птиците, както и поради малката засегната площ, вероятността рекултивацията да доведе до загуба на индивиди е незначителна.

При наличие на инвестиционен интерес загуба на индивиди може да се очаква и в резултат на промяна на предназначението и реализиране на различни дейности в някои територии от 51,4 ha обработваемите земи в зоната, които според ОУПО придобиват режим на допустима промяна на предназначението за рекреация и производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване. Общата площ, която би се засегнала при най-лошия сценарий на усвояване на цялата площ с допустима промяна на предназначението (което е малко вероятно) е около 0,58% от откритите местообитания в зоната.

Видовете, които могат да бъдат засегнати са полска бърбрица (*Anthus campestris*), турилик (*Burhinus oedicnemus*), късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), черночела сврачка (*Lanius minor*), горска чучулига (*Lullula arborea*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

Поради малката територия, която ще бъде засегната и малката вероятност от настъпване, големината на въздействието е оценена като ниска. По време на размножителния период (края на месец март – средата на месец юли) чувствителността на птиците, обект на опазване по отношение на загубата на индивиди е оценена като висока. По време на размножителния период очакваната значимост на въздействието е умерена. Извън размножителния период загуба на индивиди е много малко вероятна. Чувствителността на възрастните индивиди по отношение на това въздействие е много ниска. Значимостта на въздействието е оценена като слаба. Тъй като загубата на индивиди е с умерена до ниска значимост не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, обект на опазване в зоната.

Таблица 3-6. Оценка на въздействието от загуба на индивиди от видовете птици, обект на опазване в зоната

Въздействие	Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост на въздействието
Загуба на индивиди по време на размножителния период	2- ниска	D-висока	D2
Загуба на индивиди извън размножителния период	2- ниска	A-много ниска	A1

Предвид високата подвижност на птиците и характера на предвижданията на ОУПО не се очаква фрагментация и бариерен ефект.

3.4 Кумулативно въздействие

По смисъла на т. 10, § 3 на допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”, „Кумулативни въздействия” са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Ефектът на оценявания план, които потенциално може да се увеличи, когато към него се прибави ефектът от други планове, програми и проекти е обобщен в т. 3.7. Остатъчен ефект – въздействието, което се очаква в резултат от прилагане на плана, при спазване на предложените смекчаващи мерки.

В резултат от реализиране предвижданията на ОУПО не се очакват въздействия със силна значимост. Остатъчните въздействия с умерена значимост, очаквани в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО са:

- загуба на местообитание по време на размножителния сезон, в открити местообитания;
- загуба на индивиди по време на размножителния сезон, в открити местообитания;
- безпокойство на птиците по време на размножителния сезон, в открити местообитания.

Проектите, планирани за изграждане на територията на 33 Бесепарски ридове са разгледани в Точка 3.1. По-подробна информация за тях е дадена в Текстово Приложение 1.

Предвид факта, че остатъчните въздействия с умерена значимост, които се очакват в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО засягат единствено открити местообитания, кумулиране на въздействията може да се очаква с други проекти, планове и програми в такъв тип местообитания. ИП предвидени за реализация в зоната, разположени в открити местообитания, са свързани основно със земеделие, животновъдство и добив на подземни богатства и изграждане на различни съоразения.

Предвижданията на ОУПО засягат 0,07% от откритите местообитания в зоната. Общата площ на предвидените ИП в зоната е под 1% от територията на зоната.

Загубата на местообитание и индивиди в зоната, очаквана в резултат на реализацията на предвижданията на ОУПО е с ниска големина и засяга много малка площ. За голяма част от ИП в информацията, получена от компетентните органи са

дадени площите на имотите, в които ще се разполагат, а площта на реално засегнатото местообитание ще е по-малка. Част от ИП попадат в индустриални зони или други антропогенно повлияни местообитания.

Поради относително малката сумарно засегната площ от предвижданията на ОУПО и останалите ИП предвидени за реализация в зоната, не се очаква значителна степен на кумулативна загуба на местообитание и загуба на индивиди върху птиците, предмет на опазване.

Необходимо условие за възникване на кумулативно безпокойство е едновременно извършване на дейности по близко разположени инвестиционни предложения. Проектите предвидени за реализация в зоната са разположени извън територията на община Стамболийски, поради което не се очаква кумулативно безпокойство.

При разглеждане на проекта за ОУПО в съчетание с останалите инвестиционни предложения, планове и програми, съществуващи и предвидени за реализация в зоната, не се очаква нарастване на антропогенното въздействие върху зоната.

Може да се направи заключението, че не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие в резултат на реализирането на предвижданията по ОУПО когато към очакваното от него въздействие се прибави ефектът от другите минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения в зоната.

3.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 Бесепарски ридове (т. 3.3.) показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване в зоната, в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО.

Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав) на зоната по време на реализацията и при експлоатацията на предвижданията на ОУПО.

Целостта на зоната по време на реализиране на проекта няма да бъде засегната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Натура 2000.

3.6 Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете птици обект на опазване в зоната и техните местообитания показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване 33 Бесепарски ридове и техните местообитания. Очакват се въздействия със слаба и

умерена значимост. Въпреки това, с цел редуциране значимостта на част от въздействията с умерена значимост са предложени смекчаващи мерки.

1. В обхвата на озеленената територия за спорт и развлечения, разположена до западната граница на Ново село, както и при евентуално разработване на туристически маршрути в териториите с допустима промяна на предназначението за туризъм и рекреация, на подходящи за целта места да се осигурят указателни табели и информационни табла, информиращи посетителите за предмета и целите на зоната, за основните ограничения, и даващи препоръки за поведение в зоната, с цел намаляване на безпокойството от туристическия поток по време на размножителния сезон.

Очакван ефект: Намаляване на безпокойството на птиците, резултат от присъствието на туристи в зоната.

3.7 Остатъчен ефект

В Таблица 3-7 е представена значимостта потенциалните въздействия с умерена значимост, преди и след прилагане на предложената смекчаваща мярка.

Таблица 3-7. Остатъчно въздействие

Въздействие	Значимост на въздействието преди прилагане на смекчаващи мерки	Смекчаващи мерки	Значимост на въздействието след прилагане на смекчаващи мерки
Загуба на местообитание по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D2	-	D2
Безпокойство по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D2	1	D1
Загуба на индивиди по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D2	-	D2

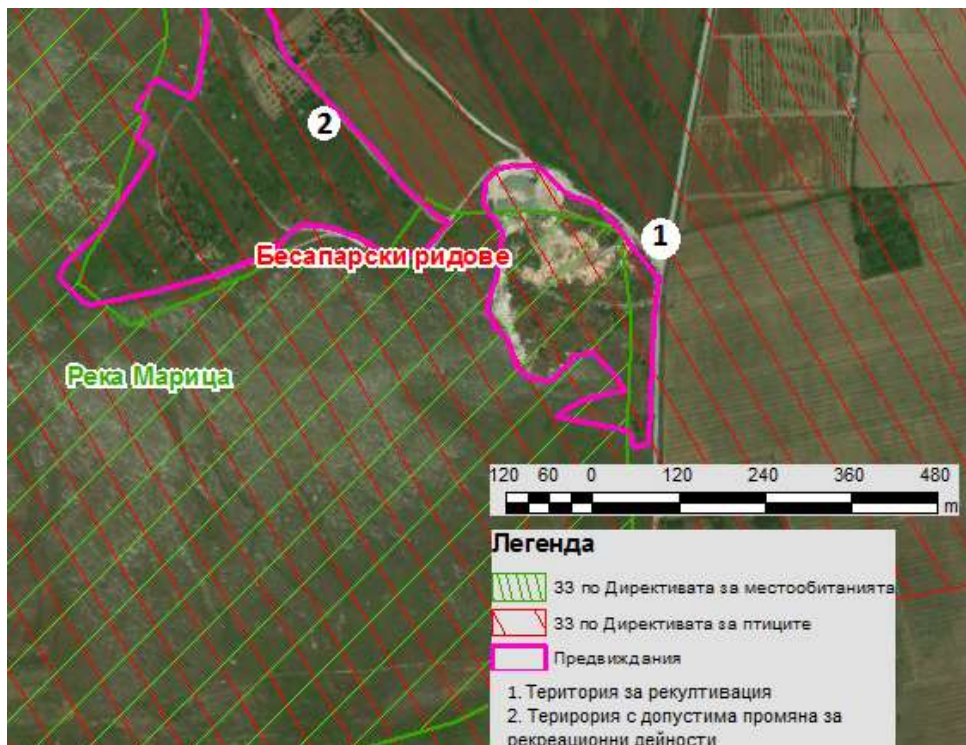
3.8 Компенсаторни мерки

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване в 33 Бесапарски ридове и техните местообитания. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

3.9 Алтернативи

На територията на зоната е разположена площ от 5,7 ha която представлява силно увреден терен, ползван в миналото като незаконна кариера. Тъй като теренът е непригоден като местообитание за видовете птици, предмет на опазване при разработването на ОУП беше предложен вариант за прекатегоризиране на тази площ в Предимно производствена зона.

В процеса на оценка на въздействието на ОУП върху предмета и целите на 33, за тази площ беше сметено за по-целесъобразно да бъдат предвидени възстановителни дейности за увредените терени. Поради това площта е прекатегоризирана като Нарушена територия за рекултивация. Този вариант е предпочетената алтернатива, разгледана и оценена в т. 3.3. на настоящия доклад. Площта, за която са разглеждани тези алтернативни варианти е обозначена като (1) Територия за рекултивация на Фигура 3-1.



Фигура 3-1. Алтернативи

За останалите предвиждания на ОУПО в зоната и в близост не се предлагат алтернативни решения, поради липсата на значително неблагоприятно въздействие върху целостта на зоната.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на проекта. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на зоната или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.).

3.10 Заключение

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 Бесепарски ридове показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване и техните местообитания в резултат от реализирането на предвижданията на ОУП на община Стамболийски. Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост.

По-голямата част от предвижданията в зоната са с режим „допустима промяна на предназначението“, въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на евентуално възникване на инвестиционна инициатива. Това ще става с подробен устройствен план, които подлежи на отделна процедура по оценка степента на

въздействие върху зоните от мрежата Natura 2000. Настоящата оценка показва, че в случай на промяна на предназначението в тези земи се очакват въздействия със слаба до умерена значимост. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че предвижданията на ОУПО на община Стамболийски няма да:

- доведат до промяна на природозащитния статус на зоната за видове, обект на опазване;
- нарушат баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причинят промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцират значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцират популацията на ключови видове;
- променят баланса между ключовите за зоната видове;
- редуцират многообразието на зоната;
- доведат до увеличаване на фрагментацията;
- доведат до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване 33 Бесепарски ридове и техните местообитания.

4. ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0002087 МАРИЦА ПЛОВДИВ

4.1 Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната

4.1.1 Връзка на защитената зона с елементите на проекта

33 BG0002087 Марица Пловдив заема площ от 1108.8113 ha. От тях около 209,6 ha (19% от площта на зоната) са разположени на територията на община Стамболийски.

Класовете земно покритие в зоната (по данни от стандартния формуляр) са дадени в Таблица 4-1.

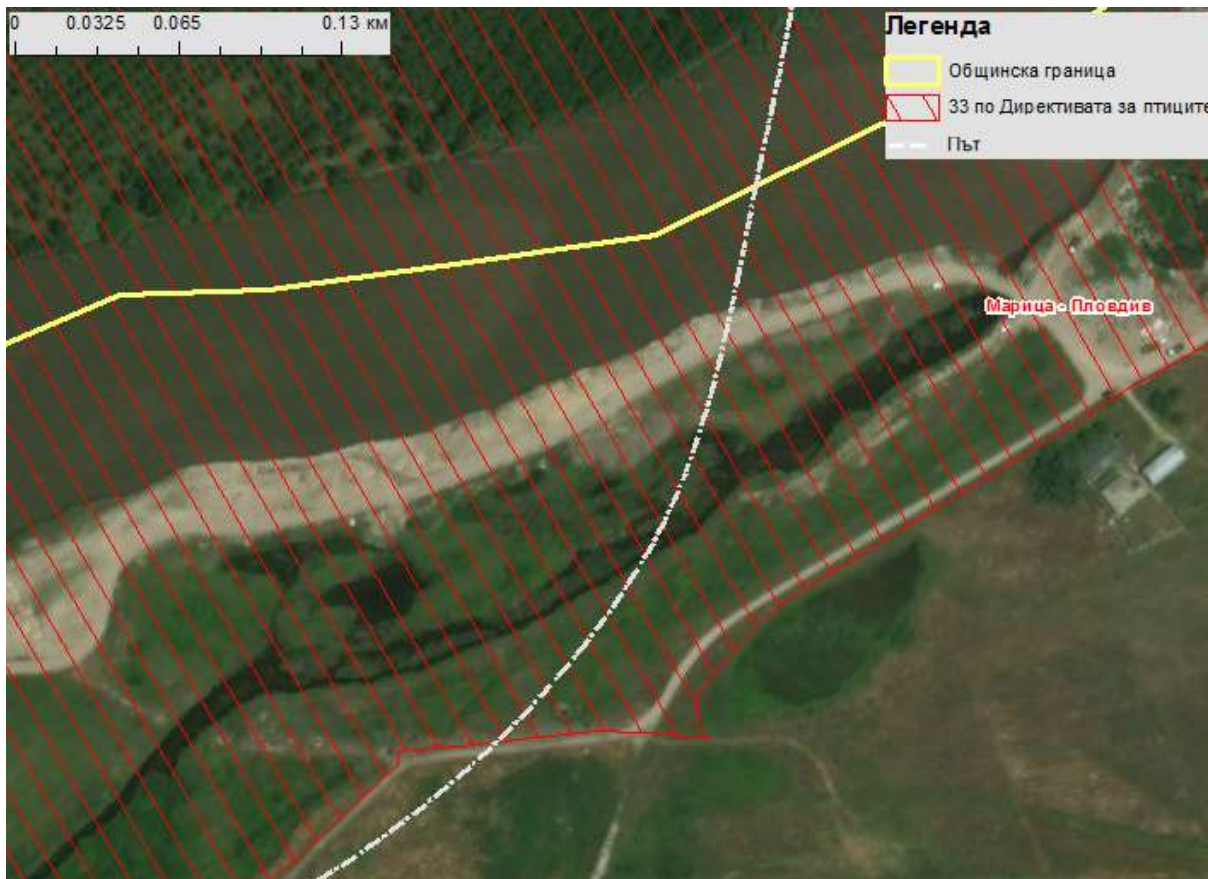
Всеки от изброените в таблицата типове земно покритие представлява потенциално местообитание за видове обект на опазване в зоната. Потенциалните въздействия върху тези видове и техните местообитания са разгледани в Точка 4.3.

Таблица 4-1 Класове земно покритие

<i>Класове Земно покритие</i>	<i>Покритие, %</i>	<i>Покритие, ha</i>
Изкуствена горска монокултура	2	22.17623
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	3	33.26434
Сухи тревни съобщества, степи	13	144.1455
Друга орна земя	8	88.7049
Широколистни листопадни гори	13	144.1455
Храстови съобщества	3	33.26434
Вътрешни водни тела	31	343.7315
Тресавища, блата, растителност по крайбрежието на водоемите, мочурища	1	11.08811
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	8	88.7049
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	18	199.586

На територията на зоната се предвижда изграждането на нов път с дължина в общината около 250 m. Част от него с дължина около 75 m е мостово съоръжение, преминаващо над р. Марица. Пътят и мостът ще бъдат широки 10 m.

Останалите предвиждания в зоната са в рамките на населено място и отразяват съществуващото състояние.



Фигура 4-1. Път, предвиден за изграждане на територията на зоната

4.1.2 Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху зоните на Натура 2000 в комбинация с предложения ОУП

В границите на зоната се предвижда реализацията на редица инвестиционни предложения. Те касаят жилищно строителство, изграждане на варов възел, изграждане на гребен канал, разширение на съществуващо депо за неопасни отпадъци, производство на инертен материал, трайни насаждения, животновъдство, пречиствателни съоръжения, производство на електрическа енергия, и др.

Най-голяма площ обхваща ИП за Изграждане на база за спортен риболов, стопански улов на риба, воден спорт, бунгала, заведение за обществено хранене, паркинг за автомобили в землището на с. Оризари (26 ha).

На около 12 ha е предвидено развитието на биологично земеделие.

Част от проекта за втори гребен канал на гр. Пловдив (около 10 ha) засяга част от тераса на р. Марица в зоната.

Плановите и програмите, касаещи територията на зоната, са свързани с управление на отпадъците, местно развитие, устройствено планиране.

По-подробна информация за ИП, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 2.

Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Natura 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от компетентните органи и публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО. Анализирани са информацията за цялата територия на зоните. Данните са актуални към 01.10.2018 г.

Оценка на кумулативното въздействие е дадена в т. 4.4.

4.2 Характеристика на защитената зона

4.2.1 Основно описание

Зоната обхваща река Марица в своята част от село Говедаре и град Стамболийски до гребния канал на гр. Пловдив, заедно с крайречната дървесна и храстова растителност, предимно от върба, елша и топола.

Островите и пясъчните ивици в реката, както и дървесната и храстова растителност покрай бреговете ѝ, са важни места за нощувка за световно застрашения *Phalacrocorax pygmeus*. Тук е най-голямото струпване на вида по протежение на река Марица и цялата Горнотракийска низина. Птиците прекарват дните си във влажните зони по реката и в Горнотракийската низина. През зимата тук се концентрира и *Larus ridibundus*.

Зоната е обявена със Заповед No.РД-836 от 17.11.2008 г., бр. 108/2008.

4.2.2 Забрани от заповедта за обявяване

В границата на зоната се забранява:

- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;

4.2.3 Предмет и цели на опазване

• Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

• Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

• Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Списък на видовете, обект на опазване в ЗЗ Марица Пловдив и приблизителната им численост в зоната през различните периоди на годината са дадени в Таблица 4-2.

Таблица 4-2. Птици по член 4 на Директива 2009/147/ЕС (данни от стандартния формуляр на зоната) ¹

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зиму	Прем.	Попул.	Опасв.	Изолир.	Цял.Оц.
A393	<i>Phalacrocorax rugosus</i>			19- 3655i	1173- 2965	А	А	С	А
	Малък корморан								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	10р				Б	А	С	Б
	Земеродно рибарче								
A030	<i>Ciconia nigra</i>			1		С	В	С	С
	Черен щъркел								
A085	<i>Accipiter gentilis</i>			2		С	В	С	С
	Голям ястреб								
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>				5	С	В	С	С
	Зеленоглава патица								
A086	<i>Accipiter nisus</i>				3	С	В	С	С
	Малък ястреб								
A087	<i>Buteo buteo</i>				5	С	В	С	С
	Обикновен мишелов								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>				3	С	В	С	С
	Черношипа ветрушка								
A038	<i>Cygnus cygnus</i>			13i		С	В	С	С
	Поен Лебед								
A027	<i>Egretta alba</i>			1-22i		С	В	С	С
	Голяма бяла чапла								
A052	Зимно бърне			10i		С	В	С	С
	<i>Anas crecca</i>								
A055	Лятно бърне			20i		С	В	С	С
	<i>Anas querquedula</i>								
A028	Сива чапла			1-42i		С	В	С	С
	<i>Ardea cinerea</i>								
A060	Белоока потапница			1i		С	В	С	С
	<i>Aythya nyroca</i>								
A036	Ням лебед			67i		С	В	С	С
	<i>Cygnus olor</i>								
A153	Средна бекарина <i>Gallinago gallinago</i>			17i		С	В	С	С
A154	Голяма бекарина			18i		С	С	С	В
	<i>Gallinago media</i>								
A179	Речна чайка			59- 1454i		А	А	С	А
	<i>Larus ridibundus</i>								
A017	Голям корморан			12- 490i		В	А	С	В
	<i>Phalacrocorax carbo</i>								
A004	Малък гмурец			2-148i		С	А	С	С
	<i>Tachybaptus ruficollis</i>								
A142	Белоопашата калугерица			8i		С	В	С	С
	<i>Vanellus vanellus</i>								

¹ Съкращенията са дадени в Точка 2

4.3 Оценка на въздействията

4.3.1 Потенциални въздействия

На територията на зоната в общината се предвижда изграждането на нов път с дължина около 250 m. Част от него с дължина около 75 m е мостово съоръжение, преминаващо над р. Марица. Пътят и мостът ще бъдат широки 10 m. Местоположението на пътя и на моста ще бъде прецизирано на по-късен етап. За изграждането им ще бъде изготвен подробен устройствен план, който ще бъде предмет на отделна процедура по ОВОС/ОС.

В настоящия доклад е оценено потенциалното въздействие от изграждането на пътя на база наличната на този етап информация за планираното трасе.

Около 170 m от пътя преминават през открито местообитание. Потенциално засегнатата площ представлява 0,5% от сухите тревни съобщества в зоната. Останалите 80 m преминават (чрез мост, без да го засягат директно) през крайречно местообитание и р. Марица, или през 0,02% от Вътрешните водни тела в зоната.

В резултат на строителството и експлоатацията на пътя в зоната са възможни следните въздействия върху видовете предмет на опазване в зоната и техните местообитания:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33;
- Фрагментиране на местообитанията на видове животни в 33 в резултат на планирана нова инфраструктура;
- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоната;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт.
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения;

4.3.2 Потенциално засегнати видове, предмет на опазване

Настоящата точка съдържа кратка информация за екологичните и биологични особености на видовете птици, предмет на опазване в зоната. За всеки вид са изброени и потенциалните въздействия, като за количествена база е ползван процентът засегнато местообитание.

Самите въздействия са разгледани по-подробно в т. 4.3. където видовете са групирани с цел избягване повторението на едни и същи текстове.

Потенциалните отрицателни въздействия, резултат от предвижданията на ОУПО биха могли да засегнат следните видове, предмет на опазване в зоната:

4.3.2.1 Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)²

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Широко разпространен с разпръснати единични гнездовища, по-групирани предимно в гористите планински и полупланински райони, също и в хълмистите равнини. Отсъства от някои равнинни райони с обширни земеделски площи поради липсата на подходящи горски местообитания.

Особености на числеността

Относително равномерно разпределена на цялата заета територия, но навсякъде ниска (от 1 до 2–3 дв./кв.).

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Смесени гори и Иглолистни гори (по-рядко в Алувиални и много влажни гори и храсталаци), най-често с обширни поляни. И след 1990 г. се размножава в по-големи Градски паркове и градини от лесопарков тип, предимно в планини и предпланини.

Надморска височина

0–2714 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип W - зимуваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание по време на зимуване - 0,5% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене по време на зимуване - 0,5% от откритите площи в зоната.*

4.3.2.2 Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна, с възможно леко нарастване

Особености на разпространението

Разпръснато и групово на почти цялата територия на страната с изключение на някои земеделски райони. По-плътно в гористите части, особено в планините, полупланинските и хълмисти райони, но и в Лудогорието и дори в Добруджа (където гнезди в полезащитните пояси и суходолията). Относително ограничено разпространен по Дунавското крайбрежие и поречията на някои от големите реки, където вероятно е заместен от *Accipiter brevipes*.

² Информацията за видовете, предмет на опазване е от Атлас на гнездящите птици в България (Янков, 2007)

Особености на числеността

Равномерно ниска, във всички заети квадрати – по-малко от 10 дв. (най- често – 2–5). Като цяло плътността по-висока в планинските и полупланинските райони на Рила, Пирин, Родопите, Стара планина и Предбалкана.

Местообитания

Гнезди основно в Широколистни листопадни гори, Смесени гори, Иглолистни гори, Алувиални и много влажни гори и храсталаци, по-рядко – в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, Овощни градини, дървесни и храстови плантации, а също в лесопарков тип Градски паркове и градини или други гористи части на Градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–2000 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание по време на миграция- 0,5% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене по време на миграция - 0,5% от откритите площи в зоната.*

4.3.2.3 Земеродно рибарче (Alcedo atthis)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С групово и линейно разпространение, свързано с речната мрежа (средните и долните течения) и с други водоеми в равнинните и хълмистите части на цялата страна, в някои предпланински и планински райони (Предбалкан, Западни Родопи). По-ясно групирани покрай р. Дунав, Черноморското крайбрежие, Източните Родопи и значителни части от Дунавската равнина, Тракийската низина, Софийското поле и др. Почти отсъства в Добруджа. Разпространението се колебае силно на места според динамиката на речните брегове (срутване, заравняване и т.н.).

Особености на числеността

Сравнително равномерно разпределена и ниска – в преобладаващата част от заетите квадрати с по-малко от 10 дв., но на места с по-големи влажни зони или реки със значителни участъци със стръмни брегове достига и до 12–15 дв./кв.

Местообитания

Гнезди по бреговете на реки, канали и други водоеми с Течащи води, край Стоящи пресни води, по-рядко Стоящи бракични води; зависим от наличието на подходящи отвесни земни или пясъчни откоси. Обитава и подходящи участъци по морското крайбрежие (Тесни морски заливи, Естуари). В тези случаи устройва гнездата си както по бреговете на вливащи се в морето реки, така и в стръмни земни стени по самото крайбрежие, като птиците ловуват в по-тихите заливи.

Надморска височина

0–950 m н.в., отделни двойки – и до 1200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип р - постоянно пребиваваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на местообитание – 0,02% от водните местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,02% от водните местообитания в зоната;*
- *Загуба на индивиди - 0,02% от водните местообитания в зоната.*

4.3.2.4 Anas crecca

Тенденции

на разпространението: намаляващо, с неперидични колебания

на числеността: намаляваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

С изолирани единични находища или такива в съседни квадрати, главно покрай р. Дунав, по Черноморското крайбрежие и по поречието на реките Стряма и Марица в Тракийската низина. Вероятно повечето двойки гнездат само през отделни години. Често през гнездовия период се срещат и отделни птици, възможно летуващи неразмножаващи се индивиди.

Особености на числеността

Единични двойки или отделни индивиди, числеността на гнездовата популация нестабилна и варира през отделните години. Относително по-постоянен броят на размножаващите се двойки в района на Бургаските влажни зони, където най-често установявано гнездене.

Местообитания

Размножава се в Лагуни, Стоящи пресни води и Стоящи бракични води, като разполага гнездата си в 5 Блата (в Растителност по периферията на водоеми) и в Тревни съобщества по влажни терени), когато се намират по брега на влажните зони.

Надморска височина

0–100 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w - зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.5 Зеленоглава патица (Anas platyrhynchos)

Тенденции

на разпространението: стабилна

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

най-често срещаният гнездящ вид патица, с по-сгъстено и по-разсеяно разпространение в цялата страна без високите части на планините, преобладаващо гористите или други райони, лишени от средни и по-големи влажни зони с крайбрежна растителност. В Родопите и на места в Рила достига до пояса на иглолистните гори, включително до вековни гнездовища като Баташкото блато. Разпространението отчасти повлияно от изкуствени разселвания, както в миналото (особено след 1960 г.), така и през периода на настоящото картиране.

Особености на числеността

Неравномерна, в повечето от находищата с по-малко от 10 дв./кв., с по-висока плътност (10–99 дв./кв.) в районите с по-големи влажни зони покрай р. Дунав и по-големите реки в Дунавската равнина, поречието на реките Марица и Тунджа и притоците им, районите с язовири и по-големи микроязовири, рибарници и блата, включително по Черноморското

крайбрежие.

Местообитания

Гнезди в Неморски води, Блата (Растителност по периферията на водоеми), по-рядко – в Течащи води (отводнителни канали или други водоеми с бавно течение), влажни зони в пределите на Градски паркове и градини и други части на Градове, села и индустриални зони, особено на периферията им, в кариери за инертни материали, канали, разливи и др. Разполага гнездата си в Тревни съобщества по влажни терени, в Посеви и други (едногодишни) тревни култури (оризища, житни ниви близо до водоеми), по различен субстрат в заливни гори (Алувиални и много влажни гори и храсталаци) и др.

Надморска височина

0–1500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.6 Лятно бърне (*Anas querquedula*)

Тенденции

на разпространението: стабилно, с непериодични колебания

на числеността: стабилна, с непериодични колебания

Особености на разпространението

С относително широко, разсеяно и в някои райони групирено разпространение. Основно покрай р. Дунав и в Дунавската равнина, Тракийската низина, по Черноморското крайбрежие и Софийското поле. Установяван и в по-големи населени места (София). най-значимите гнездовища са покрай р. Дунав (ез. Сребърна, рибарниците Мечка и Орсоя), в Бургаските влажни зони и в Тракийската низина (около реките Марица и Тунджа). Донякъде разпространението зависи и от състоянието на водното ниво във влажните зони, някои находища изчезват при пресъхване на водоемите.

Особености на числеността

Като цяло ниска, в повечето от квадратите по-малко от 10 дв. В множество малки по размер водоеми се размножават единични двойки. В отделни по-големи влажни зони броят е по-висок, но обикновено не надхвърля 15–20 дв. Числеността се колебае в зависимост от водното ниво и общото състояние на гнездовите влажни зони. Поради честото заемане на временни и малки водоеми в различни части на страната оценката за числеността на националната популация е била занижавана.

Местообитания

Гнезди в разнообразни влажни зони и най-вече Блата с различна площ (Растителност по периферията на водоеми), в Лагуни, Стоящи пресни води и Стоящи бракични води), както и в Тревни съобщества по влажни терени, когато са разположени по брега на влажните зони.

Надморска височина

0–700 m н.в., в отделни случаи - и до 1640 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.7 Сива чапла (*Ardea cinerea*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

В самостоятелни или смесени колонии разпръснато из цялата страна, главно по Дунавското и Черноморското крайбрежие и долините на повечето по-големи реки в равнините (Дунавска равнина, Тракийска низина) и ниските части на планините (най-вече в Предбалкана).

Особености на числеността

В около половината квадрати броят на гнездата не надхвърля няколко десетки, в останалите – най-често е по-малко от 10 дв. (но единичните гнезда са изключение), само квадратите с колониите в ез. Сребърна, по р. Тунджа и около Бургас са с по около 100 дв.

Местообитания

Гнезди в Блата (Растителност по периферията на водоеми) и в Алувиални и много влажни гори и храсталаци, понякога – по единични или групи дървета в открити Селскостопански площи и изкуствени ландшафти. По изключение се размножава и по Скали и скални стени (колония от 6–8 дв. до стената на яз. Студен кладенец).

Надморска височина

0–700 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.8 Белоока потапница (*Aythya nyroca*)

Тенденции

на разпространението: вероятно намаляващо, с неперидични колебания

на числеността: вероятно намаляваща, със значителни неперидични колебания

Особености на разпространението

Групово и разпръснато, главно покрай р. Дунав и прилежащите райони на Дунавската равнина, Черноморското крайбрежие, Тракийската низина и Софийското поле. най-значими гнездовища: ез. Сребърна, рибарници Мечка, Орсоя и Пазарджик, Дуранкулашкото и Шабленското езеро и Драгоманското блато. Разпространението се влияе силно от водното ниво в гнездовите водоеми, някои от които през отделни години пресъхват. Често при изчезване на дадено находище се появяват нови наблизко. През 2002 г. след пресъхване на блатата на о. Белене гнездящи двойки се появяват в микроязовирите около Свищов и Белене.

Особености на числеността

Неравномерна и като цяло ниска. Броят силно варира по години според състоянието на влажните зони. В години с малко валежи и ниско водно ниво числеността е ниска и много от двойките не гнездят.

Местообитания

Гнезди в Блата (Растителност по периферията на водоеми) и в Неморски води (Лагуни, Стоящи пресни води, Стоящи бракични води).

Надморска височина

0–998 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.9 Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)

Тенденции

на разпространението: стабилна

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Повсеместно на цялата територия на страната. Не е установен на места в равнинни безлесни райони с преобладание на земеделски култури – локално в Дунавската равнина, Тракийската низина, Бургаската низина и др.

Особености на числеността

Относително равномерна, плътността никъде не надхвърля 10 дв./кв. най-ниска в равнините и високите части на планините, по-висока в предпланинските и хълмистите райони с по-голямо разнообразие на местообитания (комбинация от гори с ливади, пасища и обработваеми земи).

Местообитания

Гнезди в Широколистни листопадни гори, Иглолистни гори, Смесени гори и Алувиални и много влажни гори и храсталаци, както и в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, винаги в близост до открити пространства. Рядко в големи Градски паркове и градини на периферията на големи селища.

Надморска височина

0–1977 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с – концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,5% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене - 0,5% от откритите площи в зоната.*

4.3.2.10 Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Петнисто и разпръснато в почти цялата страна. Най-плътно в Източните Родопи, Сакар и Странджа, с по-отдалечени находища в Западните Родопи, Източна Стара планина, Дунавската равнина и Предбалкана, Тракийската низина, долините на реките Струма и Места и др. Почти отсъства от Добруджа, Лудогорието и района на Краище – Осоговска планина.

Особености на числеността

Навсякъде с една до няколко дв./кв.. Единствено по долината на р. Арда около язовирите Студен кладенец и Ивайловград плътността висока, достигаща 12–14 дв./кв.

Местообитания

Гнезди основно по Скали и скални стени (във вътрешността на страната), понякога и във входните части на Пещери. Около една трета от популацията гнезди в Широколистни листопадни гори и по-рядко – в Алувиални и много влажни гори и храсталаци, а по изключение – в Иглолистни гори.

Надморска височина

0–1500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w - зимуваща.

4.3.2.11 *Cygnus cygnus*

Обитава крайбрежните участъци на езера и язовири. Храни се с водна и наземна растителност, понякога с животинска храна.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.12 Няма лебед (*Cygnus olor*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

С разпръснати и отчасти групирани находища, особено по Черноморското крайбрежие между нос Емине и Маслен нос. Гнездовища и по Дунавското крайбрежие и в долините на някои реки във вътрешността (твърде вероятно гнездене в последните). Неразмножаващи се индивиди или групи през гнездовия период и на други места, включително в планините (яз. Доспат).

Местообитания

Гнезди в Блата, в Растителност по периферията на водоеми, на места – в обрасли с блатна растителност Лагуни, Стоящи пресни води, Стоящи бракични води и богати на растителност изкуствени водоеми (рибарници, микроязовири, кариери).

Надморска височина

0–50 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w - зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.13 Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: леко нарастваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

С отделни изолирани гнездовища само по Дунавското и Черноморското крайбрежие. Редовно се размножава единствено в ез. Сребърна, но сигурно гнездене установено и в Пода до Бургас. Отделни двойки гнездят епизодично и в останалите части на Бургаските влажни зони. През гнездовия период закъснели мигранти или летуващи неразмножаващи се екз. на много

места в Северозападна България, Тракийската низина, по р. Искър, в Източните Родопи, покрай р. Дунав и Черно море.

Особености на числеността

Почти навсякъде поединично, единствено в ез. Сребърна през отделни години гнездат до 20 дв. (2001 г.).

Местообитания

Гнезди предимно в **Блата (Растителност по периферията на водоеми)**.

Надморска височина

0–50 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.14 Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

Групирано основно по поречието на големите реки и притоците им – р. Тунджа, р. Марица, р. Дунав, р. Арда, по-разпръснато в Лудогорието и суходолията в Добруджа и др. С най-плътно разположени находища в района между Източните Родопи, Източна Стара планина и Странджа, където съществуването на по-големи реки е съчетано с наличието на над 1000 микроязовира, няколко язовира и други водоеми. Почти напълно отсъства от Западна България и Черноморското крайбрежие.

Особености на числеността

Във всички заети квадрати с единични или до 2–3 дв. Броят им максимален по долините на реките Тунджа и Марица с прилежащите им райони и по р. Дунав от Белене до Силистра.

Местообитания

Гнезди в Алувиални и много влажни гори и храсталаци и Широколистни листопадни гори, по-рядко – в Ивици дървета, храсти и мозайки от тях, обикновено в близост до по-големи реки Течащи води и други влажни зони Стоящи пресни води.

Надморска височина

0–200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип с - концентрация.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание по време на миграция - 0,5% от откритите площи в зоната;*
- *Безпокойство в местообитания за хранене по време на миграция - 0,5% от откритите площи в зоната.*

4.3.2.15 Средна бекасина (*Gallinago gallinago*)

Тенденции

на разпространението: неизвестна

на числеността: неизвестна, с колебания

Особености на разпространението

С отделни изолирани находища, основно в Тракийската низина, Софийското поле, покрай р. Дунав, в Дунавската равнина, около Бургас, в района на бившето Стралджанско блато и др.

Особености на числеността

Единични двойки, които гнездят неперидично.

Местообитания

Гнезди в мочурливи ливади, най-близки по характер до Торфени блата и мочурища и Крайречни и приизворни мочурища, в някои случаи намиращи се до Блата с Растителност по периферията на водоеми.

Надморска височина

50–750 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща.

Потенциални въздействия:

- *Загуба на местообитание по време на зимуване - 0,02% от водните местообитания в зоната.*
- *Безпокойство по време на зимуване - 0,02% от водните местообитания в зоната.*

4.3.2.16 Голяма бекарина (Gallinago media)

Тип присъствие в страната

Вероятно изчезнал като гнездящ; нередовно преминаващ при миграция; епизодично зимуващ.

Местообитания

Най-вероятно местообитанията, в които е бил наблюдаван вида, са Блата, в частност Растителност по периферията на водоеми, Крайречни и приизворни мочурища и Тревни съобщества по влажни терени.

Надморска височина

Наблюденията са в диапазона от 0–500 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща..

Потенциални въздействия:

- *Загуба на местообитание – 0,02% от водните местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,02% от водните местообитания в зоната.*

4.3.2.17 Речна чайка (Larus ridibundus)

Тенденции

на разпространението: намаляващо, с промяна местата на колониите

на числеността: намаляваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

С отделни изолирани гнездовища само покрай р. Дунав (ез. Сребърна, рибарниците Орсоя и Калимок) и в близки до крайбрежието райони (заблацияване на р. Огоста).

Поради пресъхване и други неблагоприятни промени на влажните зони през последните години не гнезди в традиционни гнездовища като това на о. Белене. Отделни индивиди и малки ята се срещат през размножителния период и в някои влажни зони по Черноморското крайбрежие (Бургаски влажни зони, Дуранкулашко и Шабленско езеро и др.), в Дунавската равнина, по поречията на реките Струма и Марица и др., но без признаци за гнездене.

Особености на числеността

В три от колониите гнездят по няколко десетки двойки. По-висока численост само в ез. Сребърна, където през отделни години се размножават повече 100 двойки. През 2001–2004 г. колонията възлиза на 5–40 двойки. Значителни колебания в числеността се наблюдават и при другите колонии.

Местообитания

Гнезди в Блата и езера (Стоящи пресни води), обрасли с тръстика и папур (Растителност по периферията на водоеми), но и с наличие на открита водна площ, покрита с плаваща растителност.

Надморска височина

20–50 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща..

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.18 Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

Разпръснато в Северна България, Източна Стара планина (долините на реките Голяма и Луда Камчия) и района на Бургас. Колониите по-ясно групирани по Дунавското крайбрежие (основно по островите) и на места в Дунавската равнина (покрай поголемите реки и язовири). Около Бургас повечето от гнездата разположени в ез. Вая, Пода и Комлушката низина. В Южна България – пребиваващи през гнездовия период, но неразмножаващи се индивиди, единствено сигурно гнездене до яз. Студен кладенец.

Особености на числеността

Неравномерна, най-висока по Дунавското крайбрежие и около Бургас (стотици двойки в колония). В останалата част броят на двойките в колония не надхвърля 100, на места – и по-малко от 10 гнезда.

Местообитания

Предимно Алувиални и много влажни гори и храсталаци до големи реки Течащи води или язовири и крайморски езера Стоящи пресни води, включително до Стоящи бракични води. Гнездовища и в Блата (Растителност по периферията на водоеми) и Лагуни.

Надморска височина

0–350 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w-зимуваща..

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на придвижванията на ОУПО.

4.3.2.19 Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*)

Тенденции

на разпространението: постепенно нарастващо, със смени в местоположението на гнездовищата

на числеността: постепенно нарастваща, с неперидични колебания

Особености на разпространението

Групово и разпръснато по Дунавското крайбрежие (ез. Сребърна и островите Белене, Малък Косуй и други), влажните зони около Бургас и Тракийската низина, понякога в райони с традиционни, вековни находища. Останалите гнездовища предимно с временен характер.

Особености на числеността

Неравномерна, в повечето колонии по-малко от 10 дв. Преобладаващата част от популацията е по Дунавското крайбрежие, с най-голямо гнездовище в ез. Сребърна (300 дв. през 2001 г.).

Местообитания

Повечето от двойките – в Блата (Растителност по периферията на водоеми), но повечето от находищата са в Алувиални и много влажни гори и храсталаци, понякога – в групи дървета в плитките части на микроязовири.

Надморска височина

0–200 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща о тип с-концентрация.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализитането на придвижванията на ОУПО.

4.3.2.20 Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*)

Тенденции

на разпространението: нарастващо

на числеността: нарастваща

Особености на разпространението

В цялата равнинна и полупланинска част на страната, където има макар и малки влажни зони, обрасли с висша водна растителност. Основната част от популацията концентрирана в Тракийската низина, по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Софийското поле и по долините на по-големите реки.

Особености на числеността

Неравномерно разпределена, в повечето квадрати по-малко от 10 дв. С по-висока плътност (десетки дв./кв.) във влажните зони по Черноморското и Дунавското крайбрежие, някои рибарници и други водоеми по долините на реките Марица, Струма, Огоста, Тунджа и др. Покрай р. Дунав с неперидични колебания, в зависимост от различното ниво на реката.

Местообитания

Предимно Блата и Неморски води – Растителност по периферията на водоеми, Стоящи пресни води, Стоящи бракични води, както и блатни водоеми в пределите на градове, села и индустриални зони.

Надморска височина

0–800 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща.

Потенциални въздействия:

Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

4.3.2.21 Белоопашата калугерица (*Vanellus vanellus*)

Тенденции

на разпространението: стабилно

на числеността: стабилна

Особености на разпространението

С петнисто и разпръснато разпространение в низинните и равнинни части на страната, най-плътно – в Тракийската низина, Софийското поле, поречието на р. Тунджа, Бургаската низина, Дунавското крайбрежие и понижения с влажни зони в Дунавската равнина, а с по-малко групирани находища – и в някои по-влажни части на Лудогорието, Добруджа, Предбалкана и дори около яз. Батак, където има традиционно гнездовище, известно от XIX в.. Разпространението се мени през годините, поради гнезденето на редица места във временни пролетни разливи в нивите.

Особености на числеността

Неравномерна, в малко повече от половината обитавани квадрати плътността по-ниска от 10 дв./кв., в останалите – с максимум 20–25 дв./кв. Най-висока в районите с по-големи и постоянно съществуващи влажни зони (особено оризища, микроязовири, рибарници, мочурища на мястото на бивши влажни зони и др.).

Местообитания

Гнезди в Тревни съобщества по влажни терени, по-рядко – Мезофилни тревни съобщества, често в близост до Стоящи пресни води, Стоящи бракични води или Течащи води, както и около Блата (Растителност по периферията на водоеми, Крайречни и приизворни мочурища). Много често и в Селскостопански площи и изкуствени ландшафти, предпочита периферии на сезонно заливани терени, както и обработваеми площи с редки Посеви и други (едногодишни) тревни култури, особено оризища или временно заливани житни ниви.

Надморска височина

0–1110 m н.в.

Съгласно данните от стандартния формуляр популацията на вида е тип w – зимуваща о тип с-концентрация..

Потенциални въздействия:

- *Загуба на хранително местообитание - 0,5% от откритите местообитания в зоната;*
- *Безпокойство – 0,5% от откритите местообитания в зоната.*

4.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 Марица Пловдив

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

Загуба на открито местообитание в зоната може да се очаква в резултат на озграждането на път с дължина 170 m и ширина 10 m, преминаващ през тревно местообитание. Тази площ представлява около 0,5% от сухите тревни съобщества в зоната.

Засегнатото местообитание не предлага условия за гнездене на видовете, предмет на опазване в зоната. Птиците го ползват за хранене по време на гнездовия период, миграция и зимуване. Очаква се загуба на хранително местообитание за *голям ястреб (Accipiter gentilis)*, *малък ястреб (Accipiter nisus)*, *черношипа ветрушка (Falco tinnunculus)*, *обикновен мишелюв (Buteo buteo)*, *белоопашата калугерица (Vanellus vanellus)*.

Пътят преминава с мост над р. Марица. Крайречното местообитание няма да бъде увредено, но поради безпокойство по време на строителните дейности е възможно птиците временно да го избягват, което се отчита като загуба на местообитание. Крайречното местообитание, попадащо под моста представлява 0,02 от водните тела в зоната. Тук загуба на гнездово и хранително местообитание се очаква за *земеродно рибарче (Alcedo atthis)*. Загуба на хранително местообитание се очаква за *средна бекасина (Gallinago gallinago)* и *голяма бекасина (Gallinago media)*.

Поради малката засегната площ големината на въздействието в открити местообитания е оценена като ниска, а в крайречни – като много ниска. Чувствителността на видовете е оценена като висока по време на размножителния сезон и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на размножителния сезон и слаба през останалата част от годината. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, предмет на опазване в резултат на загуба на местообитание в зоната.

Таблица 4-3. Оценка на въздействието от загуба на местообитание от видовете птици, обект на опазване в зоната

Въздействие		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост на въздействието
Загуба на открито местообитание	Извън размножителния сезон	2- ниска	B-ниска	B2
	По време на размножителния сезон	2- ниска	D-висока	D2
Загуба на крайречно местообитание	Извън размножителния сезон	1- много ниска	B-ниска	B1
	По време на размножителния сезон	1- много ниска	D-висока	D1

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоваване

Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до прогонване и преместване на някои видове в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани и респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им.

Безпокойство може да се очаква в открити и крайречни местообитания в зоната, в резултат на озграждането на път и мост над р. Марица.

Потенциалното безпокойство ще бъде временно по време на строителството, и постоянно, но с по-нисък интензитет по време на експлоатацията на пътя.

Поради малката засегната площ големината на въздействието в открити местообитания е оценена като ниска, а в крайречни – като много ниска.. Чувствителността на птиците е висока през размножителния сезон и ниска през останалата част на годината.

В откритите местообитания безпокойството може да засегне видове, които се хранят в тях, като *ястреб (Accipiter gentilis)*, *малък ястреб (Accipiter nisus)*, *черношипа ветрушка (Falco tinnunculus)*, *обикновен мишелув (Buteo buteo)*, *белоопашата калугерица (Vanellus vanellus)*.

Значимостта на въздействието е оценена като умерена през размножителния период и като слаба през останалата част от годината. Не се очаква безпокойството да окаже значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, обект на опазване в зоната. Поради това не се очаква безпокойството да доведе до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им.

Таблица 4-4. Оценка на въздействието от безпокойство върху видовете птици, обект на опазване в зоната

Въздействие		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост на въздействието
Безпокойство (открити местообитания)	По време на размножителния период	2- ниска	D-висока	D2
	Извън размножителния период	2- ниска	B-ниска	B2
Безпокойство (крайречни местообитания)	По време на размножителния период	2- ниска	D-висока	D2
	Извън размножителния период	1- много ниска	B-ниска	B1

Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;

По време на гнездовия период загуба на индивиди може да настъпи в резултат на унищожаване на гнезда и малки на наземногнездящи птици, или попадане на гнездобегълци на наземногнездящи видове, предмет на опазване в райони със различни дейности, където те да бъдат неволно наранени/убити. Въздействието може да настъпи и в резултат на изоставяне на люпила и малки от родителите им в резултат на прогонване от гнездовата територия поради силно безпокойство.

Откритите местообитания не са подходящо местообитание за гнездене на видовете, предмет на опазване и съответно не се очаква загуба на индивиди. При евентуални бейности в близост до реката по време на гнездовия сезон могат да бъдат засегнати гнезда на земеродното рибарче, и да бъдат унищожени малки или яйца. Предвид много малката засегната площ, както и поради факта, че реката ще бъде премината с мост, очакваното въздействие е със слаба значимост. Не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, обект на опазване в зоната.

Предвид високата подвижност на птиците и характера на предвижданията на ОУПО не се очаква фрагментация и бариерен ефект.

4.4 Кумулативно въздействие

По смисъла на т. 10, § 3 на допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”, "кумулятивни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Проектите, планирани за изграждане на територията на 33 Марица Пловдив са разгледани в Точка 4.1. По-подробна информация за тях е дадена в Текстово Приложение 1.

Най-голяма е площта на предложението за Изграждане на база за спортен риболов, стопански улов на риба, воден спорт, бунгала, заведение за обществено хранене, паркинг за автомобили в землището на с. Оризари (26 ha). Територията, на която се предвижда да се реализира инвестиционното предложение е урбанизирана, в границите ѝ има съществуващи стари стопански сгради, кариера и изкуствено езеро. При осъществяване на инвестиционното предложение не се очаква увреждане, унищожаване или фрагментация на природни местообитания и местообитания на видовете, предмет на опазване в защитената зона. Поради това не се очаква кумулативно въздействие в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО и този проект.

Площта, която се очаква да бъде засегната от реализиране предвижданията на ОПУО в зоната е много малка – предвижда се изграждане на път с дължина 250 m и ширина 10 m, т.е. с площ 0,25 ha в зоната. Общата площ на останалите проекти, предвидени за реализация в зоната е около 40 ha, или сумарната площ, която би могла да бъде засегната при реализиране на всички проектни намерения в зоната е близо 3,6% от територията на зоната.

Ефектът на оценявания план, които потенциално може да се увеличи, когато към него се прибави ефектът от други планове, програми и проекти е обобщен в т. 4.7. Остатъчен ефект – въздействието, което се очаква в резултат от прилагане на плана, при спазване на предложените смекчаващи мерки.

Остатъчни въздействия с умерена значимост, очаквани в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО са:

- безпокойство по време на размножителния сезон в открити местообитания;
- безпокойство по време на размножителния сезон в крайречни местообитания;
- загуба на открито местообитание по време на размножителния сезон;
- загуба на крайречно местообитание по време на размножителния сезон.

Необходимо условие за възникване на кумулативно безпокойство е едновременно извършване на дейности по близко разположени инвестиционни предложения. По-голяма част от проектите, предвидени за реализация в зоната са в общините Пловдив, Марица и Родопи и няма вероятност за кумулиране на безпокойството поради отдалечеността на евентуалните източници на това въздействие. Няма вероятност от увеличаване на безпокойството, предизвикано от реализирането на предвижданията на ОУПО, когато към него се прибави ефектът от други планове, програми и проекти в зоната.

Загубата на местообитание в зоната, очаквана в резултат на реализацията на предвижданията на ОУПО е с много ниска (крайречни местообитания) до ниска големина (открити местообитания).

Територията от потенциални местообитания на видовете, проедмет на опазване в зоната, която ще бъде потенциално засегната от останалите проекти също не е значителна. Площта, която се очаква да бъде засегната от реализиране предвижданията на ОПУО в зоната е 0,25 ha. Общата площ на останалите проекти, предвидени за реализация в зоната е около 40 ha, или сумарната площ, която би могла да бъде засегната при реализиране на всички проектни намерения в зоната е близо 3,6% от нейната площ. За голяма част от ИП в информацията, получена от компетентните органи са дадени площите на имотите, в които ще се разполагат и площта на евентуално унищоженото местообитание ще е значително по-малка.

Поради размера на потенциално засегнатата сумарна площ от предвижданията на ОУПО и от останалите ИП предвидени за реализация в открити местообитания в зоната, не се очаква значителна степен на кумулативна загуба на

местообитание върху птиците, предмет на опазване, ползващи откритите местообитания в зоната.

До кумулативна загуба на крайречно местообитание ще доведе изграждането на дублиращ гребен канал в зоната, които ще засегне около 10 ha. Въздействието на предвижданията на ОУПО в крайречни местообитания е с много малка големина и засяга много малка площ. Поради това не се очаква значително кумулативно въздействие върху местообитанията и популациите на птиците, които ползват тези местообитания когато към въздействието на ОУПО се прибави ефектът от другите планове, програми и проекти в зоната.

При разглеждане на проекта за ОУПО в съчетание с останалите инвестиционни предложения, планове и програми, съществуващи и предвидени за реализация в зоната, не се очаква значително нарастване на антропогенното въздействие върху зоната.

Може да се направи заключението, че не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие в резултат на реализирането на предвижданията по ОУПО когато към очакваното от него въздействие се прибави ефектът от другите минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения в зоната, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

4.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 Марица Пловдив (т. 4.3.) показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване в зоната в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО.

Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав) на зоната по време на реализацията и при експлоатацията на предвижданията на ОУПО.

Целостта на зоната по време на реализиране на проекта няма да бъде засегната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Натура 2000.

4.6 Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете птици обект на опазване в зоната и техните местообитания показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване 33 Марица Пловдив и техните местообитания. Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Поради това не са предложени мерки за редуциране значимостта на въздействията.

4.7 Остатъчен ефект

В Таблица 4-5 е представена значимостта потенциалните въздействия с умерена значимост.

Таблица 4-5. Остатъчно въздействие

Въздействие	Значимост на въздействието
Загуба на открито местообитание по време на размножителния сезон	D2
Загуба на крайречно местообитание по време на размножителния сезон	D1
Безпокойство по време на размножителния сезон в открити местообитания	D2
Безпокойство по време на размножителния сезон в крайречни местообитания	D1

4.8 Компенсаторни мерки

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване в 33 Марица Пловдив и техните местообитания. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

4.9 Алтернативи

За предвижданията на ОУПО в зоната и в близост не се предлагат алтернативни решения, поради липсата на значително неблагоприятно въздействие върху целостта на зоната.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на проекта. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на зоната или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.).

4.10 Заключение

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 Марица Пловдив показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху птиците, обект на опазване в зоната и техните местообитания в резултат от предвижданията на ОУПО на община Стамболийски. Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че предвижданията на ОУПО на община Стамболийски няма да:

- доведат до промяна на природозащитния статус на зоната за видове, обект на опазване;
- нарушат баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причинят промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцират значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцират популацията на ключови видове;

- променят балансът между ключовите за зоната видове;
- редуцират многообразието на зоната;
- доведат до увеличаване на фрагментацията;
- доведат до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че в резултат от предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване 33 Марица Пловдив и техните местообитания.

5. ЗАЩИТЕНА ЗОНА 33 BG0000254 БЕСАПАРСКИ ВЪЗВИШЕНИЯ

5.1.1 Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната

5.1.2 Връзка на защитената зона с елементите на плана

Около 7% от площта на 33 BG0000254 Бесепарски възвишения (462,71 ha от общо 6743,06 ha) попадат на територията на община Стамболийски.

Земното покритие в зоната е дадено в Таблица 5-1.

Всеки от изброените в таблицата типове земно покритие представлява потенциално местообитание за видове обект на опазване в зоната. Потенциалните въздействия върху тези видове и техните местообитания, както и потенциалните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване, са разгледани в Точка 5.3.

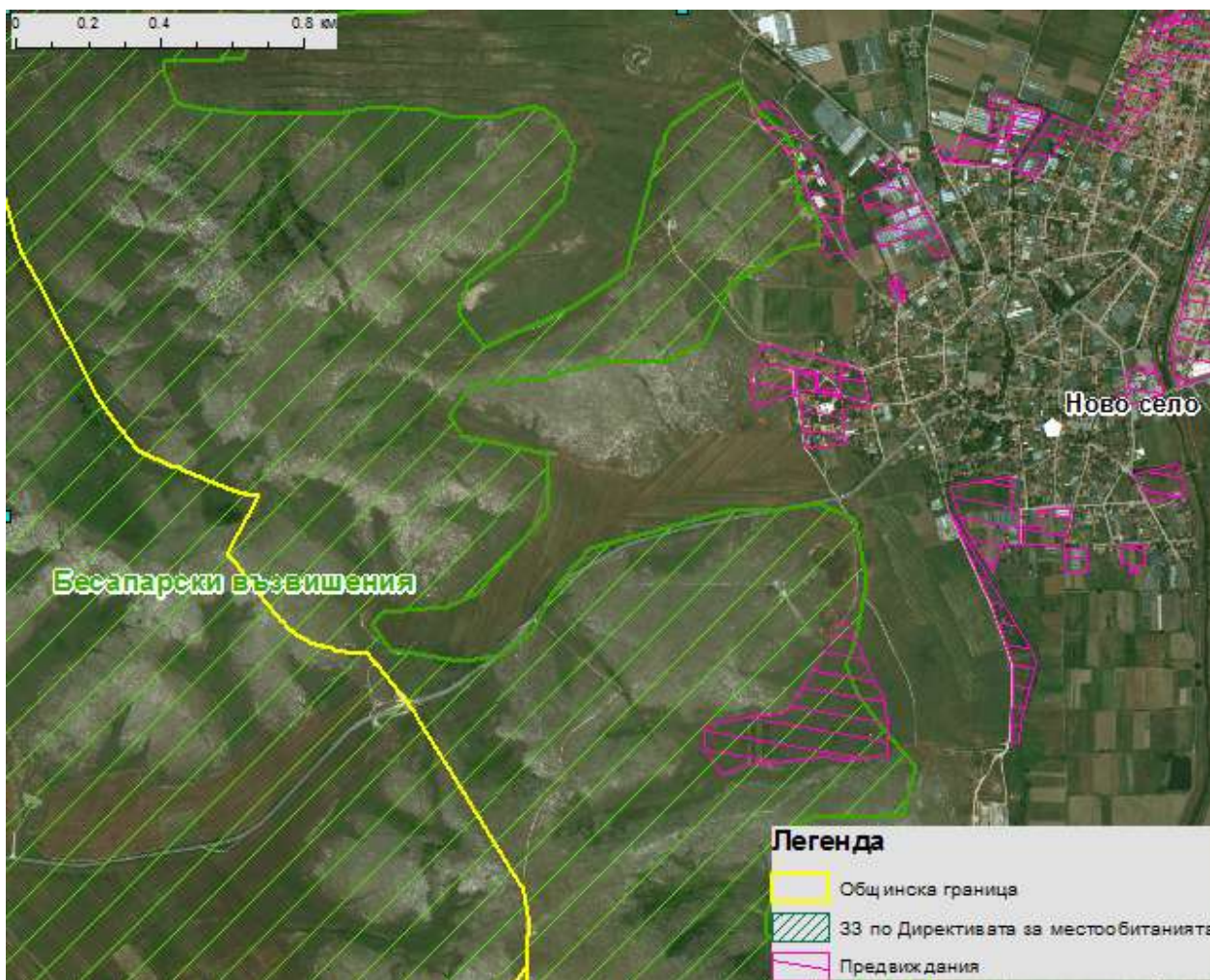
Таблица 5-1. Класове земно покритие

Класове Земно покритие	Покритие, %	Покритие, ha
Храстови съобщества	21	1416,0
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1	67,4
Сухи тревни съобщества, степи	38	2562,3
Друга орна земя	23	1550,9
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	5	337,1
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	11	741,7
Широколистни листопадни гори	1	67,4

Предвижданията на ОУП, касаещи зоната са дадени в Таблица 5-2 и на .Фигура 5-1.

Таблица 5-2 Предвиждания на ОУП в 33 Бесепарски възвишения спрямо опорния план

УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)
НИВИ (ОРНА ЗЕМЯ) - Орни земи за временни нужди на строителството	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	9,5



Фигура 5-1. Предвиждания на ОУП в 33 Бесепарски възвишения

5.1.3 Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Натура 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП

В границите на 33 BG0000254 Бесепарски възвишения се предвижда реализацията на множество инвестиционни предложения. Те касаят жилищно строителство в с. Ново село, изграждане на склад за земеделска техника, водопровод, канализационни мрежи, компостираща инсталация, животновъдни обекти, почистване на пасища и др.

Предвижда се изграждане на кариера за добив на строителни материали-мрамори - „Кричим” на площ 23 ha. На около 20 ha се планира реструктуриране на лозя.

По-подробна информация за ИП, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 1. Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Натура 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от компетентните органи и публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО. Анализирана е информацията за цялата територия на

зоните. Данните са актуални към 01.10.2018 г. Оценка на кумулативното въздействие е дадена в т. 5.4.

5.2 Характеристика на защитената зона

5.2.1 Основно описание

Защитена зона BG0000254 Бесепарски възвишения е разположена в континентален биогеографски район, при средна надморска височина от около 353 m. Флората в Бесепарски възвишения е със средиземноморско влияние и е уникална по рода си. В зоната се наблюдава последния етап на деградация на ксеротермните дъбови гори в Южна България.

Бесепарски възвишения включва многобройни редки и ендемични растителни видове. Районът е ботанически значим.

Проблем в зоната са горските пожари и каменоломната на територията ѝ.

Зоната е включена в списъка от защитени зони приет от МС с Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-254-122-2007.

5.2.2 Предмет и цели на опазване

Целите на опазване на зоната са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Местообитанията и видове, предмет на опазване в защитена зона 33 BG0000254 Бесепарски възвишения са посочени в Таблица 5-3. Видове, предмет на опазване в 33 BG0000254 Бесепарски възвишения са посочени в Таблице 5-4 до 5-8.

Таблица 5-3 Природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000254 Бесепарски възвишения¹

КОД	ИМЕ	Площ (ha)	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
-----	-----	-----------	---------	-----------	-----------	-------------

¹ Съкращенията са дадени в Точка 2

КОД	ИМЕ	Площ (ha)	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	20,63	B	C	B	B
6210*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)	539,45	B	C	B	B
6220*	Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>	67,43	C	C	C	C
62A0	Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества	2022,92	A	B	A	A
91AA*	Източни гори от космат дъб	57,72	C	C	B	C
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	26,03	B	C	C	C
91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа	1,59	D			

Таблица 5-4 Бозайници, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Оценка			Цял.Оц.
			Попул.	Опазв.	Изолир.	
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> Широкоух прилеп	6-11i	D			
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	1-2i	C	C	C	B
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	P	D			
1310	<i>Miniopterus schreibersi</i> Дългокрил прилеп	P	D			
1316	<i>Myotis caraccinii</i> Дългопръст нощник	11-50i	C	B	C	C
1305	<i>Rhinolophus euryale</i> Южен подковонос	P	D			
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i> Малък подковонос	11-50i	C	B	C	C
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i> Подковонос на Мехели	P	D			
1307	<i>Myotis blythii</i>	R	D			
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> Голям подковонос	11-50 i	C	B	C	C
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	C	C	B	C	A
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P	C	A	C	A

Таблица 5-5 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Оценка			
			Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i>	P	C	C	C	C

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опав.	Изолир.	Цял.Оц.
	Червенкоремна бумка					
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	V	C	A	C	A
1279	<i>Elaphe sauromates</i> Пъстър смок	V	C	A	C	B
1220	<i>Emys orbicularis</i> Обикновена блатна	P	C	C	C	C
1219	<i>Testudo graeca</i> Шипобедрена костенурка	P	C	B	C	A
1217	<i>Testudo hermanni</i> Шипопашата костенурка	P	C	B	C	B
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	V	C	C	C	B

Таблица 5-6 Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опав.	Изолир.	Цял.Оц.
1137	<i>Barbus plebejus</i> Маришка мряна	P	C	B	C	C

Таблица 5-7 Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опав.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	<i>Unio crassus</i> Бисерна мида	P	D			
1078	<i>Eurplagia quadripunctaria</i> Еуплагия	R	C	B	C	B
1060	<i>Lucasena dispar</i> Лицена	R	C	A	B	B
1088	<i>Cerambyx cerdo</i> Обикновен сечко	R	C	B	C	B
1083	<i>Lucanus cervus</i> Бръмбар рогач	R	C	C	C	B
1089	<i>Morimus funereus</i> Буков сечко	R	C	B	C	B
1087	<i>Rosalia alpina</i> Алпийска розалия	R	C	B	C	B

Таблица 5-8 Растения, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Популация	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опав.	Изолир.	Цял.Оц.
2327	<i>Himantoglossum caprinum</i> Обикновена пърчовка	R	C	B	C	B

5.3 Оценка на въздействието

5.3.1 Идентификация на въздействията

Около 9,5 ha Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на възникване на инвестиционна инициатива. Промяната на предназначението на имоти в тази УЗ подлежи на проверка за допустимост и преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони от компетентния орган, което ще гарантира минимизиране на въздействието. Целта на въвеждането на този режим е да не се налага изменение на ОУПО. Тези територии не са част от териториите предвидени за урбанизация с ОУПО, поради което не са включени в баланса.

В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена (до колкото е възможно на този етап и следвайки принципа на предпазливостта) в настоящата оценка.

Предвижданията на ОУП за устройство на териториите на общината биха могли да доведат (в случай на промяна на предназначението) до негативни изменения в природни местообитания, популации и местообитания (размножителни, хранителни, места за почивка) на видове предмет на опазване в защитените зони поради възможни:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание/ местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33;
- Трайно изменение на естествения характер на засегнатата площ и изменение на биологичните характеристики на околната среда, съответно до отрицателно въздействие върху местообитанията предмет на опазване в зоните поради навлизане на чужди, рудерални и инвазивни видове (трансформация на местообитание);
- Фрагментиране на природни местообитания и местообитанията на видове животни в 33 в резултат на планирана нова инфраструктура;

- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоната;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт.
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения;

5.3.2 Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

Информация за местообитанието

Отворени ксерофилни пионерни съобщества върху плитки варовикови или алкални почви с преобладаване на пролетни едногодишни и сукулентни растения, най-често бяла тлъстига (*Sedum album*), лютивя тлъстига (*S. acre*), испанска тлъстига (*S. Hispanicum*) от съюз *Alyso alyssoidis-Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските - до 700 - 1000 m н.в., континентални региони на страната. Подобни съобщества могат да възникнат върху изкуствени субстрати - депозити от кариери, но те не бива да се вземат под внимание. От тях също трябва да се изключат и терофитните средиземноморски степи - клас Thero-Brachypodietea, които се срещат в най-южните части на страната.

Местообитанието заема 20,6 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с добра представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, с добро опазване и с добра стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)

Информация за местообитанието

Местообитание 6210 е представено от ксеротермни до мезоксеротермни тревни съобщества на варовикова основа от разред Festucetalia valesiacaе. Представени са както от континентални или субконтинентални пасища или ливадни степи, така и от многогодишни тревни съобщества на варовити склонове от субсредиземноморските региони. Много от тези съобщества са вторични - на мястото на унищожени гори. Видовият състав е изключително разнообразен. Най-често доминират черна садина (*Chrysopogon gryllus*), белизма (*Dichanthium ischaemum*), *Stipa spp.*, валезийска власатка (*Festuca valesiaca*) и по-рядко многогодишни *Bromus spp.* в предпланините на Западна България.

По данни на Tzonev et al. 2014² състоянието на това местообитание в зоната е неблагоприятно – незадоволително. Основна причина за това са разработването на нови кариери, прекомерната паша и разораването на пасища.

Местообитанието заема 539,45 ха в зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с добра представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, с добро опазване и с добра стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 6210 в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 6220* Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea

Информация за местообитанието

Ксеротермни тревни съобщества с преобладаване на едногодишни житни растения като *Bromus fasciculatus*, *B. madritensis*, *B. intermedius*, *Brachypodium distachyon*, *Aegilops neglecta*, *A. geniculata*, *Lagurus ovatus*, *Cynosurus echinatus* и др. С подчертано съдоминиращо участие в тези съобщества са и ниски до средновисоки многогодишни житни треви като *Poa bulbosa*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata ssp. hispanica* и др. Тези съобщества са богати на едногодишни растения, сред които представители на родовете *Euphorbia*, *Silene*, *Nigella*, *Adonis*, *Linum*, *Papaver*, *Geranium*, *Trigonella*, *Trifolium* и др., ароматни полухрастчета от род *Thymus* и геофити от

² Изследването е проведено на територията на 33 Бесепарски ридове, която почти изцяло обхваща 33 Бесепарски възвишения

родовете *Allium*, *Muscari*, *Ophrys*, *Romulea* и др. Съобществата, които се причисляват към този тип местообитание, се отнасят към съюзите *Thero-Brachypodium*, *Astragalopoion bulbosae*, *Trachynion distachyae* и *Xeranthemion annui*.

По данни на Tzonev et al. 2014 състоянието на това местообитание в зоната е неблагоприятно – незадоволително. Основна причина за това са разработването на нови кариери, прекомерната паша и разораването на пасища.

Местообитанието заема 67,43 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със значима представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, със средно или слабо опазване и със значима стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 6220 в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества

Информация за местообитанието

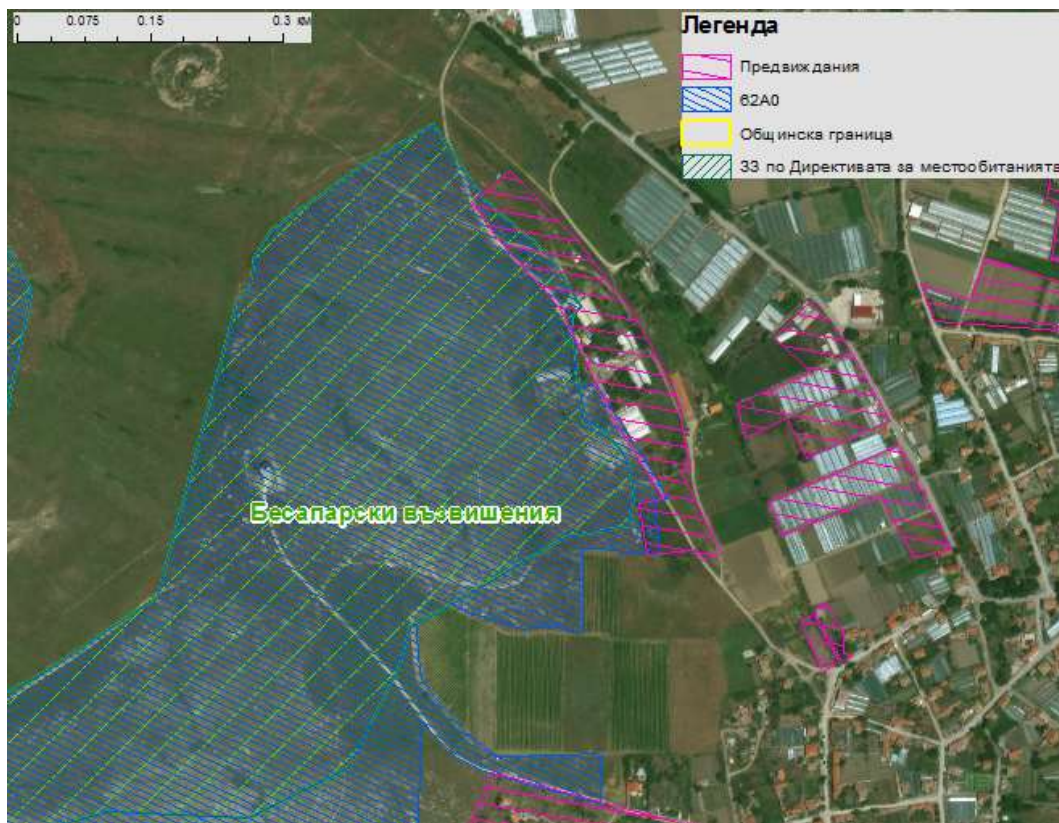
Ксеротермни тревни съобщества, близки до степните съобщества от разред *Festucetalia valesiacaе* (6210). Развиват се при преходно- континентален климат и се характеризират с по-голямо участие на средиземноморски видове. Разпространени са в ниските части на хълмистите възвишения, в предпланините и в планините върху плитки, скелетни почви.

По данни на Tzonev et al. 2014 състоянието на това местообитание в зоната е неблагоприятно – незадоволително. Основна причина за това са разработването на нови кариери, прекомерната паша и разораването на пасища.

Местообитанието заема 30% (2022,9 ha) от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с отлична представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие между 2 и 15%, с отлично опазване и отлична стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" 0,5 ha от това местообитание (категоризирано в опорния план като Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството) се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности.



Фигура 5-2. Потенциално засегнатата площ на местообитание 62A0 в зоната

Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание

Площта от 0,5 ha, която попада в зона Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности представлява около 0,02% от цялата площ на местообитание 62A0 в 33 Бесапарски възвишения.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи при възникване на инвестиционна инициатива. Това ще става с подробен устройствен план, подлежащ на процедура по оценка степента на въздействие върху зоните от мрежата Natura 2000. Имайки предвид много малката засегната площ на местообитанието не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху него в случай на бъдеща промяна на предназначението на поземлените имоти.

Трансформация на местообитание

При бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти в зоната за рекреация, някои дейности биха могли да благоприятстват пренасянето и развитието на чужди, рудерални/синантропни и инвазивни видове, които, ако се развият в конкретните засегнати територии да навлязат и в други части на зоната. Възможно е, в случай на озеленяване с рудерални/синантропни и инвазивни видове те да се разпространят и в други части на зоната, вкл. и да достигнат до отдалечени местообитания, предмет на опазване.

Чувствителността на местообитанието е оценена като средна поради естествените съпротивителни способности на природните съобщества. Големината на въздействие е оценена като много малка поради много малката площ от местообитанието в зоната, която би могла да бъде засегната, при евентуална промяна на предназначението.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанието 62A0 в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 91AA* Източни гори от космат дъб

Информация за местообитанието

Светли дъбови гори, доминирани от *Quercus rubescens*, на каменисти места с разнообразна скална основа (варовици и силикати). Често заедно с косматия дъб могат да съдоминират и други дървесни видове с подобна екология – *Quercus virgiliana*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*. Срещат се в условията на преходно-континентален, преходно-средиземноморски и евксински климат. Видовият им състав е много богат, често включва топлолюбиви средиземноморски елементи.

По данни на Dimitrov & Petrova (2014) състоянието на този тип местообитание в зоната е неблагоприятно – лошо. Основната причина за неблагоприятно природозащитно състояние са ниската средна възраст, липсата на стари гори, неадекватно планираните и изведени сечи, премахването на мъртва дървесина и пашата.

Местообитанието заема 57,72 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със значима представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, с добро опазване и със значима стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91AA* в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Информация за местообитанието

Субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В предпланините участва и *Q. petraea agg.* (асоциация *Querceto frainetti-cerris* s.l.). Формират ксеротермния дъбов пояс между 150-600 (800) м в цялата страна в регионите с континентален и преходно-континентален климат. Срещат се на най-разнообразен субстрат – варовици, андезити, базалти, льос, глини и пясъчници, на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Тук не влизат богатите на средиземноморски елементи гори в най-южните части на страната.

По данни на Dimitrov & Petrova (2014) състоянието на този тип местообитание в зоната е неблагоприятно – лошо. Основната причина за неблагоприятно природозащитно състояние са ниската средна възраст, липсата на стари гори, неадекватно планираните и изведени сечи, премахването на мъртва дървесина и пашата.

Местообитанието заема 26 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със добра представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, със средно или слабо опазване и със значима стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91M0 в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Информация за местообитанието

Ксерофитни до мезоксерофитни гори с доминиране на *Tilia tomentosa*, разпространени в континенталните региони на Северна България. Срещат се главно в хълмистите равнини и в предпланините - най-големи са масивите в Лудогорието, на северни и източни склонове върху разнообразна основа: лъос, варовик и др. На места липата вторично е разширила разпространението си основно в резултат на избирателното изсичане на дъбовете - *Quercus cerris*, *Q. petraea agg.*, *Q. robur*, с които често образуват смесени ценози. В състава на тези гори влизат както ксеротермни видове от разред Quercetalia (*Helleborus odorus*, *Ligustrum vulgare*), така и по-мезофилни от разред Fagetalia и съюз Carpinion (*Scilla bifolia*, *Staphylea pinnata*).

По данни на Dimitrov & Petrova (2014) състоянието на този тип местообитание в зоната е неблагоприятно – лошо. Основната причина за неблагоприятно природозащитно състояние са ниската средна възраст, липсата на стари гори, неадекватно планираните и изведени сечи, премахването на мъртва дървесина и пашата.

Местообитанието заема 1,59 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с незначително наличие в зоната.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в зоната.

5.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесапарски възвишения

5.3.3.1 Бозайници

5.3.3.1.1 Европейски вълк (Canis lupus)

Вълкът се среща в Северна Америка, Азия, Северна, Източна, Южна, и частично Централна Европа. В България в началото на ХХ в. се среща в цялата страна. През 1965-1975 г. остават само 110-130 индивида. През 80-те години започва експанзия, заради забраната на тровенето на хищници и увеличаването на дивите копитни.

Семейната територия е средно 15 000 ha. През размножителния период обитава планините, частично Североизточна България. Есента и до средата на зимата слиза и в равнините. Предпочита трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади.

Разгонването е януари–февруари. Малките (4-6) се раждат през април. През септември семейството (5–8 вълка) се събира за есенно-зимен лов. Трофично, видът в Европа е синантропен.

Видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Местообитанията на вида са трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади. Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на вълка, поради което не се очаква въздействие върху местообитанията и популацията на вида в зоната.

5.3.3.1.2 Видра (Lutra lutra)

Видрата обитава сладководни водоеми и реки, предпочита трудно достъпни брегове, покрити с гъста растителност. Обитава също скалисти места по морското крайбрежие. Статусът на този вид в България е относително стабилен, като популационната му плътност е най-висока в Югоизточна България. Основните заплахи за видрата са: деградация и разрушаване на местообитанията, намаляване на хранителната база, замърсяване на водите или директно убиване. Според Стандартния формуляр 1-2 екземпляра обитават зоната.

Идентификация на въздействието

Потенциални местообитания на видрата не се срещат в обхвата на и в близост до имоти с предвидена или допустима промяна на предназначението в зоната.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанията и популацията на *Lutra lutra* в 33 Бесапарски възвишения в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП.

5.3.3.1.3 Лалугер (*Spermophilus citellus*)

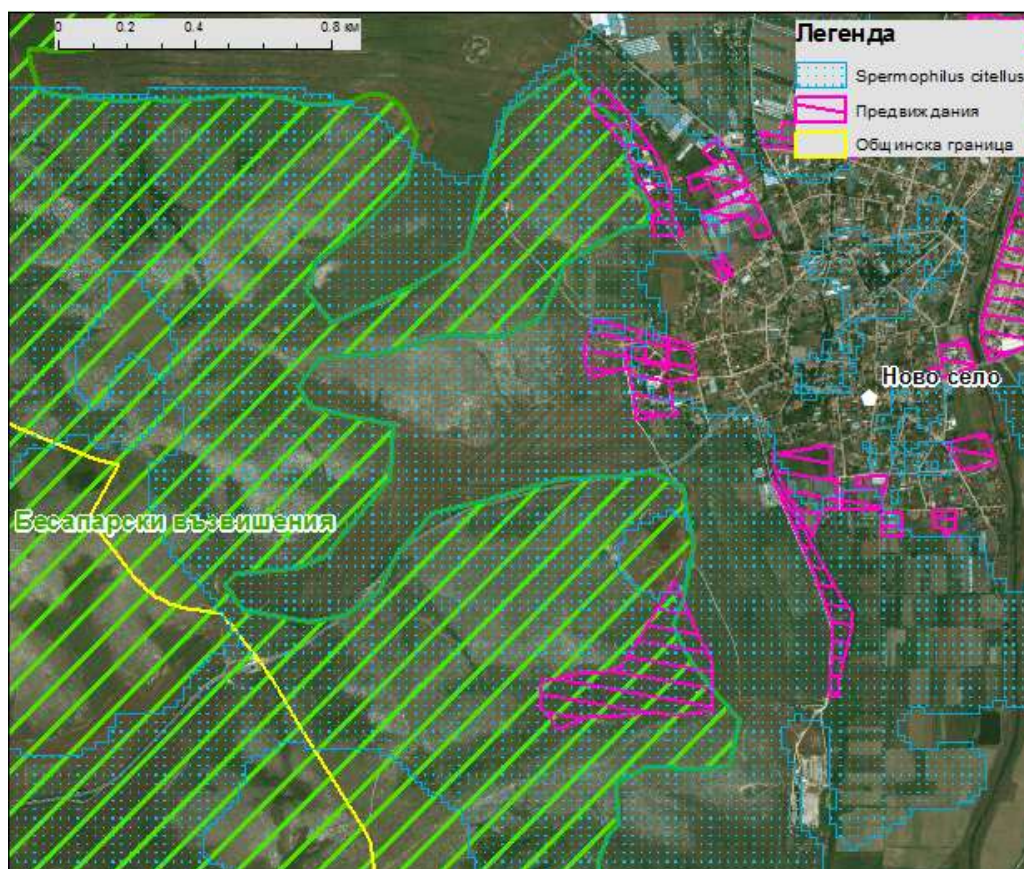
Ареалът на лалугера (*Spermophilus citellus*) обхваща цялата територия на България. Той обитава полупланински и планински територии до 2400-2500 m н. в. Типично местообитание на този вид са степите, необработени тревни площи и земеделски полета, доминирани от тревисти растения. Основните заплахи за лалугера са интензифициране на земеделските практики (оран веднага след прибиране на реколтата), намаляване на площите с многогодишни растения, третиране с пестициди и директно убиване. Според информация в Стандартния формуляр на зоната видът е типичен в зоната.

По данни на Nedyalkov & Koshev (2014) видът е широко разпространен в зоната – наличието му е установено в 44 от 57 изследвани квадрати 2x2 km, или в 77% от изследваната територия.

По данни на МОСВ получени чрез изготвяне на индуктивен модел, общата площ на потенциалните местообитания за лалугера в зоната е 5567,1 ha.

Идентификация на въздействието

Около 9,5 ha Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството в зоната, представляващи потенциално местообитание за лалугера се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности (Фигура 5-3). Тази площ представлява около 0,17% от потенциалните местообитания на лалугера в зоната.



Фигура 5-3. Потенциални местообитания на лалугера в района на предвижданията

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия в 33

Максималната площ, в която би могла да се очаква загуба на местообитание се равнява на 0,17% от потенциалните местообитания на вида в зоната. Имайки предвид малката площ, както и фактът, че се касае за режим „допустима промяна на предназначението“, не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията и местообитанието на лалугера в зоната в резултат от пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание при усвояване на територия в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Друго потенциално отрицателно въздействие, в случай на реализиране на дейности в териториите с допустима промяна на предназначението е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора и машини в местообитанията на лалугера (*Spermophilus citellus*). Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии.

Големината на въздействието е оценена като много ниска поради режима на предвижданията и малката потенциално засегната площ. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна през размножителния сезон и ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е слаба. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие в резултат на безпокойство.

Трансформация на местообитание

Евентуални озеленителни дейности в местообитанията на лалугера и в близост до тях биха могли да благоприятстват пренасянето и развитието на чужди, рудерални/синантропни и инвазивни видове. Въздействие би могло да възникне, в случай, че такива видове се използват за озеленяване. Възможно е те да се разпространят и в други части на зоната, вкл. и местообитанията на вида.

Чувствителността на местообитанията на лалугера е оценена като средна поради естествените съпротивителни способности на природните съобщества/контрола на видовия състав в обработваемите земи. Големината е много ниска поради много малкият териториален обхват и режима на предвижданията. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки/колонии на лалугери би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид малката засегната площ, както и режимът на територията (допустима промяна на предназначението, подлежаща на отделна процедура по ОСВ) големината на въздействието е оценена като много ниска. По време на зимния период, когато индивидите са в период на хибернация и по време на размножителния период чувствителността на лалугера се определя като средна. Като се има предвид голямата

подвижност на индивидите (в активния им период) и способността им за адаптация извън периодите на зимуване и размножаване, чувствителността на лалугера се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е слаба. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на вида в зоната.

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на лалугера (*Spermophilus citellus*) в зоната.

5.3.3.1.4 Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Пъстрият пор е с мозаечно разпространение в по-голямата част от страната до 1700 m надморска височина, като най-често се среща в североизточна България – Добруджа и районите, граничещи с Лудогорието. Неговите местообитания са открити тревни площи, но обитава също и по-гористи площи и храсти. Видът избягва гори с гъсти дървета и храсти. Обитава открити тревни площи – степи, необработваеми и обработваеми земи. Основната заплаха за вида е унищожаването на местообитанията и превръщането им в обработваеми земи. В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като наличен.

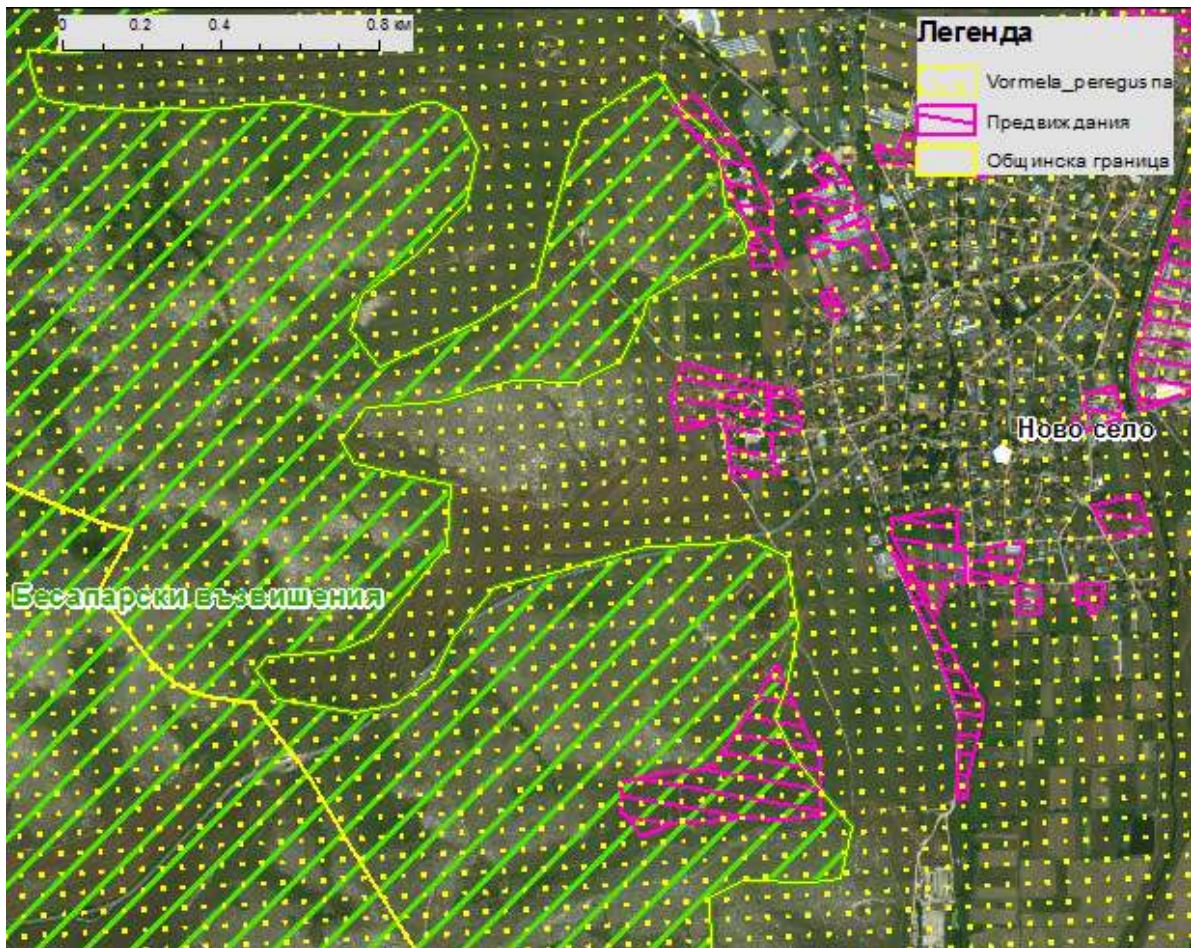
Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на ЗЗ „Бесепарски възвишения“, изчислена въз основа на модел (данни на МОСВ), възлиза на 3938,4 ha. Подходящите местообитания представляват приблизително 58 % от общата площ на зоната и представляват пасища, разделени от дъбови горички и обрасли дерета, петна от обработваеми площи, отделни скални масиви. 0,02%

Идентификация на въздействието

Около 9,5 ha Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството в зоната, представляващи потенциално местообитание за пъстрия пор се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности. Тази площ представлява около 0,2% от потенциалните местообитания на вида в зоната (Фигура 5-4).

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия в ЗЗ

Максималната площ, в която би могла да се очаква загуба на местообитание се равнява на 0,2% от потенциалните местообитания на вида в зоната. Имайки предвид малката площ, както и фактът, че се касае за режим „допустима промяна на предназначението“, не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията и местообитанието на пъстрия пор в зоната в резултат от пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание .



Фигура 5-4. Потенциални местообитания на пъстрия пор в района на предвижданията Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Друго потенциално отрицателно въздействие, в случай на реализиране на дейности в териториите с допустима промяна на предназначението е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора и машини в местообитанията вида. Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии.

Големината на въздействието е оценена като много ниска поради малката засегната площ и характера на предвижданията. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна през размножителния период и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие в резултат на безпокойство.

Трансформация на местообитание

Евентуални озеленителни дейности в местообитанията на пъстрия пор и в близост до тях биха могли да благоприятстват пренасянето и развитието на чужди, рудерални/синантропни и инвазивни видове. Въздействие би могло да възникне, в

случай, че такива видове се използват за озеленяване. Възможно е те да се разпространят и в други части на зоната, вкл. и местообитанията на вида.

Чувствителността на местообитанията на вида е оценена като средна поради естествените съпротивителни способности на природните съобщества/контрола на видовия състав в обработваемите земи. Големината е много ниска поради много малкият териториален обхват и режима на предвижданията. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид малката засегната площ, както и режимът на територията (допустима промяна на предназначението, подлежаща на отделна процедура по ОСВ) големината на въздействието е оценена като много ниска. По време на размножителния период чувствителността на вида се определя като средна. Като се има предвид голямата подвижност на индивидите и способността им за адаптация извън този период чувствителността им се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е слаба. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на вида.

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в зоната.

5.3.3.1.5 Прилепи

- Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Широкоухият прилеп е типичен обитател на стари, влажни широколистни, смесени и иглолистни гори. Предпочитани тип местообитание са широколистните гори (местообитания 9130, 9150, 91S0, 91W0) особено в карстови и скалисти райони от 600 до 1600 m надморска височина.

Повечето от находищата на вида в България са установени в зоната над 500 m. Най-често видът е установяван в Централната и Западна част на Стара планина и Западни Родопи. Отделни екземпляри са наблюдавани в низинни части под 500 m. Видът зимува в подземни убежища като пещери и мини. Осъществява локални миграции, рядко на повече от 50 km.

Видът е установен в зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014)³.

Според Стандартният формуляр 6-11 индивида обитават зоната.

- *Южен подковонос (Rhinolophus euryale)*

Предпочитаните местообитания на вида са равни карстови (скалисти) райони до 700 m надморска височина. Използва подземни укрития, естествени или изкуствени. Ловува предимно по края на гори и в крайречни горички в радиус от 10 km от убежището си. *Rhinolophus euryale* не е установен зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014).

Според стандартният формуляр видът е наличен в защитената зона.

- *Малък подковонос (Rhinolophus hipposideros)*

Предпочитаните местообитания на малкия подковонос са скалисти и карстови райони до 800 m (1300 m) надморска височина. Размножаващите се колонии най-често се срещат в тавани и мазета на жилищни сгради, малки пещери и дупки в скалите. Местата за хибернация са изключително под земята – пещери, мини и тунели. Ловуват в широколистни и смесени гори, райони с храсти, край гори, около реки обрасли с растителност, около скали в карстови райони до 10 km от убежището си. Видът не е установен в зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014).

Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Дългокрил прилеп (Miniopterus schreibersi)*

Предпочитаните местообитания на дългокрилия прилеп са карстови райони до 1400 m надморска височина. Използва само подземни убежища, естествени или изкуствени, по изключение влажни мазета и изоставени сгради. Ловува в различни ловни райони на до около 20 km от убежището си.

Видът е установен в зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014). Според стандартни формуляр видът е наличен в зоната.

- *Дългопръст нощник (Myotis capaccinii)*

Предпочитаните местообитания на вида са речни долини, влажни зони, езера в карстови райони до 800 m надморска височина. Използва подземни естествени или изкуствени укрития (по изключение влажни мазета на изоставени сгради). Ловуват над водни площи, на разстояние на около 10 km от убежището им. Видът не е установен в зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014). Според стандартният формуляр 11-50 индивида обитават зоната.

- *Подковонос на Мехели (Rhinolophus mehelyi)*

³ Изследването е проведено на територията на 33 Бесепарски ридове, която почти изцяло обхваща 33 Бесепарски възвишения

Предпочитани местообитания на вида са скалисти райони до 600 m надморска височина. Използва подземни естествени и изкуствени убежища. Размножаващи се колонии се срещат само в пещери. Ловува в открити площи - ливади, пасища и земеделски земи в радиус от 12-15 km от убежището си.

Видът не е установен при изследване на Stoycheva et al. (2014). Според стандартни формуляр видът е наличен в защитената зона.

- Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1400 m надморска височина. Използва само подземни, естествени или изкуствени укрытия. Ловува в радиус от 12-15 km от мястото на убежището в пасища и ливади по края на гори, както и около реки със стръмни брегове. Избягват обширни открити пространства.

Според стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Предпочитаните местообитания на този вид са до 700 m надморска височина. Използва изкуствени и естествени подземни убежища. Ловува в открити площи, около гори, храсти, ливади, близо до водни площи на разстояние до 10 km от убежището.

Видът е установен в зоната при изследване на Stoycheva et al. (2014). Според Стандартният формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО няма да оказат директно въздействие върху местообитания за почивка както за „горските“, така и за „пещерните“ прилепи. Около 9,5 ha Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството в зоната, се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности. Тази територия би могла да бъде използвана като хранително местообитание от прилепи, предмет на опазване в зоната.

Потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора в близост до местообитания за хранене. Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии.

Общо безпокойството би могло да засегне около 0,1% от територията на зоната. Имайки предвид малката площ, както и фактът, че се касае за режим „допустима промяна на предназначението“, големината на евентуално въздействие би била много ниска. Чувствителността на прилепите също е ниска, тъй като са подвижни, извършват големи миграции и често сменят местообитанията си. Значимостта на въздействието е слаба.

Не се очакват въздействия, които да оказат значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете прилепи, обект на опазване в зоната.

5.3.3.2 *Земноводни*

Оценката на въздействие върху видовете земноводни, обект на опазване в зоната е обща за трите вида, поради сходните изисквания към местообитанията, сходството в онтогенезата, съвпадение на размножителния период и периода на хибернация, както и сходната им чувствителност към факторите на средата .

- *Червенокоремна бумка (Bombina bombina)*

В България червенокоремната бумка е разпространена основно в по-ниските части на страната, до 250 m надморска височина. Обитава степни зони, горски степи, широколистни и смесени гори. Живее в храсталаци, гори и влажни зони в наводнявани райони, покрити с гъста растителност. Обитава също открити ландшафти, като използва дренажните канали като пътища за разпространение. Видът е преди всичко воден обитател, живеещ в плитки застояли езера, блата, торфени блата, наводнени оризища и кариери. Понякога бумката обитава бавно течащи води: извори, напоителни канали, реки.

Бумките стоят във водата или близо до брега. Наземни миграции може да настъпят преди всичко при висока влажност на въздуха, обикновено през нощта.

Хибернацията е от края на септември / октомври до края на март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Бумката презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

Видът не е установен в зоната при изследване на Popoageorgiev et al. (2014)⁴. Установен е в близост до зоната, поради което авторите смятат, че се среща и в нея.

В Стандартния формуляр на зоната няма данни за числеността на популацията на вида в зоната, популацията е категоризирана като налична.

- *Жълтокоремна бумка (Bombina variegata)*

Видът се среща от най-ниските части на страната до около 2000 m надморска височина. Подходящи местообитания за *Bombina variegata* са потоци, реки, канали, езера, блата, временни изкопи, наводнени части на черни пътища, и т. н. Среща се също в замърсени и обрасли с растителност водоеми. Може да бъде забелязана близо до бързи течения.

Хибернацията е от края на септември / октомври до края на март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Видът презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

⁴ Изследването е проведено на територията на 33 Бесепарски ридове, която почти изцяло обхваща 33 Бесепарски възвишения

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

Видът е установен в зоната при изследване на Popoageorgiev et al. (2014). Според Стандартния формуляр видът е много рядък в зоната.

- *Голям гребенест тритон (Triturus karelinii)*

Големият гребенест тритон населява цялата територия на България до 1500 m надморска височина. Живее в планински широколистни и иглолистни гори и техните околности. В тези райони, видът обитава водни басейни със застояла вода, обрасли с растителност и техните околности. Размножаването настъпва във водоеми с различна големина.

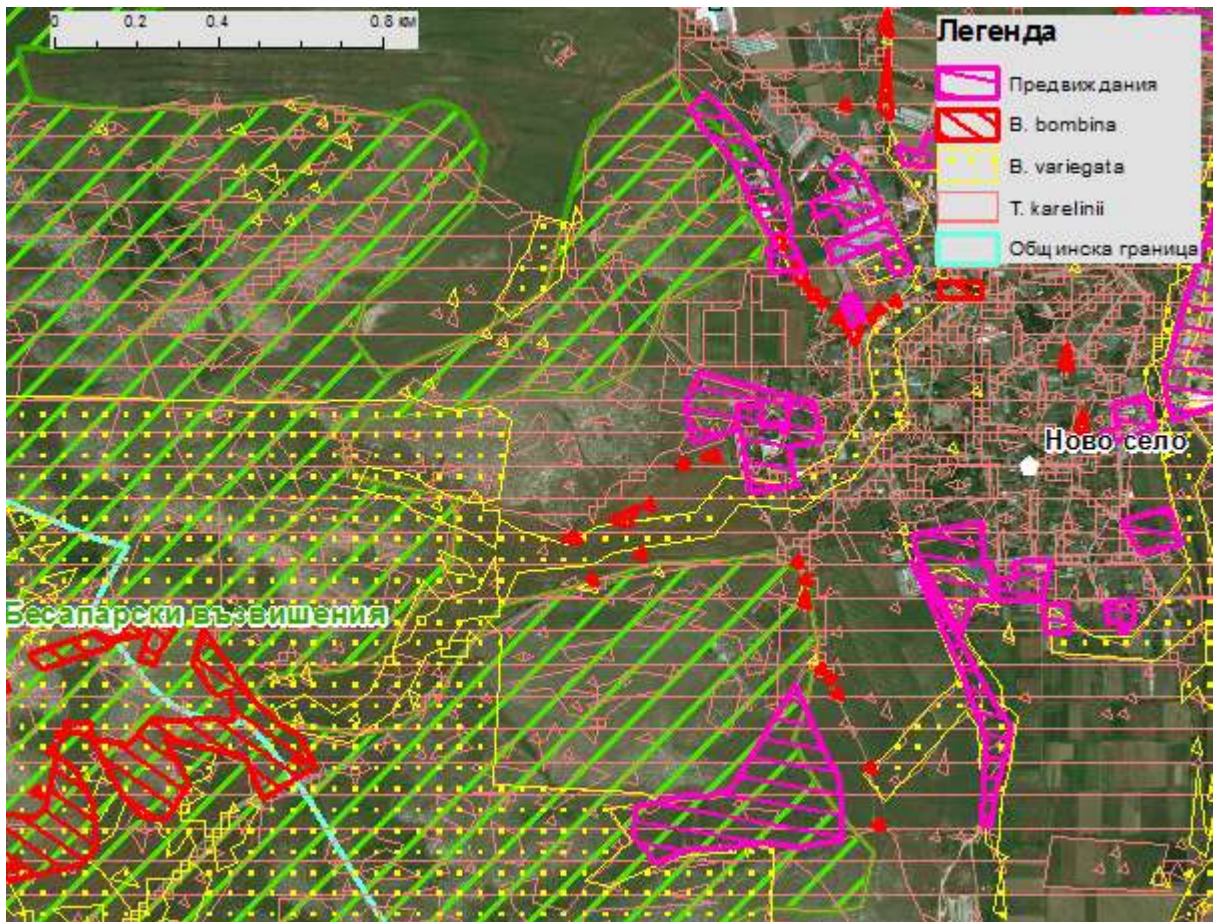
Големият гребенест тритон образува изолирани популации, които са свързани с отделни водоеми. Такива популации може да се състоят от няколко десетки до няколко стотици екземпляри. Активността им е предимно нощна. Хибернацията обикновено настъпва от септември/октомври до март/април, в зависимост от метеорологичните условия. В топли зими хибернацията може да завърши до края на януари – февруари. Местата за хибернация са разположени на сушата, но в много случаи тритони в различни стадии могат да хибернират в дълбоки застояли води. Размножаването настъпва през март-май. В планинските райони този период се отменя през май-юли.

Големият гребенест тритон е типично горско земноводно, много чувствително към водната еутрофикация. Унищожаването на горите и замърсяването на водите са най-големите заплахи за популациите му.

Видът не е установен в зоната при изследване на Popoageorgiev et al. (2014). Според стандартния формуляр видът много рядък в зоната.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" територията от 9,5 ha Земяделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности е пригодно местообитание за *T. karelinii* и не е потенциално местообитание за двата вида бумки (Фигура 5-5). Потенциално местообитание за *T. karelinii* представляват 5420 ha в зоната, следователно има възможност за отрицателно въздействие в 0,2% от потенциалните местообитания на вида.



Фигура 5-5. Потенциални местообитания на земноводни в района на предвижданията

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия в ЗЗ

Максималната площ, в която би могла да се очаква загуба на местообитание се равнява на 0,2% от потенциалните местообитания на вида в зоната. Имайки предвид малката площ, както и фактът, че се касае за режим „допустима промяна на предназначението“, не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията и местообитанието на южния гребенест тритон в зоната в резултат от пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание при усвояване на територия.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има находища на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид много засегнатата площ, както и режимът на територията (допустима промяна на предназначението, подлежаща на отделна процедура по ОСВ) големината на въздействието е оценена като много ниска. По време на зимния период, когато индивидите са в период на хибернация чувствителността се определя като средна, през останалата част от годината – като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е слаба. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на земноводни. Предвид малкият териториален обхват и много ниската чувствителност на земноводните по отношение на безпокойство това въздействие също не се очаква.

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на земноводни, предмет на опазване в зоната.

5.3.3.3 Влечуги

Предмет на опазване в зоната са ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*).

5.3.3.3.1 Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

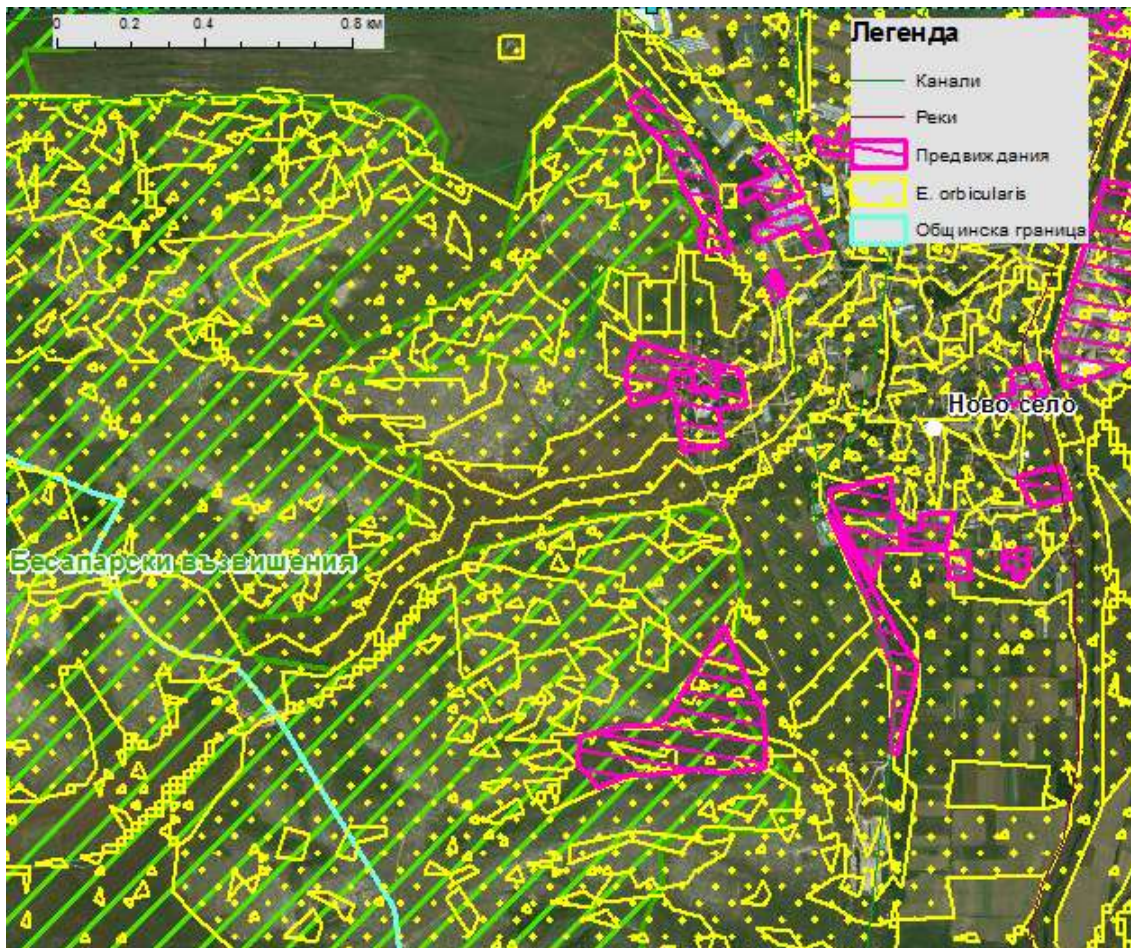
Обикновената блатна костенурка е разпространена в цялата страна до 900 m надморска височина (рядко до 1100 m). Обитава стоящи водни басейни от различен тип: блата, езера, язовири, микроязовири и др. Може да бъде намерена в бавно течащи реки, напоителни канали и рибарници. Избягва потоци с бързо течащи и студени води. Популациите са многобройни в стоящите водни басейни или бавно течащи реки, където бреговете са обрасли с тръстика. Може да бъде намерена също в силно еутрофицирани води.

Видът е установен зоната при изследване на Popogeorgiev et al. (2014). Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО не засягат водни площи. По данни на МОСВ около 4 ha слабо пригодни местообитания за вида попадат в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности (0,08% от потенциалните местообитания на вида в зоната, Фигура 5-6).

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*), в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.



Фигура 5-6. Потенциални местообитания на обикновената блатна костенурка в района на предвижданията

5.3.3.3.2 Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

- *Пъстър смок (Elaphe sauromates)*

В България ивичестият смок може да бъде открит в предпланинските райони до 600 m надморска височина. Предпочита открити терени със степна растителност, разредени широколистни гори и храсталаци. Понякога може да бъде открит в много влажни местообитания – покрай бреговете на големи реки и блата.

Видът е активен през деня. Хибернацията трае от ноември до април, в зависимост от метеорологичните условия и протича в дупки на гризачи, между корените на дърветата пукнатини в скалите и др.

В стандартният формуляр на защитената зона видът е отбелязан много рядък.

- *Шипобедрена костенурка (Testudo graeca)*

В България шипоопашата костенурка се среща във височинната зона до 1300 m надморска височина (в югозападна България). Обитава много райони в най-равнинните части на Тракийската низина и северна България, където постепенно

изчезва поради екстензивното земеделие и промените на ландшафта. От май до юли снася 2-3 пъти по 4-5 яйца, които женските заравят. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от конкретните метеорологични условия.

Видът е установен в зоната при изследване на Popoageorgiev et al. (2014). Според Стандартния формуляр видът е наличен в тази защитена зона.

- *Шипобедрена костенурка (Testudo graeca)*

Шипобедрената костенурка се среща в почти цялата страна, без северозападните ѝ части, където могат да бъдат намерени единични индивиди, пренесени от други места. В планините на югозападна България е намирана до около 1300 m н. в. Плътността на популациите е повлияна от човешката дейност. На големи територии в равнинните части на страната те са напълно унищожени, в други са силно редуцирани. Сравнително запазени популации има в Странджа, Източните Родопи и подножията на планините около Петричко-Санданската котловина.

Обитава предимно нископланински и хълмисти райони, обраснали с храсти и нискостъблени гори. Предпочитани са открити тревисти пространства сред тях.

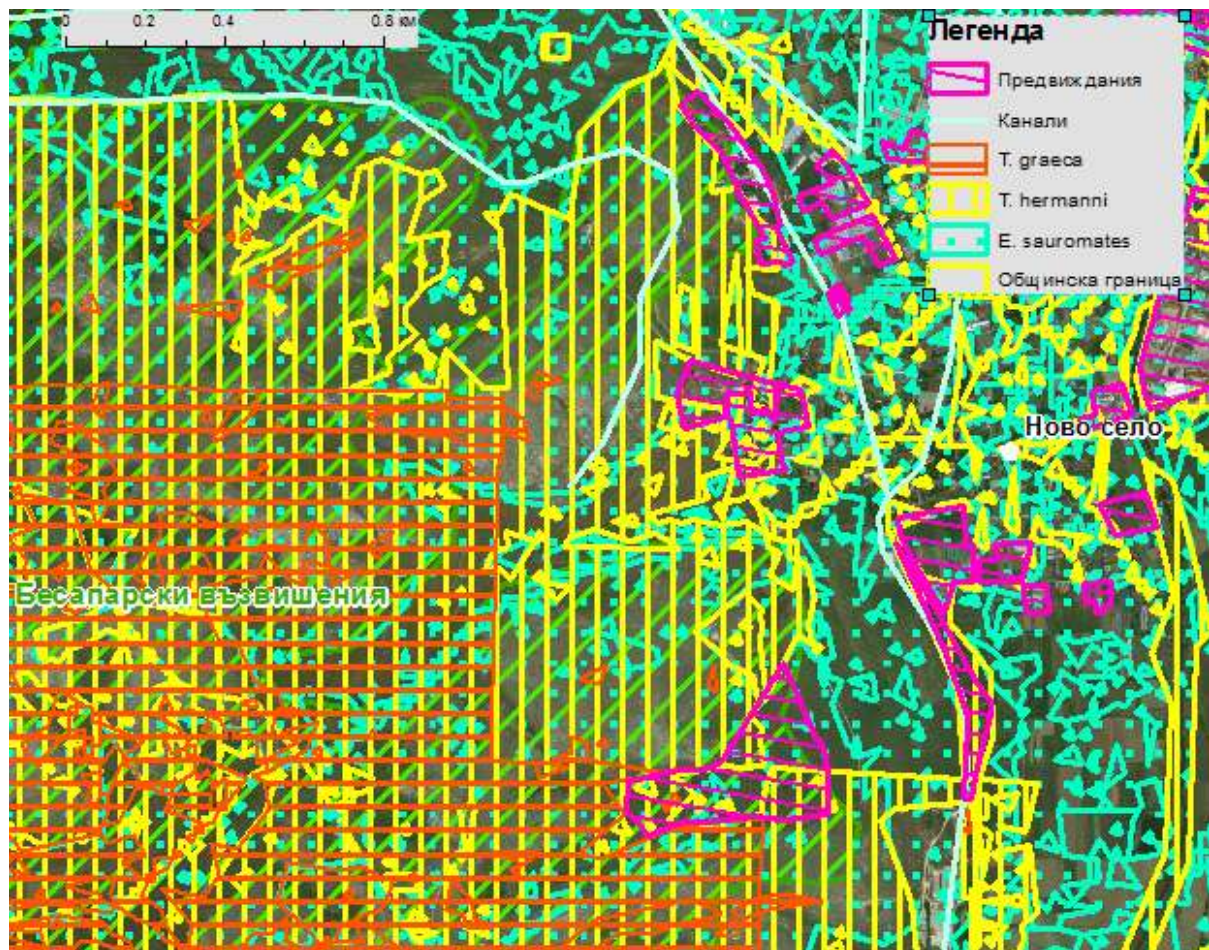
През май-юли снася 2 или 3 пъти по 2 до 8 почти кълбовидни яйца, които зарива в дупки в почвата. Яйцата се излюпват след 70-100 дни. Половата зрялост настъпва на 11-14 годишна възраст. Храни се предимно с треви, окапали плодове и др. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от метеорологичните условия.

Видът е установен в зоната при изследване на Popoageorgiev et al. (2014). Според Стандартния формуляр видът е наличен в тази зона.

Идентификация на въздействието

По данни на МОСВ придвижванията в зоната не засягат потенциални местообитания на *T. graeca*. Предвидената Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности попада изцяло в потенциално местообитание на *E. sautornates*, и частично – в потенциално местообитание на *T. hermanni*.

Потенциалното засегнати, в случай на промяна на предназначението биха могли да бъдат 0,2% от потенциалните местообитания на *E. sautornates* в зоната (9,5 ha от общо 4847 ha) и 0,07% от потенциалните местообитания на *T. hermanni* (4 ha от общо 5692 ha).



Фигура 5-7. Потенциални местообитания на влечуги в района на предвижданията

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

Поради малката засегната площ и поради фактът, че се касае за зони с допустима промяна на предназначението, подлежаща на ДОСВ, големината е определена като много ниска. Чувствителността е определена като средна. Значимостта на въздействието е слаба.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите.

Предвид слабата чувствителност на влечугите по отношение на безпокойство, малката засегната площ и характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква значително безпокойство на влечугите, предмет на опазване в зоната.

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на ивичест смък (*Elaphe quatuorlineata*), шипоопаша костенурка (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) в зоната.

5.3.3.4 **Маришка мряна (*Barbus plebejus*)**

Маришката мряна (*Barbus plebejus*) е вид лъчеперка от семейство Шаранови. Разпространена е в Италия, Словения, Турция, Хърватия и Швейцария. Обитава сладководни басейни, пясъчни дъна и реки. На дължина достигат до 70 cm, на теглото до 6 kg. Популацията на вида е стабилна.

Обитава средните и долни течения на реките, среща се и в езера. Храни се с бентосни безгръбначни, малки риби и водорасли. Заплашен е от прекомерен риболов.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО в зоната не касаят водни тела. Не се засягат потенциални местообитания на маришката мряна и не се очаква въздействие върху популацията на вида в зоната.

5.3.3.5 **Безгръбначни**

5.3.3.5.1 *Бисерна мида (*Unio crassus*)*

Бисерната мида обитава предимно средното и долно течение на реките и водни басейни с почти застояла вода и глинесто дъно от 0 до 400 m надморска височина. Числеността на бисерната мида намалява в началото на 20 век навсякъде в Европа поради влошаване на качеството на водата. Според Стандартния формуляр видът е наличен в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО в зоната не касаят водни тела. Не се засягат потенциални местообитания на бисерната мида и не се очаква въздействие върху популацията на вида в зоната.

5.3.3.5.2 *Твърдокрили*

- *Буков сечко (*Morimus funereus*)*

Буковият сечко (*Morimus funereus*) се среща в Словакия, Унгария, Румъния, Молдова, Украйна, Балканския полуостров. В България е разпространен предимно в предпланинските и планински райони от 50 до 1700 m надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus sp.*, *Populus sp.*, *Tilia sp.*, *Acer sp.*, *Salix sp.*, *Carpinus sp.*, *Quercus sp.*), но също може да бъде срещнат в иглолистни гори. Ларвните форми се развиват под кората на дърветата и се хранят със сърцевината им 2-3 години. Ограничаващ фактор за разпространението на вида е изсичането на горите, особено естествените широколистни и смесени гори. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)*

Разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Сирия. В България находищата, където видът се среща са разпространени равномерно на територията, до 1000 m надморска височина в северните части на страната и до 1500 m в южните ѝ части.

Бръмбарът рогач обитава екотона на мозаечни широколистни и смесени гори. Развитието на ларвите продължава от 5 до 8 години в гниещата дървесина на *Quercus sp.*, *Tilia sp.*, *Fagus sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.*, *Corylus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Castanea sp.*, овощни дървета, рядко в иглолистни дървета.

Бръмбарът рогач е сравнително рядък вид. Ограничителен фактор за неговото разпространение е изчезването на старите широколистни гори и тяхната фрагментация. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Алпийска розалия (Rosalia alpina)*

Алпийската розалия се среща на надморска височина от 0 до 1200 m. Обитава стари широколистни гори. Живее предимно по букови дървета, също по габър, ясен, бряст, клен, елша, кестен, глог, орех, лиственица, дъб, върба, и липови дървета. Видът се храни с полен. Женската снася яйца в цепнатина в кората на дърветата. Ларвите се хранят с кората на дървото. Какавидират след около 3 години.

Според Стандартния формуляр на зоната видът е рядък в защитената зона.

- *Обикновен сечко (Cerambyx cerdo)*

Обикновеният сечко е разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Северна Африка. В България е разпространен предимно в северната и източна част на страната (по течението на река Дунав, Лудогорието, Черноморското крайбрежие, Западни Родопи). В северната част на България може да бъде намерена от 0 до 800 m надморска височина, в южните части – от 0 до 1000 m, в Славянка – на 500-1600 m.

Обикновеният сечко живее в стари широколистни гори, предимно дъбови (*Quercus*), по-рядко на *Castanea sp.*, *Betula sp.*, *Salix sp.*, *Fraxinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Juglans sp.* и *Corylus sp.* Снася яйца в пукнатини на кората на дървета. Ларвните форми живеят в гниещата дървесина на мъртви или стари дървета за период от три до четири години. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО в зоната засягат единствено открито местообитание и не засягат горски местообитания. Поради тази причина не се очаква предвижданията на ОУПО да окажат въздействие върху популациите и местообитанията на твърдокрилите, предмет на опазване в зоната.

5.3.3.5.3 Пеперуди

- *Еуплагиа (Euplagia quadripunctaria)*

Както гъсениците, така и имагото на *Euplagia quadripunctaria* обитават райони със засолен почви (степи, равнини, блата и плитки засолен езера) в условията на топъл климат и засушаване през лятото.

Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Лицена (Lycaena dispar)*

Видът е широко разпространен и в България – на малки, локални популации до около 800 m надморска височина. Предпочитаните биотопи са влажни ливади, рядко сухи тревни местообитания, в непосредствена близост до водни басейни или други обекти, около които се наблюдава висока влажност. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието



Фигура 5-8. Потенциални местообитания на еуплагия и лицена в района на предвижданията

Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на *Euplagia quadripunctaria* и *Lycaena dispar* в зоната. Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на двата вида пеперуди, предмет на опазване в зоната, в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

5.3.3.6 Растения

5.3.3.6.1 Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*)

Многогодишно насекомоопрашващо се тревисто растение с яйцевидни грудки. Размножава се със семена. Среща се по открити, слънчеви места, по-често на варовити, каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци и на горски

поляни в светли широколистни гори. Популациите обикновено заемат неголеми площи (до 0,01–1 ha) и са с неголяма численост (до 50–100 растения).

Среща се ограничено в цялата страна, до 1100 m н. в. Сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Родопи (Изт.).

Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на вида. Не се очаква отрицателно въздействие.

5.4 Кумулативно въздействие

По смисъла на т. 10, § 3 на допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”, "Кумулативни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Проектите, планирани за изграждане на територията на 33 Бесепарски възвишения са дадени в Текстово Приложение 1.

Общата площ на проектите в зоната се равнява на по-малко от 1% от нейната територия.

ОУПО засяга едно местообитание, предмет на опазване – 62A0, със засегната площ, равняваща се на 0,02% от площта му в зоната. Друг проект в зоната, за който има информация, че засяга това местообитание е кариерата в землището на с. Куртово Конаре, които би могъл да повлияе отрицателно 0,88% от местообитанията, предмет на опазване в зоната (6210, 5210, 62A0). Сумарната засегната площ от местообитанието е под 1% от общата му площ в зоната. Предвид малката потенциално засегната площ не се очаква значително кумулативно въздействие в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО и останалите планове, програми и проекти в зоната.

Всички потенциални въздействия на предвижданията на ОУПО върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове животни и растения, предмет на опазване в зоната са със слаба значимост.

При разглеждане на проекта за ОУПО в съчетание с останалите инвестиционни предложения, планове и програми, съществуващи и предвидени за реализация в зоната, не може да се очаква нарастване на антропогенното въздействие върху зоната.

Може да се направи заключението, че не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие в резултат на реализирането на предвижданията по ОУПО когато към очакваното от него въздействие се прибави ефектът от другите минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения в зоната.

5.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесепарски възвишения, подробно разписана в т. 5.3. показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в зоната в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО. Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав) на зоната по време на реализацията и при експлоатацията на предвижданията на ОУПО.

Целостта на зоната няма да бъде засегната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Натура 2000.

5.6 Смекчаваци мерки и оценка на ефективността им

Оценката на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете обект на опазване в зоната показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху ключовите елементи на BG0000254 Бесепарски възвишения. Всички въздействия са със слаба значимост, поради което не се налага прилагането на смекчаваци мерки.

5.7 Остатъчен ефект

Всички потенциални въздействия върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове животни и растения, предмет на опазване в зоната са със слаба значимост.

5.8 Компенсаторни мерки

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесепарски възвишения. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

5.9 Алтернативи

За предвижданията на ОУПО в зоната и в близост не се предлагат алтернативни решения, поради липсата на значително неблагоприятно въздействие върху целостта на зоната.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на проекта. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на зоната или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.).

5.10 Заключение

Оценката на потенциалните въздействия върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видовете, обект на опазване в 33 BG0000254 Бесапарски възвишения показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие тях, в резултат на предвижданията на ОУП на община Стамболийски. В зоната предвижданията са с режим „допустима промяна на предназначението“, въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на евентуално възникване на инвестиционна инициатива. Това ще става с подробен устройствен план, които подлежи на отделна процедура по оценка степента на въздействие върху зоните от мрежата Натура 2000.

В случай на промяна на предназначението в тези земи се очакват въздействия със слаба значимост. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че предвижданията на ОУПО на община Стамболийски няма да:

- доведат до промяна на природозащитния статус на зоната за видове, обект на опазване;
- нарушат баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причинят промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцират значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцират популацията на ключови видове;
- променят баланса между ключовите за зоната видове;
- редуцират многообразието на зоната;
- доведат до увеличаване на фрагментацията;
- доведат до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната.
-

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че в резултат от предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване BG0000254 Бесапарски възвишения и техните местообитания.

6. ЗАЩИТЕНА ЗОНА 33 BG0000578 РЕКА МАРИЦА

6.1.1 Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната

6.1.2 Връзка на защитената зона с елементите на плана

Около 3% от площта на 33 BG0000578 Река Марица (462,72 ha от общо 14693,1 ha) попадат на територията на община Стамболийски.

Земното покритие в зоната е дадено в Таблица 6-1.

Всеки от изброените в таблицата типове земно покритие представлява потенциално местообитание за видове обект на опазване в зоната. Потенциалните въздействия върху тези видове и техните местообитания, както и потенциалните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване са разгледани в Точка 6.3.

Таблица 6-1. Класове земно покритие

Класове Земно покритие	Покритие, %	Покритие, ha
Храстови съобщества	16	2350,896
Сухи тревни съобщества, степи	80	11754,48
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1	146,931
Вътрешни водни тела	3	440,793

На територията на зоната се предвижда създаването на нови устройствени зони. Площта на новите устройствени зони и категорията от опорния план са дадени в Таблица 6-2 и на Фигура 6-1.

При част от зоните, предвидени за промяна на предназначението се касае за промяна в името на категорията УЗ, която няма да се отрази на начина ползване на земите и съответно няма да доведе до въздействие върху предмета и целите на зоната. Целта е да се отрази съществуващото състояние и начинът на ползване на земята.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на възникване на инвестиционна инициатива. Промяната на предназначението на имоти в тази УЗ подлежи на проверка за допустимост и преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони от компетентния орган, което ще гарантира минимизиране на

въздействието. Целта на въвеждането на този режим е да не се налага изменение на ОУПО. Тези територии не са част от териториите предвидени за урбанизация с ОУПО.

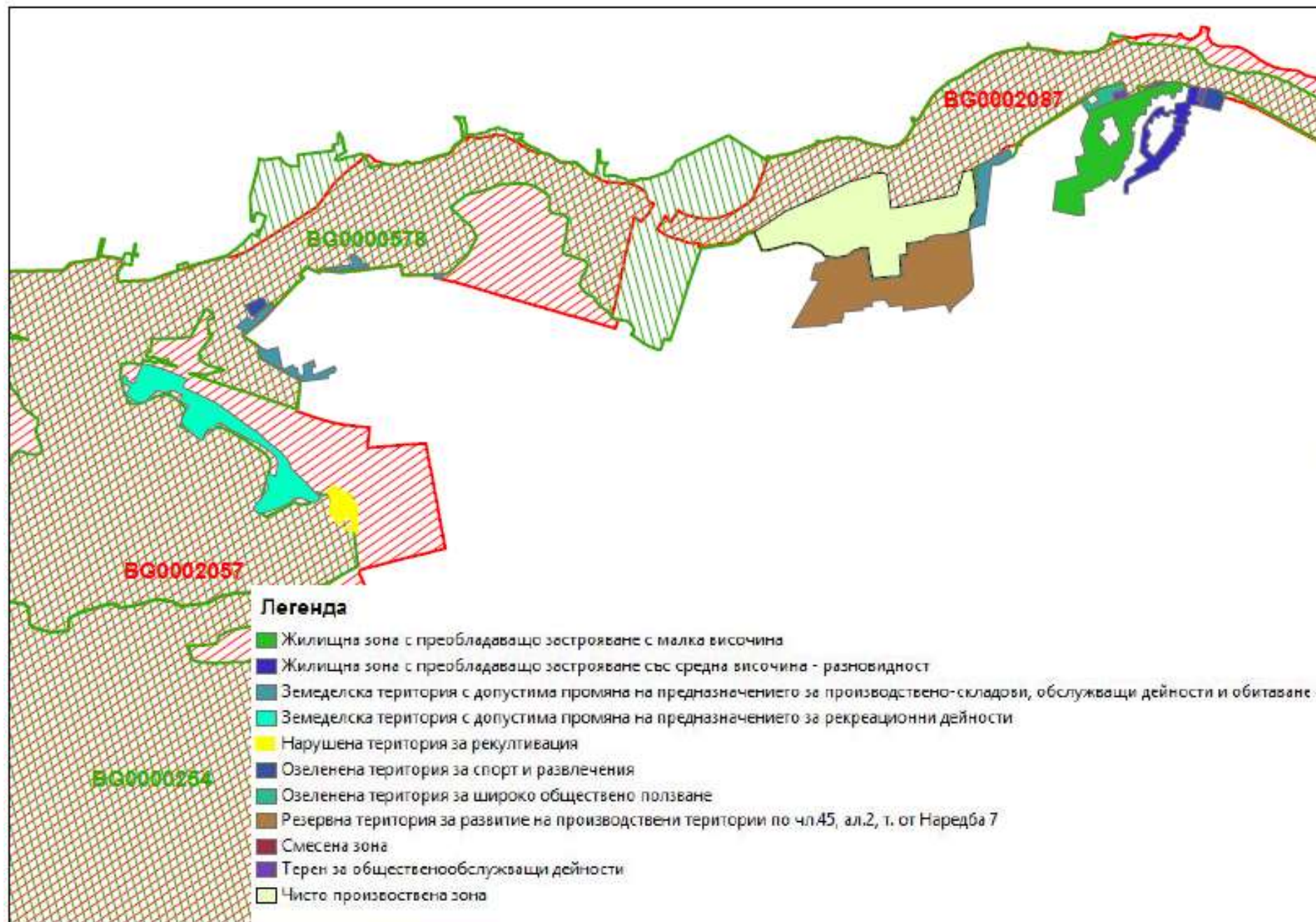
В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена (до колкото е възможно на този етап и следвайки принципа на предпазливостта) в настоящата оценка.

Таблица 6-2 Премествания на ОУП спрямо опорния план (извън населени места)

УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)	Коментар
Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство и водни течения	Изграждане на път	1	Път с дължина в 33 около 1 km, вкл. мост
Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Нарушена територия за рекултивация	4.1	
Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	1,4	Съществуващ стадион
Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.	1,4	

Фигура 6-1. Предвиждания на ОУПО в зоната



6.1.3 Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Natura 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП

В границите на 33 BG0000578 Река Марица се предвижда реализацията на множество инвестиционни предложения.

Голяма част от тях (над 40 проекта) са свързани с коритото на р. Марица. Предвижда се изграждане на предпазни диги, почистване коритото на реката, изграждане на дублиращ гребен канал, добив на наносни материали, изграждане на МВЕЦ и мостове над реката. Предвижда се и укрепване на речния бряг на река Вьча. Част от тези ИП са в регулация.

Друга част от ИП касаят жилищно строителство, склад за земеделска техника, водопроводни и канализационни мрежи, електропроводи, компостираща инсталация, животновъдни обекти, трайни насаждения, почистване на пасища, производство на електрическа енергия.

На територията на зоната е предвидена кариера за добив на подземни богатства. Предвижда се разширение на съществуващо депо за неопасни отпадъци.

На територията на зоната се предвиждат проекти свързани с възстановяване на горския потенциал. Предвижда се залесяване на над 50 ha с топови култури, пауловния и местни видове. Плановете и програмите, касаещи територията на зоната, са свързани с управление на отпадъците, местно развитие, устройствено планиране.

По-подробна информация за ИП, плановете и програмите, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 1.

Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Natura 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от компетентните органи и публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО. Анализирани са информацията за цялата територия на зоните. Данните са актуални към 01.10.2018 г.

Оценка на кумулативното въздействие е дадена в т. 6.4.

6.2 Характеристика на защитената зона

6.2.1 Основно описание

Защитена зона BG0000578 Река Марица е разположена в континентален биогеографски район. Първата част от зоната включва 105 километра по протежение на реката. Районът се състои главно от открити площи, горските райони са много оскъдни и се състоят предимно от изкуствени тополи. Откритата водна повърхност покрива около един дка, заобиколен от гъста растителност от върби и тополи. Няма почти никаква блатна растителност. Втората част на реката е изцяло дигирана, 95% от речния бряг е обезлесен.

Зоната включва две изкуствени рибни езера - Три водици и Звъничево с управляван воден режим, в които се среща в голямо разнообразие от зимуващи птици. По-голямата част от зоната е покрита от изоставена обработваема земя, която понастоящем се използва като пасище.

Защитена зона BG0000578 Река Марица е важен биокоридор, свързващ зони от мрежата Натура 2000 в цяла Южна България. Някои участъци от зоната запазват едно от последните стари речни корита на река Марица, заобикалящи естествената крайречна растителност и осигуряващи подходящи местообитания за *Nymphaea alba*.

Зоната е включена в списъка от защитени зони приет от МС с Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-254-122-2007.

6.2.2 Предмет и цели на опазване

Целите на опазване на зоната са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Местообитанията и видове, предмет на опазване в защитена зона 33 BG0000578 Река Марица са посочени в Таблица 6-3. Видове, предмет на опазване в 33 BG0000578 Река Марица са посочени в Таблицы 6-4 до 6-7.

Таблица 6-3 Природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000578 Река Марица ¹

КОД	ИМЕ	Площ (ha)	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
3150	Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition	354,1	B	B	C	B
3270	Реки с кални брегове с Chenopodion rubri и Bidention p.p	60,2	B	B	B	B
6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	2,1	D			

¹ Съкращенията са дадени в Точка 2

КОД	ИМЕ	Площ (ha)	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6210*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	27,9	B	C	B	B
6220*	Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea	357	A	C	B	A
91AA*	Източни гори от космат дъб	192,96	C	C	C	C
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)	405,53	B	B	A	B
91F0	Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> или <i>Fraxinus angustifolia</i> покрай големи реки (<i>Ulmion minoris</i>)	99,33	C	C	C	C
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	117,25	C	C	C	C
92A0	Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	152,5	B	B	B	B
92C0	Гори от <i>Platanus orientalis</i>	0,8	D			
92D0	Южни крайречни галерии и храсталаци (<i>Nerio-Tamaricetea</i> и <i>Securinegion tinctoriae</i>)	9	A	B	A	A

Таблица 6-4 Бозайници, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			Цял.Оц.
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	11-50i	D			
	Широкоух прилеп					
1355	<i>Lutra lutra</i>	31-41i	C	A	C	A
	Видра					
1352	<i>Canis lupus</i>	P	D			
	Европейски вълк					
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>	V	D			
1310	<i>Myotis schreibersi</i>	11-50i	C	B	C	C
	Дългокрил прилеп					
2617	<i>Myomimus roachi</i>	V	C	B	C	C
1323	<i>Myotis bechsteinii</i>	6-10i	D			
1307	<i>Myotis blythii</i>	11-50i	C	B	C	C
1316	<i>Myotis saraccinii</i>	V	D			
	Дългопръст нощник					
1321	Трицветен нощник	11-50i	C	B	C	C
	<i>Myotis emarginatus</i>					

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			Цял.Оц.
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	
1324	Голям нощник	11-50i	C	B	C	C
	<i>Myotis myotis</i>					
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>	P	D			
	Южен подковонос					
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	11-50i	C	B	C	C
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	11-50i	C	B	C	C
	Малък подковонос					
1335	<i>Spermophilus citellus</i>	C	C	B	C	A
	Лалугер					
2635	<i>Vormela peregusna</i>	P	D			
	Пъстър пор					

Таблица 6-5 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i>	P	C	A	C	A
	Червенокоремна бумка					
1193	<i>Bombina variegata</i>	V	C	C	C	C
	Жълтокоремна бумка					
1279	<i>Elaphe sauromates</i>	P	C	A	C	B
	Пъстър смок					
1220	<i>Emys orbicularis</i>	C	B	A	C	A
	Обикновена блатна костенурка					
1222	<i>Mauremys caspica</i>	P	C	C	C	C
	Каспийска блатна костенурка					
1219	<i>Testudo graeca</i>	V	C	C	C	C
	Шипобедрена костенурка					
1217	<i>Testudo hermanni</i>	V	C	C	C	C
	Шипоопашата костенурка					
1171	<i>Triturus karelinii</i>	V	C	A	C	B
	Голям гребенест тритон					

Таблица 6-6 Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1130	<i>Aspius aspius</i>	R	C	B	C	A
	Распер					
1137	<i>Barbus plebejus</i>	C	B	B	C	B
	Маришка мряна					
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C	B	A	C	A

Таблица 6-7 Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i>	R	C	B	A	A
	Поточен рак					

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	R	C	A	C	A
	Бисерна мида					
1078	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	V	C	B	C	B
	Еуплагия					
1060	<i>Lucaena dispar</i>	R	C	A	B	A
	Лицена					
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	R	C	C	C	B
	Обикновен сечко					
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R	C	C	C	B
	Бръмбар рогач					
1089	<i>Morigmus funereus</i>	R	C	C	C	B
	Буков сечко					
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R	C	B	C	C
	Алпийска розалия					
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	R	C	A	C	A
	Ценагрион					
1074	<i>Eriogaster catax</i>	V	C	C	C	C
	Глогова торбогнездница					
1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	R	C	A	B	A
4053	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	P	C	B	C	A
	Обикновен паракалоптенус					
4022	<i>Probaticus subrugosus</i>	R	A	B	B	A
1014	<i>Vertigo angustior</i>	R	C	C	B	A
1016	<i>Vertigo moulinsiana</i>	R	C	C	B	A

6.3 Оценка на въздействието

6.3.1 Идентификация на въздействията

Около 0,6 ha Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство и водни течения в община Стамболийски в зоната ще бъдат засегнати от изграждане на нов път. Пътят в общината в зоната е с дължина около 580 m и включва мостово съоръжение. Пътят и мостът ще бъдат широки 10 m. Местоположението на пътя и на моста ще бъде прецизирано на по-късен етап. За изграждането им ще бъде изготвен подробен устройствен план, който ще бъде предмет на отделна процедура по ОВОС/ОС. В настоящата оценка е оценено потенциалното въздействие от изграждането на пътя на база наличната на този етап информация за планираното трасе.

1,4 ha Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство в зоната се прекатегоризира в Озеленена територия за спорт и развлечения. Тази прекатегоризация отразява съществуващото състояние, тук се намира стадиона на с. Троводици. Тази промяна в

наименованието на зоната няма да доведе до въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Около 4,1 ha Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Нарушена територия за рекултивация.

Около 3 ha Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.

Около 1,4 ha Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на възникване на инвестиционна инициатива. Това ще става с подробен устройствен план, които подлежи на отделна процедура по оценка степента на въздействие върху зоните от мрежата Natura 2000 и екологична оценка. Целта на въвеждането на този режим е да не се налага изменение на ОУПО. Тези територии не са част от териториите предвидени за урбанизация с ОУПО.

В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната.

Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена (до колкото е възможно на този етап и следвайки принципа на предпазливостта) в настоящата оценка.

Предвижданията на ОУП за устройство на териториите на общината биха могли да доведат до негативни изменения в природни местообитания, популации и местообитания (размножителни, хранителни, места за почивка) на видове предмет на опазване в защитените зони поради възможни:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание/ местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33;
- Трайно изменение на естествения характер на засегнатата площ и изменение на биологичните характеристики на околната среда, съответно до отрицателно въздействие върху местообитанията предмет на опазване

в зоните поради навлизане на чужди, рудерални и инвазивни видове (трансформация на местообитание);

- Фрагментиране на природни местообитания и местообитанията на видове животни в ЗЗ в резултат на планирана нова инфраструктура;
- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоната;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт.
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения.

6.3.2 Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition

Информация за местообитанието

Еутрофни до мезотрофни крайречни езера, старици, лимани най-вече с мътни, богати на органика води, в които обикновено рН е >7. В тях се срещат много разнообразни хидрофитни съобщества: на свободно плаващи растения по повърхността на водата от съюз Hydrocharition; на вкоренени на дъното растения с плаващи листа от съюз Nymphaeion, или в по-дълбоките и открити води с асоциации от подводни макрофити от съюз Potamonion. Тук се включват и водоеми с частично антропогенен произход напр. изоставени наводнени баластриери, стари корита, ако са обрасли с такава растителност. В тях не се включват поясите от тръстика и папур или изцяло обраслите с хигрофити водоеми.

Площта на местообитанието в зоната е 354,1 ha.

Идентификация на въздействията

Местообитанието не се среща в района на предвижданията на ОУПО и няма да бъде повлияно от реализацията им.

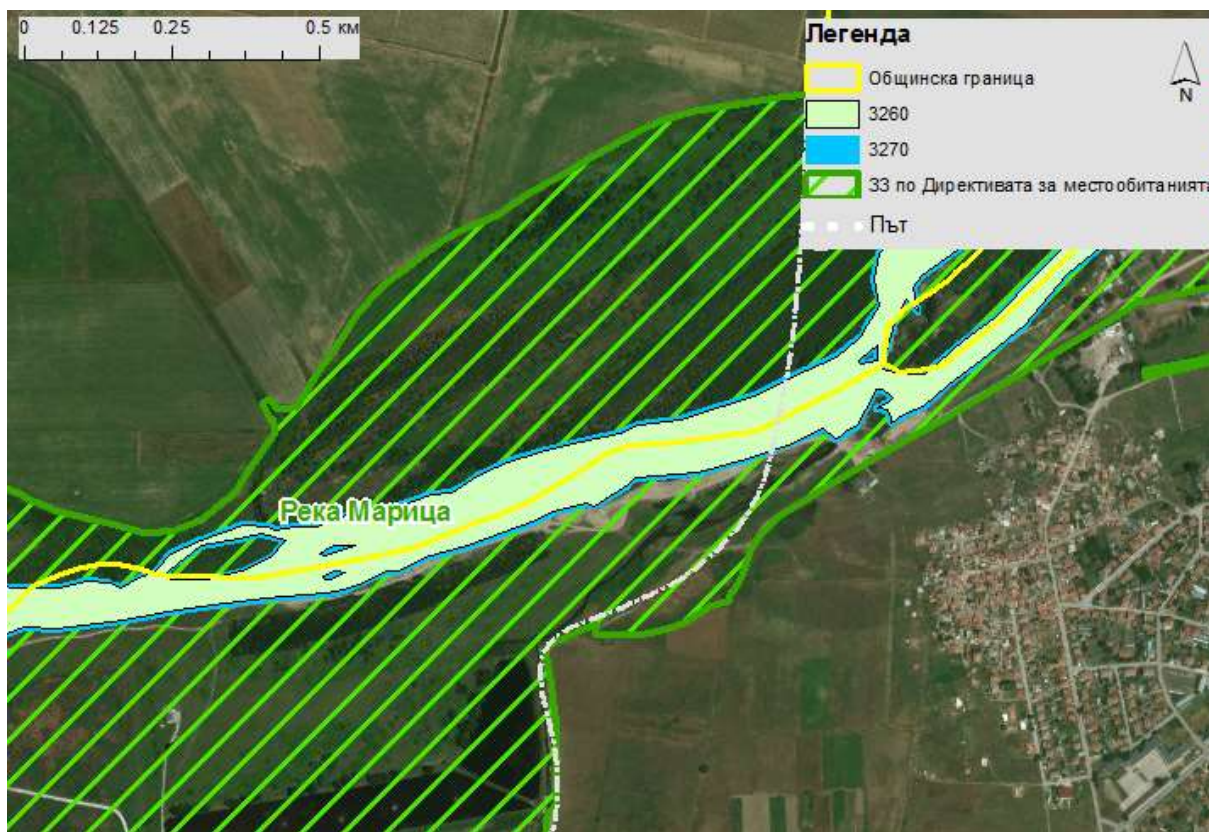
3270 Реки с кални брегове с Chenopodion rubri и Bidention p.p

Информация за местообитанието

Кални речни брегове в низините с едногодишни пионерни нитрофилни, включително рудерални съобщества от съюзите *Vidention p.p.* и *Chenopodion rubri*. През пролетта и в началото на лятото местата изглеждат като кални брегове без растителност; тя се развива по-късно през лятото. Ако условията не са благоприятни – например продължително заливане, тази растителност може да се развие ограничено или въобще да не се появи. Най-често това представляват гъсти обраствания на *Bidens spp.*, *Xanthium italicum* и др. неофити по бреговете на големи реки.

Площта на местообитането в зоната е 60,2 ha.

Идентификация на въздействията



Фигура 6-2. Природни местообитания в района на пътя

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание попада под мостовото съоръжение на пътя, предвиден за изграждане в зоната (Фигура 6-2). Стъпките на мостовото съоръжение ще бъдат изградени на сушата, извън границите на реката и на местообитание 3270. Поради това не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

Информация за местообитанието

Отворени ксерофилни пионерни съобщества върху плитки варовикови или алкални почви с преобладаване на пролетни едногодишни и сукулентни растения, най-

често бяла тлъстига (*Sedum album*), лютива тлъстига (*S. acre*), испанска тлъстига (*S. Hispanicum*) от съюз *Alyso alyssoidis-Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските - до 700 - 1000 m н.в., континентални региони на страната. Подобни съобщества могат да възникнат върху изкуствени субстрати - депозити от кариери, но те не бива да се вземат под внимание. От тях също трябва да се изключат и терофитните средиземноморски степи - клас Thero-Brachypodietea, които се срещат в най-южните части на страната.

Местообитанието заема 2,1 ha от територията на зоната..

Идентификация на въздействията

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)

Информация за местообитанието

Местообитание 6210 е представено от ксеротермни до мезоксеротермни тревни съобщества на варовикова основа от разред Festucetalia valesiacaе. Представени са както от континентални или субконтинентални пасища или ливадни степи, така и от многогодишни тревни съобщества на варовити склонове от субсредиземноморските региони. Много от тези съобщества са вторични - на мястото на унищожени гори. Видовият състав е изключително разнообразен. Най-често доминират черна садина (*Chrysopogon gryllus*), белизма (*Dichanthium ischaemum*), *Stipa spp.*, валезийска власатка (*Festuca valesiaca*) и по-рядко многогодишни *Bromus spp.* в предпланините на Западна България.

Местообитанието заема 27,9 ha в зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с отлична представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, с добро опазване и с добра стойност.

Идентификация на въздействията

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 6220* Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea

Информация за местообитанието

Ксеротермни тревни съобщества с преобладаване на едногодишни житни растения като *Bromus fasciculatus*, *B. madritensis*, *B. intermedius*, *Brachypodium distachyon*, *Aegilops neglecta*, *A. geniculata*, *Lagurus ovatus*, *Cynosurus echinatus* и др. С подчертано съдоминиращо участие в тези съобщества са и ниски до средновисоки многогодишни житни треви като *Poa bulbosa*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata* ssp. *hispanica* и др. Тези съобщества са богати на едногодишни растения, сред които представители на родовете *Euphorbia*, *Silene*, *Nigella*, *Adonis*, *Linum*, *Papaver*, *Geranium*, *Trigonella*, *Trifolium* и др., ароматни полухрастчета от род *Thymus* и геофити от родовете *Allium*, *Muscari*, *Ophrys*, *Romulea* и др. Съобществата, които се причисляват към този тип местообитание, се отнасят към съюзите *Thero-Brachypodion*, *Astragalo-Poion bulbosae*, *Trachynion distachyae* и *Xeranthemion annui*.

Местообитанието заема 357 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с отлична представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, добро опазване и отлична стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

Местообитание 91AA* Източни гори от космат дъб

Информация за местообитанието

Светли дъбови гори, доминирани от *Quercus rubescens*, на каменисти места с разнообразна скална основа (варовици и силикати). Често заедно с косматия дъб могат да съдоминират и други дървесни видове с подобна екология – *Quercus virgiliana*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*. Срещат се в условията на преходно-континентален, преходно-средиземноморски и евксински климат. Видовият им състав е много богат, често включва топлолюбиви средиземноморски елементи.

Местообитанието заема 192,96 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със значима представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, средно или слабо опазване и значима стойност.

Идентификация на въздействията

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това

местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91AA* в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)

Информация за местообитанието

Крайречни гори в низините и планините. Развиват се на богати алувиални почви, периодично наводнявани от сезонното издигане нивото на реката.

Местообитанието заема 405,53 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със добра представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под между 2 и 15%, отлично опазване и добра стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91E0 в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (Ulmenion minoris)

Информация за местообитанието

Периодично заливани крайречни смесени широколистни гори. Почвата може добре да изсъхва между заливанията или да остава преовлажнена. Тези гори са се развили на по-нови алувиални наслаги. В зависимост от водния режим доминиращите дървесни видове принадлежат към родовете *Fraxinus*, *Ulmus* или *Quercus*. Тревната растителност е добре развита.

Местообитанието заема 99,33 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със значима представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, средно или слабо опазване и значима стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91F0 в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

Местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Информация за местообитанието

Субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В предпланините участва и *Q. petraea agg.* (асоциация *Querceto frainetti-cerris* s.l.). Формират ксеротермния дъбов пояс между 150-600 (800) м в цялата страна в регионите с континентален и преходно-континентален климат. Срещат се на най-разнообразен субстрат – варовици, андезити, базалти, лъос, глини и пясъчници, на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Тук не влизат богатите на средиземноморски елементи гори в най-южните части на страната.

Местообитанието заема 117,25 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е със значима представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под 2%, средно или слабо опазване и значима стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 91M0 в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Информация за местообитанието

Смесени гори с преобладаващото участие на *Fagus sylvatica* и *Abies borisii-regis*. Ограничено участва и балканският ендемит *Acer heldreichii*. Тревната покривка е сравнително бедна. Растения: *Fagus sylvatica*, *Abies borisii-regis*, *Acer heldreichii*, *Luzula luzuloides*, *Veronica chamaedrys*, *V. officinalis*, *Oxalis acetosella*, *Lathraea rhodopea*. Среща се в Родопите, Рила, Пирин и Славянка.

Местообитанието заема 152,5 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с добра представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под между 2 и 15%, добро опазване и добра стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 92A0 в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

92C0 Гори от *Platanus orientalis*

Информация за местообитанието

Гори, които в по-голямата си част са крайречни, доминирани от *Platanus orientalis*, принадлежащи към съюза *Platanion orientalis*. Заемат нестабилните алувиални наслаги на големите реки, чакълестите или пясъчните наноси от постоянните или временните поречия и особено най-ниските части на стръмните, сенчести проломи, където се намират богати на видове съобщества.

Растения: *Platanus orientalis*, *Alnus glutinosa*, *Juglans regia*, *Ostrya carpinifolia*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Rubus spp.*, *Hedera helix*, *Salvia glutinosa*, *Circaea lutetiana*, *Dryopteris filix-mas*, *Mycelis muralis*, *Geum urbanum*, *Pteridium aquilinum* и др. Среща се по поречията на Струма, Места, Арда и Чая.

Местообитанието заема 0,8 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с незначително наличие в зоната.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитание 92C0 в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (Nerio-Tamaricetea и Securinegion tinctoriae)

Информация за местообитанието

Крайречни галерии и храсталаци, доминирани от раkitовици (*Tamarix ramosissima* и *T. tetrandra*), край постоянни или временни течения и влажни места. Обитават предимно най-широките части на речните долини, с чакълести, пясъчни и глинести наноси. Разпространени са в долните течения на някои реки от Средиземноморския водосборен басейн и реки, които се вливат в Черно море, и в централната част на поречието на р. Дунав. Освен доминантите, в съобществата на раkitовицикатосубдоминанти най-често участват *Salix purpurea*, *S. fragilis*, *S. alba* и на места *Platanus orientalis*.

Местообитанието заема 9 ha от територията на зоната. Според данните от стандартния формуляр на зоната, местообитанието е с отлична представителност, относителна площ, отнесена към общата площ от националното покритие под между 2 и 15%, отлично опазване и отлична стойност.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

6.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000578 Река Марица

6.3.3.1 Бозайници

6.3.3.1.1 Европейски вълк (Canis lupus)

Вълкът се среща в Северна Америка, Азия, Северна, Източна, Южна, и частично Централна Европа. В България в началото на ХХ в. се среща в цялата страна. През 1965-1975 г. остават само 110-130 индивида. През 80-те години започва експанзия, заради забраната на тровенето на хищници и увеличаването на дивите копитни.

Семейната територия е средно 15 000 ha. През размножителния период обитава планините, частично Североизточна България. Есента и до средата на зимата слиза и в равнините. Предпочита трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади.

Разгонването е януари–февруари. Малките (4-6) се раждат през април. През септември семейството (5–8 вълка) се събира за есенно-зимен лов. Трофично, видът в Европа е синантропен.

Видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Местообитанията на вида са трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади. Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на вълка, поради което не се очаква въздействие върху местообитанията и популацията на вида в зоната.

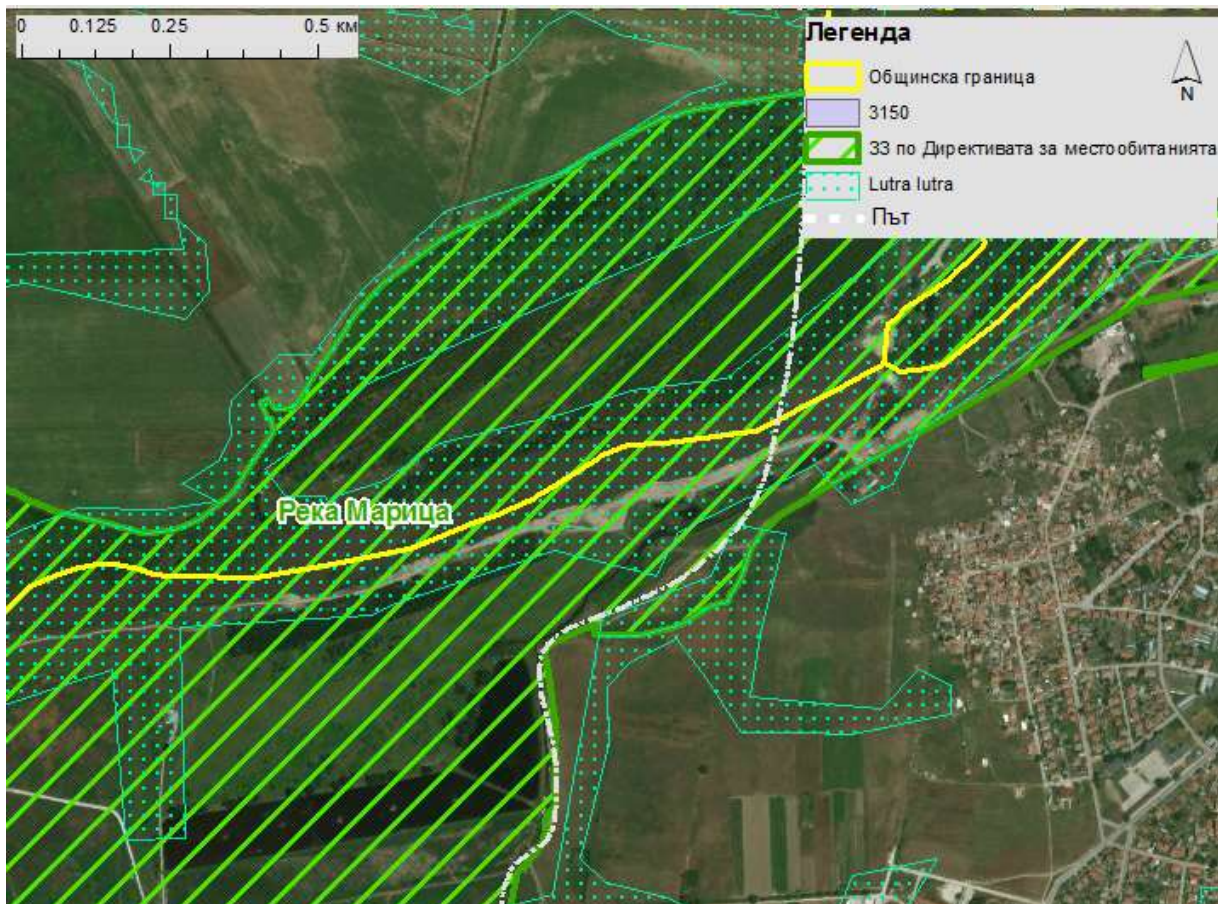
6.3.3.1.2 Видра (Lutra lutra)

Видрата обитава сладководни водоеми и реки, предпочита трудно достъпни брегове, покрити с гъста растителност. Обитава също скалисти места по морското крайбрежие. Статусът на видрата в България е относително стабилен, като популационната плътност е най-висока в Югоизточна България. Основните заплахи за видрата са: деградация и разрушаване на местообитанията, намаляване на хранителната база, замърсяване на видите или директно убиване. Според Стандартния формуляр 31-41 екземпляра обитават зоната.

По данни на МОСВ местообитанията на вида обхващат водното огледало на всички водоеми в зоната и ивицата от 20 m в страни от границата на водата върху брега. Общата площ на потенциалните нефрагментирани местообитания е 7748,2428 ha.

Идентификация на въздействието

Пътят, предвиден за изграждане в зоната преминава през потенциално местообитание на видрата. Мостът, който ще се строи над реката също преминава над местообитание на вида. Пътят и мостът, преминаващи през местообитанието на вида са с дължина около 450 m (на територията на община Стамболийски – 130 m), ширината им ще бъде 10 m. Засегнатата територия от местообитанието на видрата в зоната ще бъде около 0,45 ha, или 0,006% от местообитанието на вида в зоната.



Фигура 6-3. Местообитания на видрата в района на пътя

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия в 33

По време на строителството на пътя и неговата експлоатация се очаква директна загуба на местообитание в границите на строителната ивица. На реката ще се изгради мост, така че водното местообитание няма да бъде засегнато. Ще се засегне само площ на сушата, за изграждане на пътя и стъпките на моста.

Загубата на местообитание е постоянна, но поради много малката засегната площ големината на въздействие е оценена като много ниска. Поради високата подвижност на видрите чувствителността им е оценена като ниска. Значимостта на въздействието е слаба.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие от загуба на местообитание върху популацията на видрата в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания,

респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Безпокойството на видрата ще бъде на много малка площ, поради което големината на въздействието е оценена като много ниска. Като цяло видрата е почувствителна по отношение на фактора безпокойство по време на размножителния си период, поради което чувствителността е оценена като средна през този период и ниска през останалата част от годината. Значимостта е съответно умерена и слаба, в зависимост от периода. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията на видрата в зоната.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

Потенциално въздействие върху видрите в зоната е загубата на индивиди. Поради много малката засегната площ и краткотрайността на периода на строителство, големината на въздействието е оценена като много ниска. Строителни дейности няма да се извършват в такава близост до реката, че да имат потенциал да се засегнат леговища на вида. Чувствителността на вида по отношение е въздействието е оценена като ниска, поради високата подвижност на видрите, както и поради факта, че няма да бъдат засегнати леговища с малки. Значимостта на въздействието е слаба. Не се очакват промени в числеността и структурата на популациите на видрата поради пряко унищожаване на екземпляри.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията на видрата в зоната.

Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните

Строителната ивица ще представлява бариера за свободно движение на индивиди в този район и може да предизвика фрагментация на местообитанието и популацията на видрите в зоната. Поради много малката засегната площ, както и поради факта, че водното тяло няма да бъде засегнато, големината на въздействието е оценена като много ниска. Поради високата подвижност на видрите чувствителността им е оценена като ниска. Значимостта на това въздействие може да бъде оценена като слаба.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие в резултат на фрагментацията върху популацията на видрата в зоната.

Таблица 6-8 Оценка на потенциалните въздействия върху *Lutra lutra*

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание		1-много ниска	В-ниска	B1
Безпокойство	Размножаване	1-много ниска	C –средна	C1
	Останалата част от	1-много	В-ниска	B1

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
	годината	ниска		
Загуба на индивиди	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Бариерен ефект		1-много ниска	В-ниска	B1

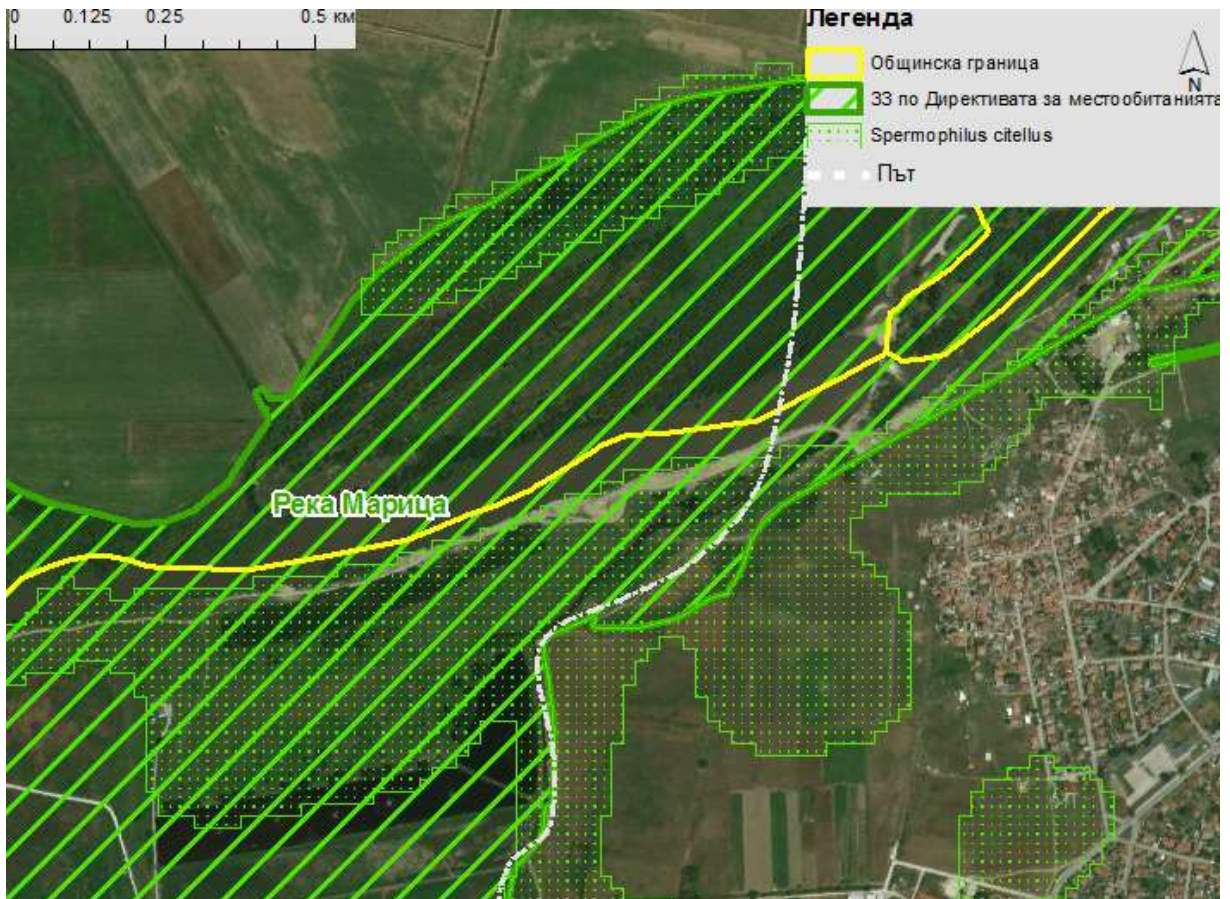
Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на видрата в зоната.

6.3.3.1.3 Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Ареалът на лалугера (*Spermophilus citellus*) обхваща цялата територия на България. Той обитава полупланински и планински територии до 2400-2500 m н. в. Типично местообитание на този вид са степите, необработени тревни площи и земеделски полета, доминирани от тревисти растения. Основните заплахи за лалугера са интензифициране на земеделските практики (оран веднага след прибиране на реколтата), намаляване на площите с многогодишни растения, третиране с пестициди и директно убиване. Според информация в Стандартния формуляр на зоната видът е типичен в зоната.

Идентификация на въздействието

Около 500 m от път, предвиден за изграждане в зоната преминава през потенциално местообитание на лалугера. По данни на МОСВ около 4 ha от потенциалните местообитания на вида попадат в територията, предвидена за рекултивация. Засегнатата територия от местообитанието на вида в зоната (общо 11529,8 ha) ще бъде около 4,5 ha, или 0,04% от местообитанието на лалугера в зоната.



Фигура 6-4. Местообитания на вида в района на пътя

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ

По време на строителството на пътя и неговата експлоатация се очаква загуба на местообитание в границите на строителната ивица. По данни на МОСВ потенциално местообитание на вида попада и в територията, предвидена за рекултивация. В резултат на рекултивацията в нарушените терени се очаква положително въздействие върху местообитанията.

Загубата на местообитание в рамките на пътя е постоянна, но поради много малката засегната площ големината на въздействие е оценена като много ниска.

Чувствителността на вида е определена като средна през размножителния сезон и по време на зимуване, и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е слаба. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху лалугера, в резултат на увреждане на местообитание в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Друго потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора и машини в местообитанията на лалугера (*Spermothophilus citellus*).

Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии. Безпокойство може да се очаква в резултат на строителството на пътя, предвиден за изграждане в зоната, както и в резултат на рекултивационни дейности.

Безпокойството ще бъде на много малка площ, поради което големината на въздействието е оценена като много ниска. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна по време на зимуване и размножаване, и като ниска през останалата част на годината. Значимостта на въздействието е слаба.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки/колонии на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид много малката засегната площ (терените, където биха могли да се очакват такива работи заемат 0,008% от местообитанията на вида в зоната) големината на въздействието е оценена като много ниска. По време на зимния период, когато индивидите са в период на хибернация и по време на размножителния период чувствителността им се определя като висока. Като се има предвид голямата подвижност на индивидите (в активния им период) и способността им за адаптация извън тези периоди чувствителността им се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е умерена по време на размножаване и хибернация и слаба през останалата част от годината. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Бариерен ефект при различни типове миграционни предвиждания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните

Строителната ивица ще представлява бариера за свободно движение на индивиди в този район и може да предизвика фрагментация на местообитанието и популацията на лалугера в зоната. Поради много малката засегната площ големината на въздействието е оценена като много ниска. Поради относително високата подвижност на лалугера чувствителността е оценена като средна. Значимостта на това въздействие може да бъде оценена като слаба.

Таблица 6-9 Оценка на потенциалните въздействия върху *Spermophilus citellus*

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание	Хибернация/ размножаване	1-много ниска	С –средна	C1
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Безпокойство	Хибернация/ размножаване	1-много ниска	С –средна	C1
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Загуба на индивиди	Хибернация/размножаване	1-много ниска	D –висока	D1

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Барьерен ефект		1-много ниска	С –средна	C1

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на лалугера (*Spermophilus citellus*) в зоната.

6.3.3.1.4 *Myomimus roachi*

Среща се в Югоизточна България, Турска Тракия, Средиземноморското крайбрежие на Мала Азия. Обитава открити места, необработваеми площи или крайнини на овесени, пшенични и царевични ниви, бадемови градини, запустели лозя. Избягва горите.

Копае дупки на дълбочина около 10–20 см. Активността му е наземна, но подобно на много други гризачи се катери добре. Активен е предимно през нощта. Зимата прекарва в сън, в дупки под земята, от втората половина на ноември до първата половина на април. Има по едно поколение на година. Раждат през втората половина на май и началото на юни.

В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като много рядък.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" местообитания на вида не се срещат в района на предвижданията на ОУП.

Не се очаква отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

6.3.3.1.5 *Черногръд хомяк (Mesocricetus newtoni)*

Видът се среща в България и в Югоизточна Румъния. Липсват конкретни данни за числеността, но тя може да се окаже като ниска.

Обитава целини, люцернови и житни площи, лозя, овощни и зеленчукови градини. По данни от района на Констанца, Румъния предпочита площи, заети от фуражни култури, целини, по-рядко заселва зърнените култури и полезащитните пояси, практически липсва в орните култури.

Живее в самостоятелно изкопани дупки, подобни на тези на обикновения хомяк, но по-плитки. Активен е главно през нощта, но излиза да търси храна и през деня. Изпадането в хибернация зависи от температура и популационна плътност. Храни се с тревисти растения, главно житни и бобови, картофи, семена (царевица, слънчоглед, пшеница, овес, фий) Размножаването започва през април–май. Дава 2–3 котила за година, с 2–10 малки на котило.

В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като много рядък.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" местообитания на вида не се срещат в района на предвижданията на ОУП.

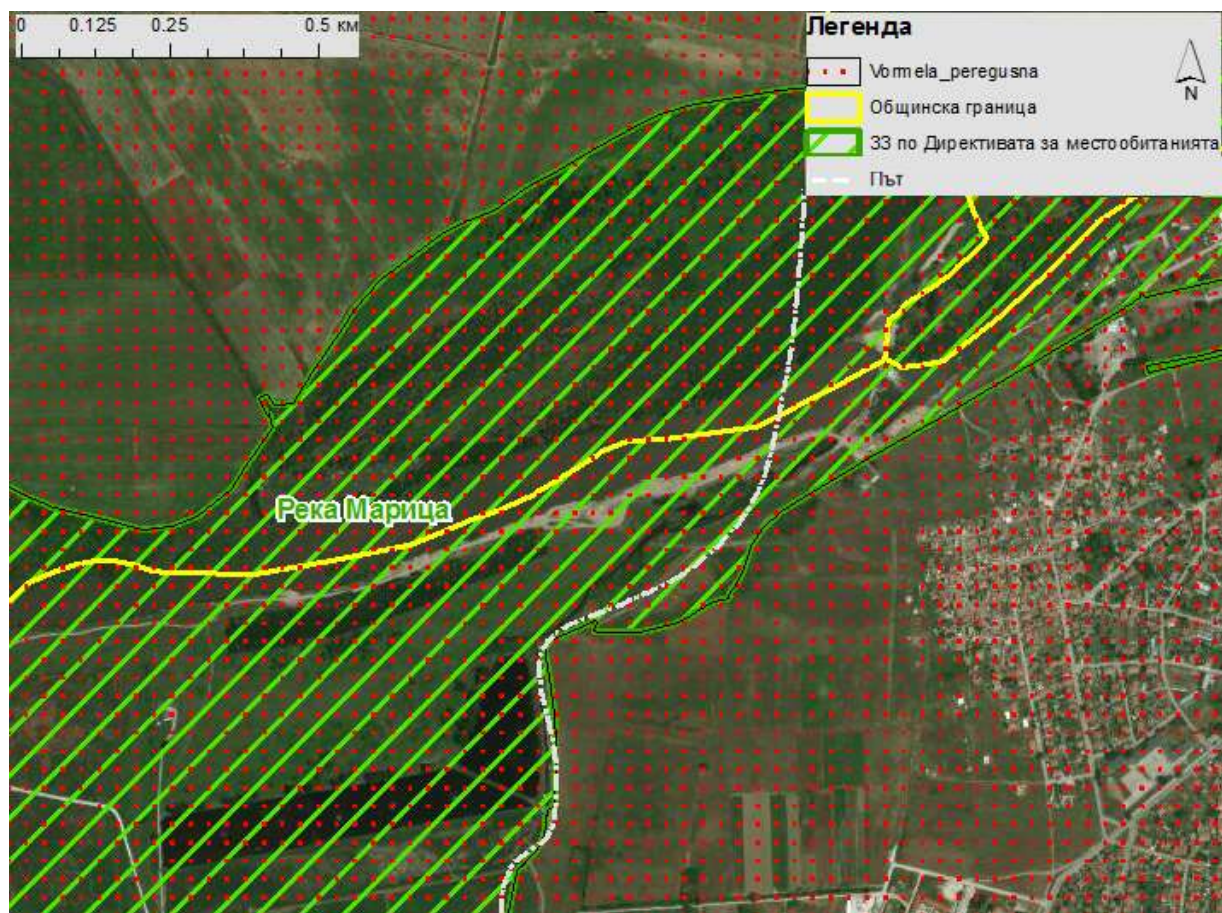
Не се очаква отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

6.3.3.1.6 Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Пъстрият пор е с мозаечно разпространение в по-голямата част от страната до 1700 m надморска височина, като най-често се среща в североизточна България – Добруджа и районите, граничещи с Лудогорието. Неговите местообитания са открити тревни площи, но обитава също и по-гористи площи и храсти. Видът избягва гори с гъсти дървета и храсти. Обитава открити тревни площи – степи, необработваеми и обработваеми земи. Основната заплаха за вида е унищожаването на местообитанията и превръщането им в обработваеми земи. В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като наличен.

Идентификация на въздействието

Около 500 m от път, предвиден за изграждане в общината в зоната преминава през потенциално местообитание на пъстрия пор. Около 0,33 ha от потенциалните местообитания на вида попадат в рамките на територията, предвидена за рекултивация. Засегнатата територия ще бъде около 4,5 ha, или 0,04% от местообитанието на вида в зоната.



Фигура 6-5. Местообитания на пъстрия пор в района на пътя

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

По време на строителството на пътя и неговата експлоатация се очаква директна загуба на местообитание в границите на строителната ивица.

Загубата на местообитание е постоянна, но поради много малката засегната площ големината на въздействие е оценена като много ниска.

След извършване на евентуални рекултивационни дейности в нарушените терени се очаква положително въздействие върху местообитанията на вида в зоната.

Чувствителността на вида е определена като средна през размножителния сезон, и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е слаба. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху пъстрия пор, в резултат на увреждане на местообитание в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Друго потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора и машини в местообитанията на пъстрия пор. Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии. Безпокойство може да се очаква в резултат на строителството на пътя, предвиден за изграждане в зоната, както и в резултат от рекултивационни дейности.

Безпокойството ще бъде на много малка площ, поради което големината на въздействието е оценена като много ниска. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна по време на размножаване, и като ниска през останалата част на годината. Значимостта на въздействието е слаба.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки/колонии на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид много малката засегната площ (терените, където биха могли да се очакват такива работи заемат 0,04% от местообитанията на вида в зоната) големината на въздействието е оценена като много ниска. По време на размножителния период, когато могат да бъдат засегнати леговища с малки чувствителността се определя като висока. Като се има предвид голямата подвижност на индивидите и способността им за адаптация извън периода на размножаване чувствителността им се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е умерена по време на размножаване и слаба през останалата част от годината. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните

Строителната ивица ще представлява бариера за свободно движение на индивиди в този район и може да предизвика фрагментация на местообитанието и популацията на вида в зоната. Поради много малката засегната площ големината на въздействието е оценена като много ниска. Поради високата подвижност на пъстрия пор чувствителността е оценена като ниска. Значимостта на това въздействие може да бъде оценена като слаба.

Таблица 6-10 Оценка на негативните въздействия върху пъстрия пор

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание	Размножаване	1-много ниска	С –средна	C1
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Безпокойство	Размножаване	1-много ниска	С –средна	C1
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Загуба на индивиди	Размножаване	1-много ниска	D –висока	D1
	Останалата част от годината	1-много ниска	В-ниска	B1
Бариерен ефект		1-много ниска	В-ниска	B1

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в зоната.

6.3.3.1.7 Прилепи

- Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Широкоухият прилеп е типичен обитател на стари, влажни широколистни, смесени и иглолистни гори. Предпочитани тип местообитание са широколистните гори (местообитания 9130, 9150, 91S0, 91W0) особено в карстови и скалисти райони от 600 до 1600 m надморска височина.

Повечето от находищата на вида в България са установени в зоната над 500 m. Най-често видът е установяван в Централната и Западна част на Стара планина и Западни Родопи. Отделни екземпляри са наблюдавани в низинни части под 500 m. Видът презимува в подземни убежища като пещери и мини. Осъществява локални миграции, рядко на повече от 50 km.

Според Стандартният формуляр 11-50 индивида обитават зоната.

- Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Предпочитаните местообитания на вида са равни карстови (скалисти) райони до 700 m надморска височина. Използва подземни укрития, естествени или изкуствени. Ловува предимно по края на гори и в крайречни горички в радиус от 10 km от убежището си.

Според стандартният формуляр видът е наличен в защитената зона.

- *Малък подковонос (Rhinolophus hipposideros)*

Предпочитаните местообитания на малкия подковонос са скалисти и карстови райони до 800 m (1300 m) надморска височина. Размножаващите се колонии най-често се срещат в тавани и мазета на жилищни сгради, малки пещери и дупки в скалите. Местата за хибернация са изключително под земята – пещери, мини и тунели. Ловуват в широколистни и смесени гори, райони с храсти, край гори, около реки обрасли с растителност, около скали в карстови райони до 10 km от убежището си.

Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Дългокрил прилеп (Miniopterus schreibersi)*

Предпочитаните местообитания на дългокрилия прилеп са карстови райони до 1400 m надморска височина. Използва само подземни убежища, естествени или изкуствени, по изключение влажни мазета и изоставени сгради. Ловува в различни ловни райони на до около 20 km от убежището си. Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Дългопръст нощник (Myotis caraccinii)*

Предпочитаните местообитания на вида са речни долини, влажни зони, езера в карстови райони до 800 m надморска височина. Използва подземни естествени или изкуствени укрития (по изключение влажни мазета на изоставени сгради). Ловуват над водни площи, на разстояние на около 10 km от убежището им. Според стандартният формуляр 11-50 индивида обитават зоната.

- *Остроух нощник (Myotis blythii)*

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1400 m надморска височина. Използва само подземни, естествени или изкуствени укрития. Ловува в радиус от 12-15 km от мястото на убежището в пасища и ливади по края на гори, както и около реки със стръмни брегове. Избягват обширни открити пространства. Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Голям подковонос (Rhinolophus ferrumequinum)*

Предпочитаните местообитания на този вид са до 700 m надморска височина. Използва изкуствени и естествени подземни убежища. Ловува в открити площи, около гори, храсти, ливади, близо до водни площи на разстояние до 10 km от убежището.

Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Трицветен нощник (Myotis emarginatus)*

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1600 m надморска височина. Те използват за убежища пещери, изкуствени пещери, бункери, мазета на изоставени сгради, тавани. Ловуват в редки гори (включително около реки), храсти и водни пространства в радиус от 10 km от убежището.

Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Голям нощник (Myotis myotis)*

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1400 m надморска височина. Използват естествени или изкуствени подземни находища. Ловуват в овощни градини, широколистни гори и храсти, по-рядко в смесени гори, лозя, малки засети полета и иглолистни гори в радиус от 12-15 km от убежището си. Избягват урбанизирани площи – селища, шосета.

Според Стандартни формуляр 11-50 индивида обитават защитената зона.

- *Дългоух нощник (Myotis bechsteinii)*

Дългоухият нощник обитава стари широколистни и смесени гори в зоната 800-1450 m над морското равнище. Низинните гори с цер, клен и по-рядко габър или източен бук в Странджа са предпочитаните местообитания за убежище на вида в България. Подходящи типове местообитания са буковите (кодове 9130, 9150, 91S0, 91W0), дъбовите (91AA, 91H0, 91I0, 91M0, 9170, 91F0), габровите (9170, 91G0), кленовите (91AA, 91H0, 91M0), ясените (91F0, 9180), чинаровите (92C0), кестенови и смесени (91BA, 9270) гори в зоната от 0 до 1600 m надморска височина.

Най-често в края на май и началото на юни женските раждат по едно малко в хралупи на дървета. Кърменето продължава 3 седмици и след това младите прилепи живеят със своите родители до около края на август. Няма данни за числеността на популацията на вида в зоната.

Според Стандартни формуляр 6-11 индивида обитават защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО няма да окажат директно въздействие върху местообитания за почивка както за „горските“, така и за „пещерните“ прилепи на територията на зоната в община Стамболийски.

Потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора в близост до местообитания за почивка/хранене при изграждане на пътя и мостовото съоръжение. Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии.

Общо безпокойството би могло да засегне около 0,003% от територията на зоната. Потенциалното безпокойство ще бъде временно, краткотрайно, в много малка част от зоната и с относително нисък интензитет. Големината на въздействието е оценена като много ниска. Тъй като прилепите са подвижни, извършват големи миграции и често сменят местообитанията си, чувствителността им е определена като ниска. Значимостта на въздействието е слаба (Таблица 6-11).

Таблица 6-11 Оценка на негативните въздействия върху прилепи

Вид на въздействието	Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Безпокойство	1- много ниска	В –ниска	B1

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете прилепи, обект на опазване в зоната.

6.3.3.2 Земноводни

Оценката на въздействие върху видовете земноводни, обект на опазване в зоната е обща за трите вида, поради сходните изисквания към местообитанията, сходството в онтогенезата, съвпадение на размножителния период и периода на хибернация и чувствителност към факторите на средата.

- *Червенокоремна бумка (Bombina bombina)*

В България червенокоремната бумка е разпространена основно в по-ниските части на страната, до 250 m надморска височина. Обитава степни зони, горски степи, широколистни и смесени гори. Живее в храсталаци, гори и влажни зони в наводнявани райони, покрити с гъста растителност. Обитава също открити ландшафти, като използва дренажните канали като пътища за разпространение. Видът е преди всичко воден обитател, живеещ в плитки застояли езера, блата, торфени блата, наводнени оризища и кариери. Понякога бумката обитава бавно течащи води: извори, напоителни канали, реки.

Бумките стоят във водата или близо до брега. Наземни миграции могат да настъпят при висока влажност на въздуха, обикновено през нощта.

Хибернацията е от септември / октомври до март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Бумката зимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

В Стандартния формуляр на зоната няма данни за числеността на популацията на вида в зоната, популацията е категоризирана като налична.

- *Жълтокоремна бумка (Bombina variegata)*

Видът се среща от най-ниските части на страната до около 2000 m надморска височина. Подходящи местообитания за *Bombina variegata* са потоци, реки, канали, езера, блата, временни изкопи, наводнени части на черни пътища, и т. н. Среща се също в замърсени и обрасли с растителност водоеми. Може да бъде забелязана близо до бързи течения.

Хибернацията е от септември / октомври до март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Видът презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

Според Стандартния формуляр видът е много рядък в зоната.

- *Голям гребенест тритон (Triturus karelinii)*

Големият гребенест тритон населява цялата територия на България до 1500 m надморска височина. Живее в планински широколистни и иглолистни гори и техните околности. В тези райони, видът обитава водни басейни със застояла вода, обрасли с растителност и техните околности.

Размножаването настъпва във водоеми с различна големина.

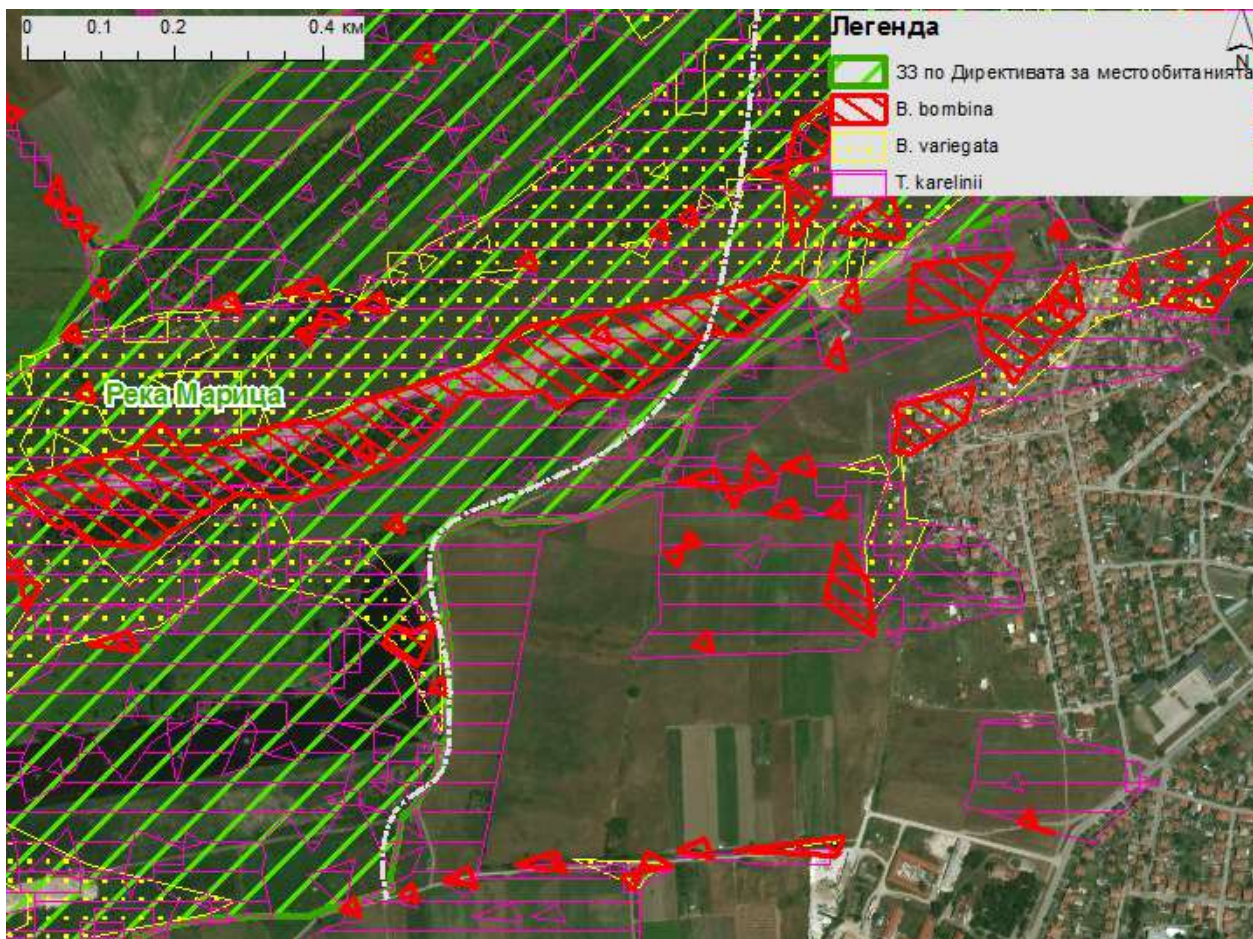
Големият гребенест тритон образува изолирани популации, които са свързани с отделни водоеми. Такива популации може да се състоят от няколко десетки до няколко стотици екземпляри. Активността им е предимно нощна. Хибернацията обикновено настъпва от октомври до март, в зависимост от метеорологичните условия. В топли зими хибернацията може да завърши до края на януари – февруари. Местата за хибернация са разположени на сушата, но в много случаи тритони в различни стадии могат да хибернират в дълбоки застояли води. Размножаването настъпва през март-май. В планинските райони този период се отменя през май-юли.

Големият гребенест тритон е типично горско земноводно, много чувствително към водната еутрофикация. Унищожаването на горите и замърсяването на водите са най-големите заплахи за популациите му.

Според стандартния формуляр видът много рядък в зоната.

Идентификация на въздействието

Предвидения за изграждане път през зоната засяга около 0,15 dka слабо пригодни потенциални местообитания на *B. variegata*, 0,8 dka (0,001%) слабо пригодни потенциални местообитания на *B. bombina*, и 5 dka (0,04%) от пригодни потенциални местообитания на *T. karelinii*.



Фигура 6-6. Местообитания на земноводни в района на пътя

Потенциалните въздействия върху местообитанията и популациите на земноводните в зоната са загуба на местообитание и загуба на индивиди. Поради много малката засегната площ на не-оптимални местообитания на видовете големината на въздействие е оценена като много ниска. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху земноводните, обект на опазване в зоната в резултат на реализиране на предвижданията на ОУПО.

6.3.3.3 Влечуги

Предмет на опазване в зоната са пъстър смок (*Elaphe sauromates*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), каспийска блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*).

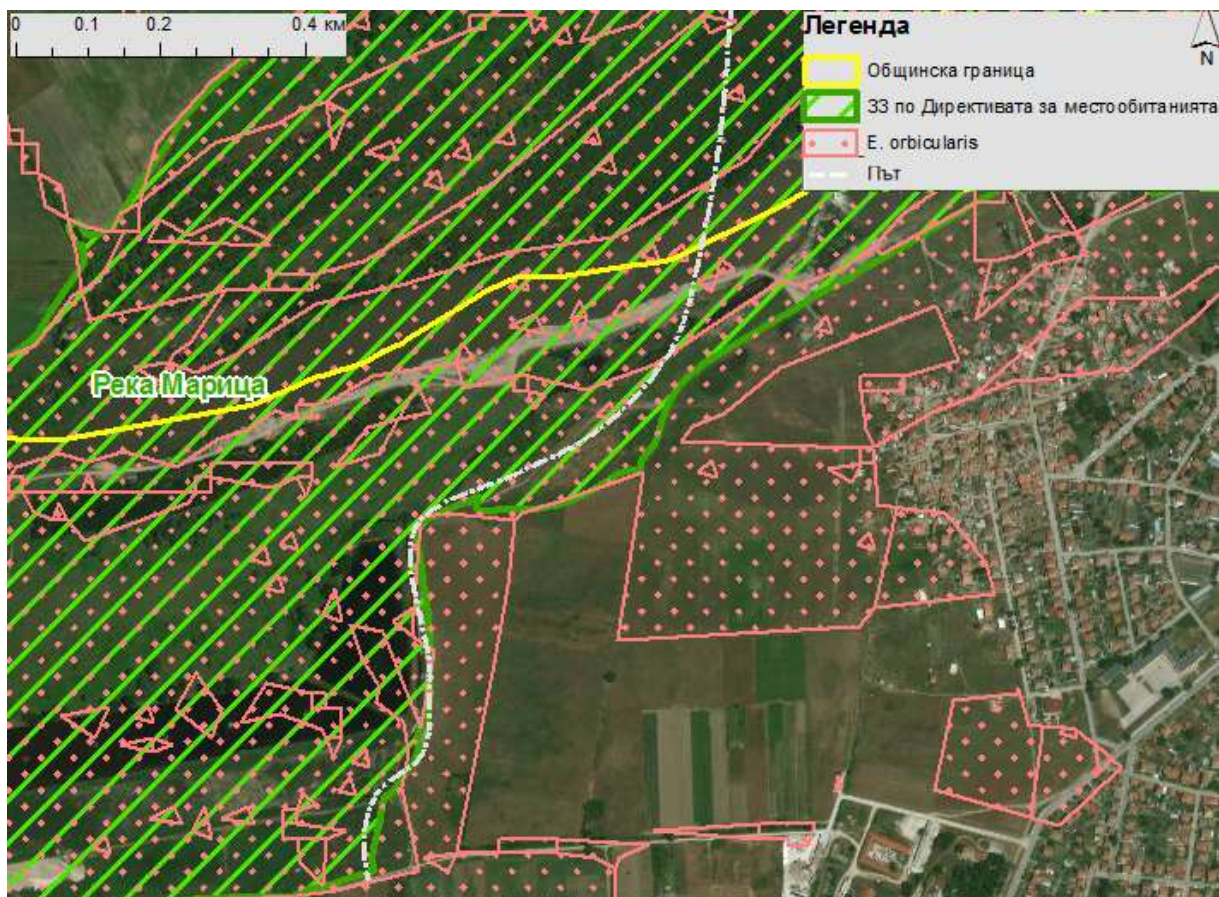
6.3.3.3.1 Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Обикновената блатна костенурка е разпространена в цялата страна до 900 m надморска височина (рядко до 1100 m). Обитава стоящи водни басейни от различен тип: блата, езера, язовири, микроязовири и др. Може да бъде намерена в бавно течащи реки, напоителни канали и рибарници. Избягва потоци с бързо течащи и студени води. Популациите са многобройни в стоящите водни басейни или бавно течащи реки, където бреговете са обрасли с тръстика. Може да бъде намерена също в силно еутрофицирани води.

Според Стандартния формуляр видът е типичен в зоната.

Идентификация на въздействието

Пътят преминава през 0,003% от потенциалните местообитания на вида в зоната (0,5 ha от общо 12825,04 ha). Реката ще бъде премината с мост и не се очаква засягане на водното тяло. Поради това потенциалните въздействия върху вида с пренебрежимо малка големина.



Фигура 6-7. Местообитания на обикновена водна костенурка в района на пътя

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*), в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

6.3.3.3.2 Каспийска блатна костенурка (*Mauremys caspica*)

Среща се спорадично в Петричко-Санданската котловина, Източните Родопи, южните части от долините на Марица и Тунджа, Хасковско, Сакар, Средецко и приустиевите части на реките, вливащи се в Черно море южно от Ропотамо.

Обитава блата (включително разливи на топли извори), реки, речни устия и крайморски блата (включително полусолени), големи вирове в скалисти долове, изкуствени изкопи, микроязовири, рибарници, канали и др. Всички находища у нас са под 200 m н. в.

Храни се с безгръбначни, жаби и ларвите им, риба – най-често мъртва, приема и растителна храна. Снася 3–10 леко удължени яйца с твърда варовикова черупка, които заравя на сушата. Излюпването е след 90–105 дни. Зимува под водата.

Близък вид е обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*), с която се среща заедно във всички си находища.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" местообитания на вида не се срещат в района на предвижданията на ОУП.

Не се очаква отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

6.3.3.3.3 Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*).

- **Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)**

Пъстрият смок се среща предимно в места с редки гори и храсти или със степен вид растителност, където предпочита валози, долове и др. Навлиза и в покрайнините на блата в търсене на гнезда на птици.

Основната му храна през пролетта са яйца и малки на птици, през лятото и есента – гризачи. Снася 4–14 яйца. Достига дължина 180, рядко – 200 cm. Не е отровен.

Видът е активен през деня. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от метеорологичните условия и протича в дупки на гризачи, между корените на дърветата пукнатини в скалите и др.

В стандартният формуляр на защитената зона видът е отбелязан наличен.

- **Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)**

В България шипоопашата костенурка се среща във височинната зона до 1300 m надморска височина (в югозападна България). Обитава много райони в най-равнинните части на Тракийската низина и северна България, където постепенно изчезва поради екстензивното земеделие и промените на ландшафта. От май до юли снася 2-3 пъти по 4-5 яйца, които женските заравят. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от конкретните метеорологични условия.

Според Стандартния формуляр видът е много рядък в тази защитена зона.

- **Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)**

Шипобедрената костенурка се среща в почти цялата страна, без северозападните ѝ части, където могат да бъдат намерени единични индивиди, пренесени от други места. В планините на югозападна България е намирана до около

1300 m н. в. Плътността на популациите е повлияна от човешката дейност. На големи територии в равнинните части на страната те са напълно унищожени, в други са силно редуцирани. Сравнително запазени популации има в Странджа, Източните Родопи и подножията на планините около Петричко-Санданската котловина.

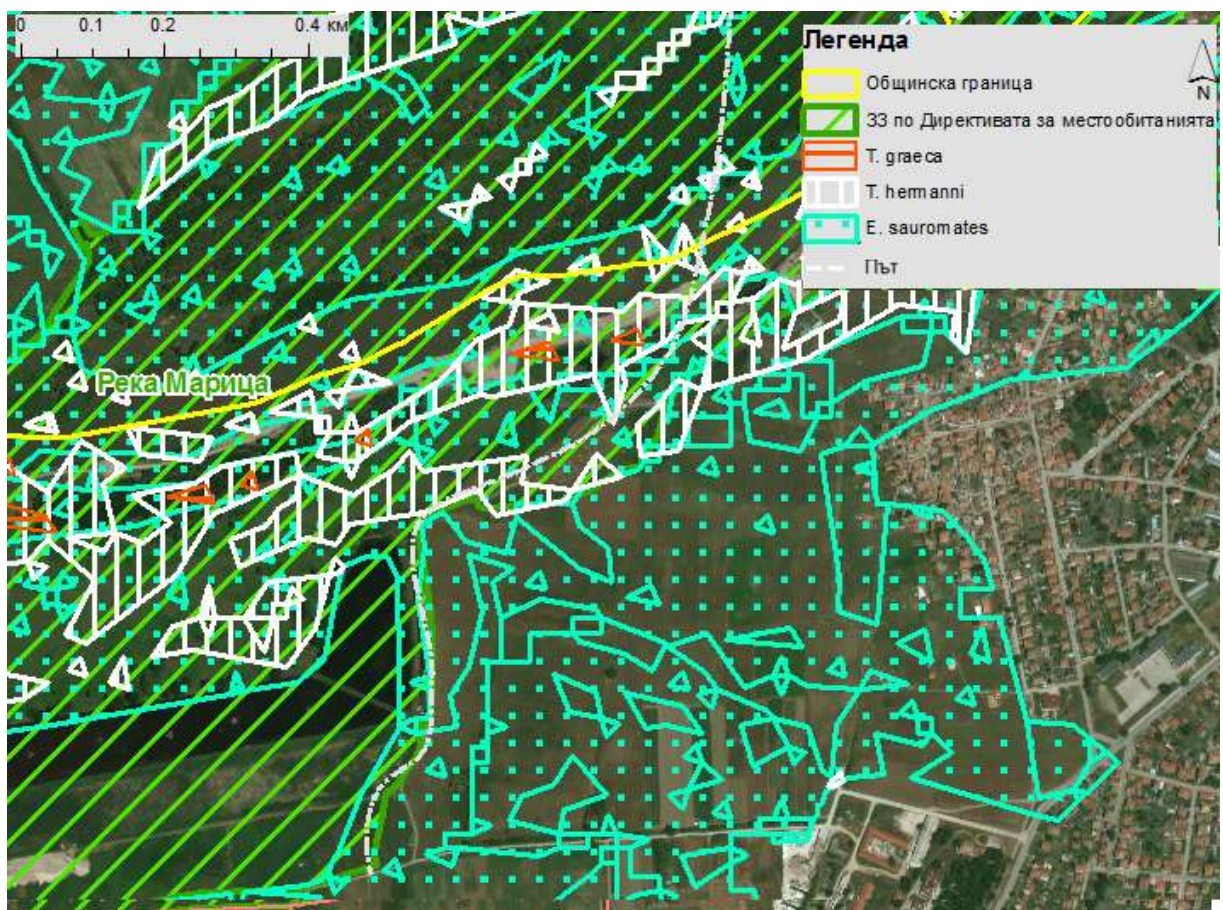
Обитава предимно нископланински и хълмисти райони, обраснали с храсти и нискоствъблени гори. Предпочитани са открити тревисти пространства сред тях.

През май–юли снася 2 или 3 пъти по 2 до 8 почти кълбовидни яйца, които зарива в дупки в почвата. Яйцата се излюпват след 70–100 дни. Храни се предимно с треви, окапали плодове и др. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от метеорологичните условия.

Според Стандартния формуляр видът е много рядък в тази защитена зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията в зоната не засягат потенциални местообитания на шипобедрената костенурка. От потенциалните местообитания на пъстрия смок в зоната ще бъдат засегнати около 4,5 ha (0,03% от общо 13469,96 ha), а от тези на шипоопашатата костенурка – 4,1 ha (0,04% от общо 10098,08 ha).



Фигура 6-8. Местообитания на пъстър смок, шипоопашатата костенурка и шипобедрена костенурка в района на пътя

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ

Загуба на местообитание може да се очаква за ивичестия смок (*Elaphe quatuorlineata*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*). Поради много малката засегната площ големината е определена като много ниска. Чувствителността на двата вида по отношение на това въздействие е определена като средна. Значимостта на въздействието е слаба.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоваване

Присъствието на хора и техника в местообитанията на видовете може да доведе до безпокойство. Имайки предвид много малкият пространствен обхват на въздействието и много ниската чувствителност на влечугите по отношение на безпокойство, значимостта на въздействието е слаба

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

Потенциално въздействие върху сухоземните костенурки и пъстрия смок по време на строителството и експлоатацията на пътя в зоната е загубата на индивиди. Тя може да настъпи както в резултат на движението и работата на техниката в строителната ивица, така и при експлоатацията на пътя. Поради много малката засегната площ, големината на въздействието е оценена като много ниска.

По време на строителството чувствителността на влечугите е висока по време на хибернация когато обездвижените влечуги и могат да бъдат убити при изкопните работи и по време на размножителния период, когато могат да бъдат унищожени яйца и малки. При експлоатацията на пътя чувствителността е висока по време на активния сезон на влечугите, когато вероятността да попаднат на пътното платно и да бъдат прегазени е най-висока. През останалите периоди чувствителността е средна. Значимостта на въздействието е умерена през чувствителните периоди и слаба през останалата част от годината. Не се очакват промени в числеността и структурата на популациите на видрата поради пряко унищожаване на екземпляри.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията на видовете в зоната.

Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните

Строителната ивица ще представлява бариера за свободно движение на индивиди в този район и може да предизвика бариерен ефект в местообитанието и популацията на разглежданите влечуги в зоната. Поради много малката засегната площ големината на въздействието е оценена като много ниска. Поради сравнително ограничената възможност на разглежданите видове да преодоляват подобен тип бариери чувствителността им е определена като средна. Значимостта на това въздействие може да бъде оценена като слаба.

Таблица 6-12 Оценка на негативните въздействия върху ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*) и шипоопаша костенурка (*Testudo hermanni*)

Вид на въздействието	Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание	1- много ниска	С–средна	C1
Безпокойство	1- много ниска	A – много ниска	A1
Загуба на индивиди	1- много ниска	С–средна	C1
Фрагментация	1- много ниска	С–средна	C1

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), шипоопаша костенурка (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) в зоната.

6.3.3.4 Рибѝ

- **Маришка мряна (*Barbus plebejus*)**

Маришката мряна (*Barbus plebejus*) е вид лъчеперка от семейство Шаранови. Разпространена е в Италия, Словения, Турция, Хърватия и Швейцария. Обитава сладководни басейни, пясъчни дъна и реки. На дължина достигат до 70 см, на теглото до 6 kg. Популацията на вида е стабилна.

Обитава средните и долни течения на реките, среща се и в езера. Храни се с бентосни безгръбначни, малки риби и водорасли. Заплашен е от прекомерен риболов.

Според Стандартния формуляр видът е типичен в защитената зона.

- ***Rhodeus sericeus amarus***

Бентосно пелагичен вид, разпространен в цялата страна в средното и долно течение на реките и някои стоящи водоеми. Среща се с голяма численост в стоящи или бавно течащи води с гъста водна растителност и пясъчно-тинесто дъното като равнини езера, канали, бавно течащи води, блата. Намира се сред растенията над пясъчни или тинести дъна в плитки води. Храни се основно с растения, в по-малка степен с червеи, ракообразни и ларви на насекоми. Продължителността на живот е до 5 години по изключение, но повечето индивиди не преживяват и годината на първото размножаване. Размера на популациите варира значително през различните години.

Според Стандартния формуляр видът е типичен за защитената зона.

- **Распер (*Aspius aspius*)**

През последните 10 години е намиран в р. Дунав и притоците ѝ Огоста, Искър и Вит, както и в Егейския водосборен басейн – р. Струма, р. Марица и яз. "Студен кладенец". Обитава долните течения на постоянни реки, но се среща и в естуарни води.

Съзрява полово на 2–4 години. Размножава се в периода април-май като мигрира нагоре по течението на реките. Хвърля хайвера си на каменист субстрат и бързо течение при температура на водата 9–10 °C. Хищен вид. Храни се с риби, паднали във водата насекоми и дори малки водни птици. Според Стандартния формуляр видът е типичен за защитената зона.

Идентификация на въздействието

Пътят, предвиден за изграждане в зоната преминава над р. Марица. Над р. Марица ще бъде изграден мост, но строителството ще се извършва на сушата, където ще бъдат разположени и стъпките на моста. Водното тяло няма да бъде засегнато от реализирането на дейностите, свързани с предвижданията на ОУПО. Поради това не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на рибите в зоната.

6.3.3.4.1 Поточен рак (Austropotamobius torrentium)

Този вид е най-често срещан в горните течения на реки с добре развита крайречна растителност, но понякога се среща и в долните им течения.

Женските носят 70-100 яйца от началото на ноември до средата на юни следващата година.

Възрастните индивиди се хранят с разнообразие от растителна храна, включително паднали листа, докато ювенилните основно се хранят с водни безгръбначни. Видът е важен хранителен източник за редица видове риби и птици.

Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Пътят, предвиден за изграждане в зоната преминава над р. Марица. Над реката ще бъде изграден мост, като строителството ще се извършва на сушата, където ще бъдат разположени и стъпките на моста. Водното тяло няма да бъде засегнато от реализирането на дейностите, свързани с предвижданията на ОУПО. Поради това не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в зоната.

6.3.3.4.2 Бисерна мида (Unio crassus)

Бисерната мида обитава предимно средното и долно течение на реките и водни басейни с почти застояла вода и глинесто дъно от 0 до 400 m надморска височина. Числеността на бисерната мида намалява в началото на 20 век навсякъде в Европа поради влошаване на качеството на водата. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Пътят, предвиден за изграждане в зоната преминава над р. Марица. Над реката ще бъде изграден мост, като строителството ще се извършва на сушата, където ще бъдат разположени и стъпките на моста. Водното тяло няма да бъде засегнато от реализирането на дейностите, свързани с предвижданията на ОУПО. Поради това не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на вида в зоната.

6.3.3.4.3 Твърдокрили

- *Буков сечко (Morimus funereus)*

Буковият сечко (*Morimus funereus*) се среща в Словакия, Унгария, Румъния, Молдова, Украйна, Балканския полуостров. В България е разпространен предимно в

предпланинските и планински райони от 50 до 1700 m надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus sp.*, *Populus sp.*, *Tilia sp.*, *Acer sp.*, *Salix sp.*, *Carpinus sp.*, *Quercus sp.*), но също може да бъде срещнат и в иглолистни гори. Ларвните форми се развиват под кората на дърветата и се хранят със сърцевината им 2-3 години. Ограничаващ фактор за разпространението на вида е изсичането на горите, особено естествените широколистни и смесени гори. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Бръмбар рогач (Lucanus cervus)*

Разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Сирия. В България находищата, където видът се среща са разпространени равномерно на територията, до 1000 m надморска височина в северните части на страната и до 1500 m в южните ѝ части.

Бръмбарът рогач обитава екотона на мозаечни широколистни и смесени гори. Развитието на ларвите продължава от 5 до 8 години в гниещата дървесина на *Quercus sp.*, *Tilia sp.*, *Fagus sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.*, *Corylus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Castanea sp.*, овощни дървета, рядко в иглолистни дървета.

Бръмбарът рогач е сравнително рядък вид. Ограничителен фактор за неговото разпространение е изчезването на старите широколистни гори и тяхната фрагментация. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Алпийска розалия (Rosalia alpina)*

Алпийската розалия се среща на надморска височина от 0 до 1200 m. Обитава стари широколистни гори. Живее предимно по букови дървета, също по габър, ясен, бряст, клен, елша, кестен, глог, орех, лиственица, дъб, върба, и липови дървета. Видът се храни с полен. Женската снася яйца в цепнатина в кората на дърветата. Ларвите се хранят с кората на дървото. Какавидират след около 3 години.

Според Стандартния формуляр на зоната видът е рядък в защитената зона.

- *Probatiscus subrugosus*

Probatiscus subrugosus е представител на семейство *Tenebrionidae*. Разпространен е в горски местообитания, на надморска височина от 0 до 700 m.

По данни от стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

- *Обикновен сечко (Cerambyx cerdo)*

Обикновеният сечко е разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Северна Африка. В България е разпространен предимно в северната и източна част на страната (по течението на река Дунав, Лудогорието, Черноморското крайбрежие, Западни Родопи). В северната част на България може да бъде намерен от 0 до 800 m надморска височина, в южните части – от 0 до 1000 m, в Славянка – на 500-1600 m.

Обикновеният сечко живее в стари широколистни гори, предимно дъбови, по-рядко на *Castanea sp.*, *Betula sp.*, *Salix sp.*, *Fraxinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Juglans sp.* и *Corylus sp.* Снася яйца в пукнатини на кората на дървета. Ларвните форми живеят в гниещата

дървесина на мъртви или стари дървета за период от три до четири години. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО в зоната засягат единствено открито местообитание и не засягат горски местообитания. Поради тази причина не се очаква предвижданията на ОУПО да окажат въздействие върху популациите и местообитанията на твърдокрилите, предмет на опазване в зоната.

6.3.3.4.4 Пеперуди

- *Еуплагиа (Euplagia quadripunctaria)*

Както гъсениците, така и имагото на *Euplagia quadripunctaria* обитават райони със засолен почви (степи, равнини, блата и плитки засолен езера) в условията на топъл климат и засушаване през лятото.

Според Стандартния формуляр видът е много рядък в защитената зона.

- *Лицена (Lycaena dispar)*

Видът е широко разпространен и в България – на малки, локални популации до около 800 m надморска височина. Предпочитаните биотопи са влажни ливади, рядко сухи тревни местообитания, в непосредствена близост до водни басейни или други обекти, около които се наблюдава висока влажност. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

- *Глогова торбогнездица (E. catax)*

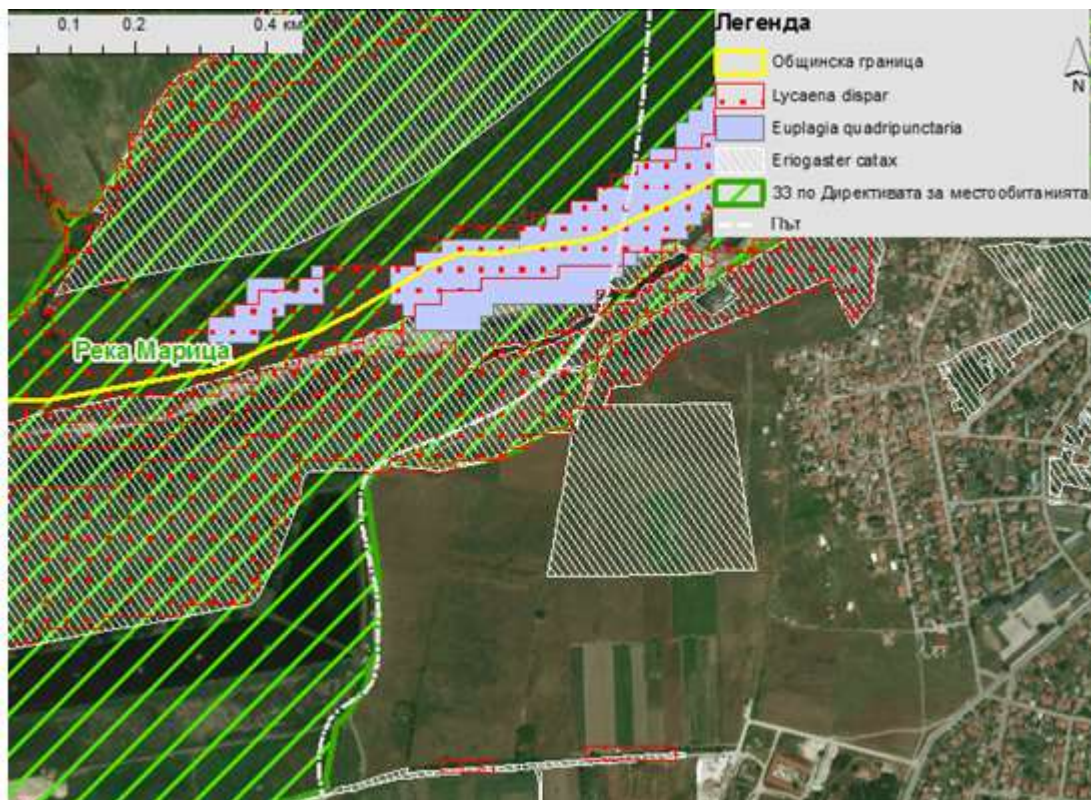
В България *E. catax* се среща от най-ниските и топли части на страната, от около 100 до около 1000 м н.в. в планините, най-често по припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори.

E. catax лети нощем през септември–октомври. У нас е рядък и малоброен вид, известен от малко находища, разпръснати из цялата страна. Ларвите се хранят с *Rugus* (дива круша), *Prunus spinosa* (трънка), *Crataegus* (глог), *Quercus* (дъб), *Populus* (топола). Какавидират в почвата в яйцевиден симетричен пашкул. Зимуват яйцата

Според стандартния формуляр видът е много рядък в зоната.

Идентификация на въздействието

Предвиденият за изграждане път пресича около 0,5 ha от потенциалните местообитания на *L. dispar* (0,006% от общо 7708,7), 0,08 ha от потенциалните местообитания на *E. quadripunctaria* (0,005% от общо 1495.02), и около 0,5 ha от потенциалните местообитания на *E. catax*.



Фигура 6-9. Местообитания на пеперуди, предмет на опазване в зоната в района на пътя

Около 4 ha от потенциалните местообитания на *E. catax* са предвидени за рекултивация. Общо засегнатата площ от местообитанията на вида се равнява на 0,1% от потенциалните местообитания на вида в зоната (общо 3201.08 ha).

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ

Загуба на местообитание може да се очаква в малка до много малка част от потенциалните местообитания на видовете пеперуди, предмет на опазване в зоната. Чувствителността на трите вида по отношение на това въздействие е определена като ниска. Значимостта на въздействието е слаба.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху пеперудите, предмет на опазване в зоната в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

6.3.3.4.5 Водни кончета

- **Ценагрион (*Coenagrion ornatum*)**

Coenagrion ornatum е специализиран вид, привързан към изворни води с тънък воден филм и малки слънчеви поточета, поточета и канавки с кално дъно и гъста хигрофилна тревна растителност (*Scirpus*, *Iris pseudacorus*, *Mentha aquatica*, *Nasturtium officinale*, *Sparganium spp.*).

По данни от стандартния формуляр видът е рядък в зоната.

- ***Ophiogomphus cecilia***

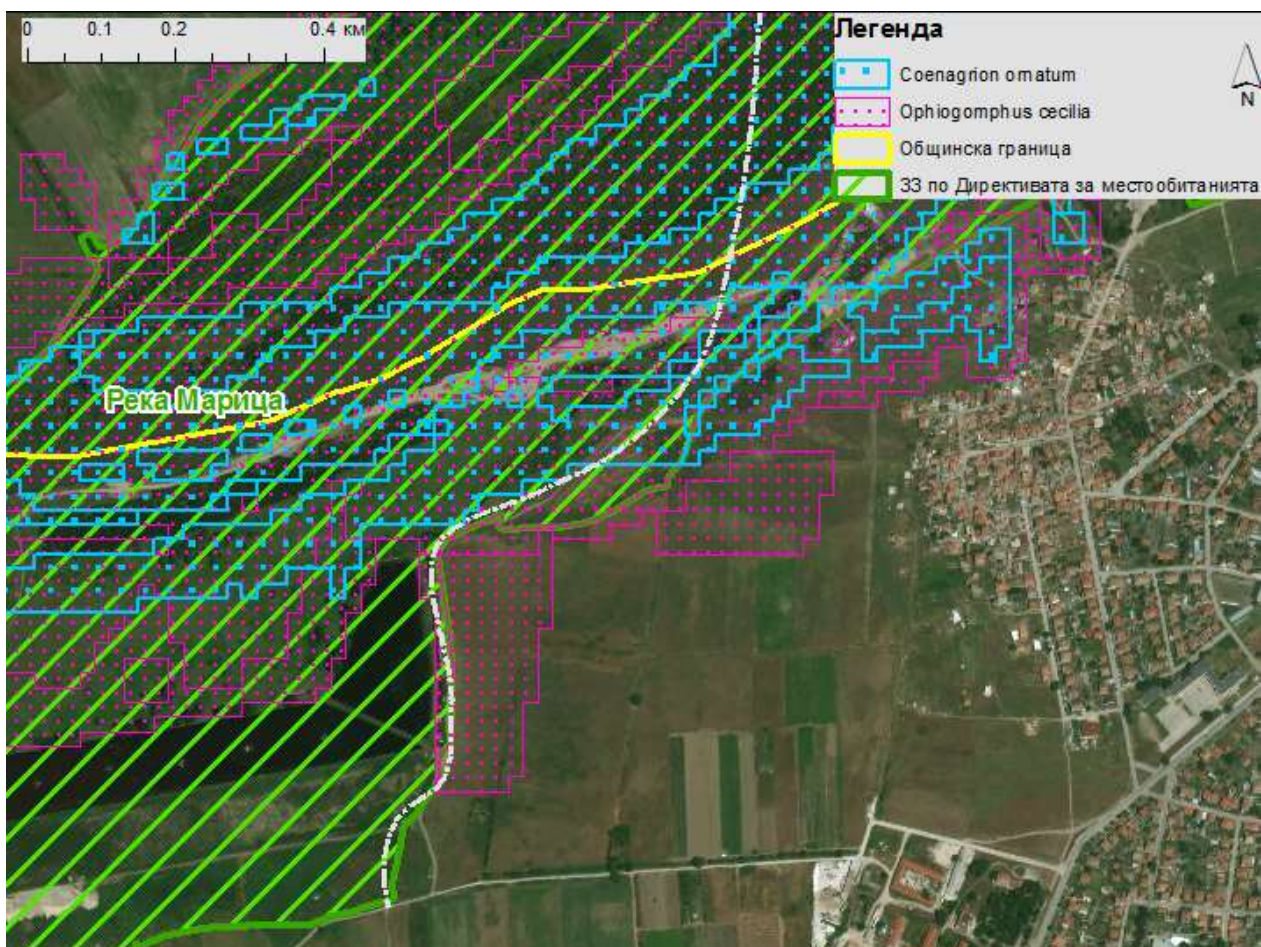
Този вид водно конче обитава реки и малки потоци, най-вече с пясъчни легла. По данни от стандартния формуляр видът е рядък в зоната.

Идентификация на въздействието

Предвиденият за изграждане път пресича около 0,5 ha от потенциалните местообитания на двата вида водни кончета, предмет на опазване в зоната. Тази площ представлява 0,005% от потенциалните местообитания на *Coenagrion ornatum* и 0,004% от потенциалните местообитания на *Ophiogomphus cecilia*.

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ

Загуба на местообитание може да се очаква в много малка част от потенциалните местообитания на видовете. Имайки предвид спецификата на местообитанията на двата вида, вероятността да бъдат засегнати реално ползвани местообитания е минимална. Значимостта на въздействието е слаба. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху водните кончета, предмет на опазване в зоната в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.



Фигура 6-10. Местообитания на водни кончета, предмет на опазване в зоната в района на пътя

6.3.3.4.6 Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*)

Обикновеният паракалоптенус е представител на шипогърдите скакалци. Видът се среща по тревистата растителност на ливади и пасища, в ниските части на страната. По данни от стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Probaticus subrugosus е представител на семейство Tenebrionidae. Разпространен е в горски местообитания, на надморска височина от 0 до 700 m за цялата територия на България.

По данни от стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" подходящи местообитания за вида не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на обикновеният паракалоптенус в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

6.3.3.4.7 *Vertigo angustior* u *Vertigo moulinsiana*

Потенциалните местообитания на *Vertigo angustior* и *Vertigo moulinsiana* са в близост до езера, блата, потоци, реки и други източници на постоянна влага, на терен върху карстова подложка. Оптималната близост до водоем е до 2-3 м. В България видът е разпространен от 0 до 500 м надморска височина. Оптималните хабитати са постоянно влажни, лонгозни гори или открити местообитания до водоеми, богати на водна растителност (конкретно *Carex* sp., *Phragmites* sp.).

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" подходящи местообитания за двата вида не се срещат в района на предвижданията на ОУП, от които могат да се очакват въздействия.

Не се очаква отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на обикновеният *Vertigo angustior* и *Vertigo moulinsiana* в резултат от реализиране предвижданията на ОУПО в зоната.

6.4 Кумулативно въздействие

По смисъла на т. 10, § 3 на допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони“, "Кумулативни въздействия" са въздействия върху околната среда,

които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Направената оценка на въздействието (т. 6.3) показва, че повечето потенциални въздействия върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове, предмет на опазване в зоната, са със слаба значимост. Не се очакват въздействия със силна значимост. Едно от идентифицираните въздействия е с умерена значимост - загубата на индивиди от видовете пъстър пор и лалугер по време на хибернация (за лалугер) и размножаване. В т. 6.6 е предложена смекчаваща мярка, която на практика елиминира въздействието. В резултат всички остатъчни въздействия в зоната са със слаба значимост.

Проектите, планирани за изграждане на територията на 33 Река Марица са разгледани в т. 6.1. По-подробна информация за тях е дадена в Текстово Приложение 1. Общата площ на предвижданията на ОУПО в зоната се равнява на около 0,05% от площта ѝ, като крайречните територии могат да бъдат засегнати единствено от изграждането на мост на предвидения път. Проектите, които е възможно да увеличат ефекта на оценявания план заемат около 4% от територията на зоната, като по-голяма част от тази площ е предвидена за почистване на р. Марица и засаждане на дървета (тополи, пауловния, местни видове). Общата площ на предвижданията на ОУПО и останалите намерения в зоната представлява около 4% от площта на зоната.

При разглеждане на проекта за ОУПО в съчетание с останалите инвестиционни предложения, планове и програми, съществуващи и предвидени за реализация в зоната, не се очаква значително нарастване на антропогенното въздействие върху зоната.

Може да се направи заключението, че не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие в резултат на реализирането на предвижданията по ОУПО когато към очакваното от него въздействие се прибави ефектът от другите минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения в зоната, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

6.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 BG0000578 Река Марица (т. 6.3.) показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в зоната в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО.

Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на

видове, нарушаване на видовия състав) на зоната по време на реализацията и при експлоатацията на предвижданията на ОУПО.

Целостта на зоната по време на реализиране на проекта няма да бъде засегната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Natura 2000.

6.6 Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им

Оценката на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете обект на опазване в зоната показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху ключовите елементи на BG0000578 Река Марица. Единственото потенциално въздействие с умерена значимост е възможната загуба на индивиди от видовете пъстър пор и лалугер, в случай че строителните дейности засегнат дупка с малки на някой от двата вида, или зимуващи лалугери. За редуциране значимостта на въздействието е предложена смекчаваща мярка.

1. Преди началото на разчистване на полосата за изграждане на пътя в зоната е препоръчително да се направи оглед за дупки на бозайници, предмет на опазване (от зоолог). В случай на наличието на дупки на лалугер изкопни/подравнителни дейности да не се извършват от ноември до юли (период на зимуване – ноември-април, размножаване – април – юли). В случай на установяване на дупки на пъстър пор изкопни дейности да не се извършват в периода април – юли.

Очакван ефект: Да се редуцира вероятността за загуба / нараняване на индивиди.

6.7 Остатъчен ефект

В Таблица 6-13 е представена значимостта на всички въздействия с умерена значимост преди и след прилагане на предложените смекчаващи мерки.

Таблица 6-13. Остатъчно въздействие

Рецептор	Въздействие	Значимост на въздействието без прилагане на смекчаващи мерки	Смекчаващи мерки	Значимост на въздействието след прилагане на смекчаващи мерки
Пъстър пор и лалугер	Загуба на индивиди по време на хибернация (за лалугер) и размножаване	D1	1	-

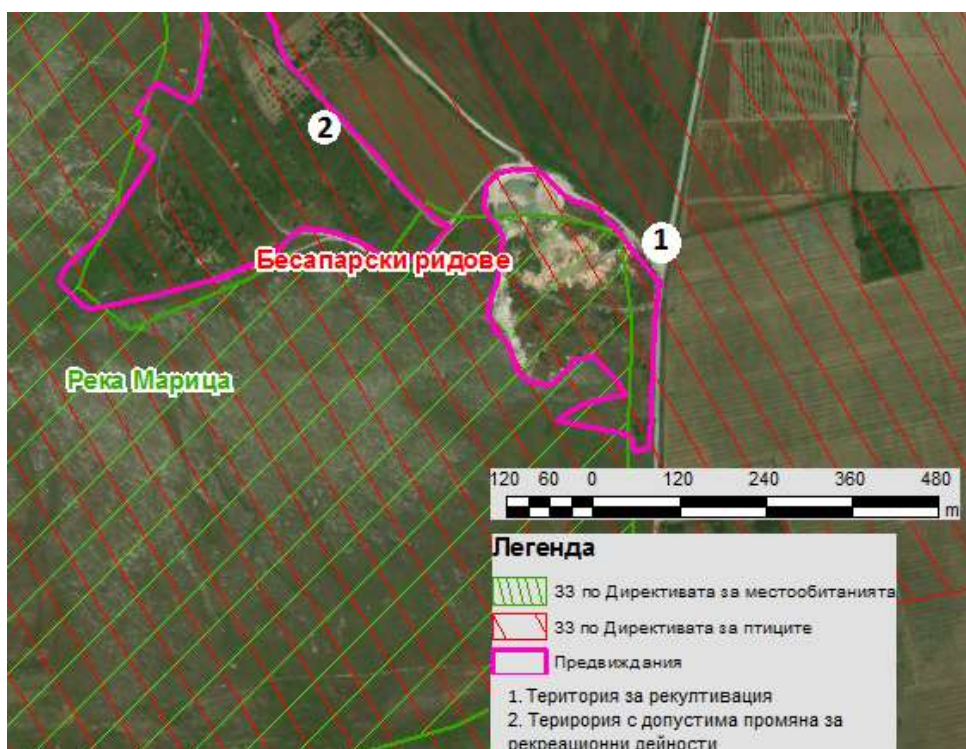
6.8 Компенсаторни мерки

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, обект на опазване в 33 BG0000578 Река Марица. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

6.9 Алтернативи

На територията на зоната е разположена площ от 4,1 ha която представлява силно увреден терен, ползван в миналото като незаконна кариера. Тъй като теренът е непригоден за природните местообитания и за видовете, предмет на опазване при разработването на ОУП беше предложен вариант за прекатегоризиране на тази площ в Предимно производствена зона.

В процеса на оценка на въздействието на ОУП върху предмета и целите на зоната, за тази площ беше сметено за по-целесъобразно да бъдат предвидени възстановителни дейности за увредените терени. Поради това площта е прекатегоризирана като Нарушена територия за рекултивация. Този вариант е предпочетената алтернатива, разгледана и оценена в т. 6.3. на настоящия доклад. Площта, за която са разглеждани тези алтернативни варианти е обозначена като (1) Територия за рекултивация на Фигура 6-11.



Фигура 6-11. Алтернативи

За останалите предвиждания на ОУПО в зоната и в близост не се предлагат алтернативни решения, поради липсата на значително неблагоприятно въздействие върху целостта на зоната.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на проекта. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на зоната или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.).

6.10 Заключение

Оценката на потенциалните въздействия върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видовете, обект на опазване в 33 BG0000578 Река Марица показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие тях, в резултат на предвижданията на ОУП на община Стамболийски. Очакват се въздействия със слаба значимост.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че предвижданията на ОУПО на община Стамболийски няма да:

- доведат до промяна на природозащитния статус на зоната за видове, обект на опазване;
- нарушат баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причинят промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцират значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцират популацията на ключови видове;
- променят баланса между ключовите за зоната видове;
- редуцират многообразието на зоната;
- доведат до увеличаване на фрагментацията;
- доведат до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че в резултат от предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване BG0000578 Река Марица и техните местообитания.

7. ЗАЩИТЕНА ЗОНА 33 BG0000424 РЕКА ВЪЧА - ТРАКИЯ

7.1.1 Описание на проекта, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, които биха могли да окажат значително въздействие върху Натура 2000 зоната

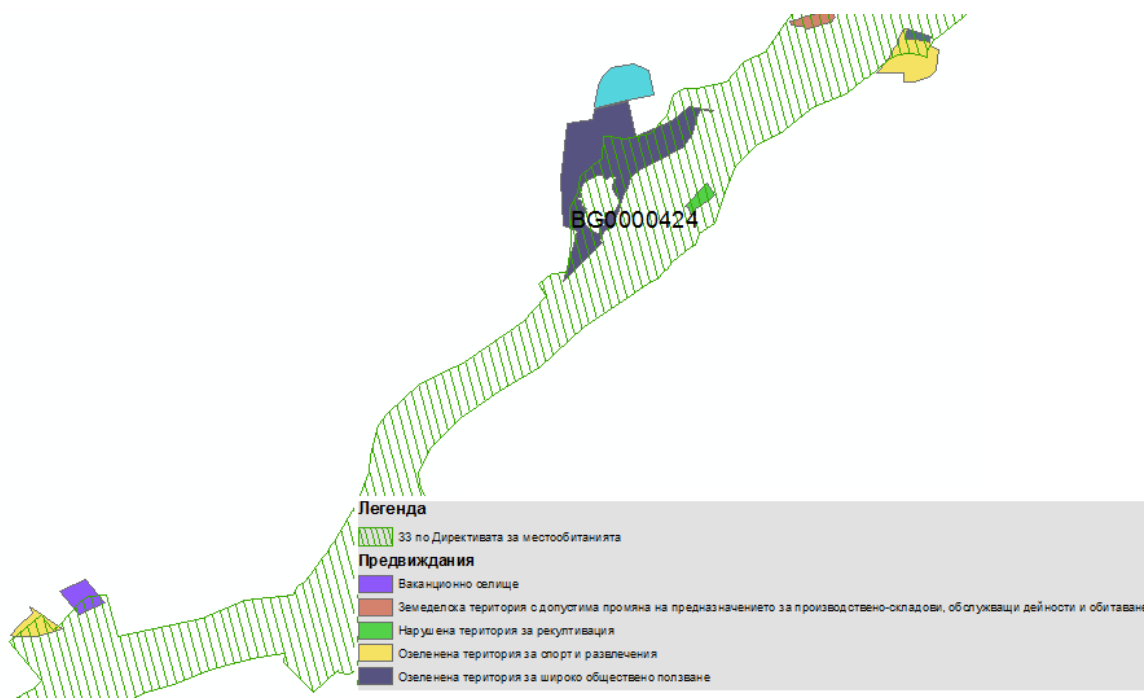
7.1.2 Връзка на защитената зона с елементите на плана

33 BG0000424 Река Въча – Тракия е с площ 550,32 ha. Според стандартния формуляр на зоната цялата ѝ площ принадлежи към тип N06 – вътрешни водни тела.

Предвиждания на ОУП в зоната са дадени в Таблица 7-1 и са изобразени на Фигура 7-1.

Таблица 7-1 Предвиждания на ОУП спрямо опорния план (извън населени места)

УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)
Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	0,7
Ниви - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Ваканционно селище	0,5
Територии, заети от индустриални и минно-добивни отпадъци	Нарушена територия за рекултивация	0,66
Пасища, мери - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за широко обществено ползване	8,8
Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване	0,76



Фигура 7-1 Предвиждания на ОУП в зоната (извън населени места)

7.1.3 Други проекти или планове, които биха могли да имат значително въздействие върху Natura 2000 зоната в комбинация с предложения ОУП

В границите на 33 BG0000424 Река Въча - Тракия се предвижда реализацията 8 инвестиционни предложения.

- Разширение на съществуващо УПИ 006017 чрез обединяването му с имот 006016 землище с. Йоаким Груево, община Стамболийски за обект: специализирана рибовъдна база.
- Изграждане на басейнов тип рибовъдно стопанство за отглеждане и развъждане на риба със съвременни интензивни технологии.
- Изграждане на кариера за добив на баластра във II-ри концесионен участък (152,421 дка) от концесия „Елаците“, землище на гр. Перушица
- Рибарник
- Изграждане на тръбен кладенец за напояване на зелени площи, пожарна и аварийна безопасност
- Изграждане на разпределителен газопровод с диаметър Φ 63x5.8мм, материал PE 100 и дължина 1500м. за захранване на резиденция Кричим
- Канализация и ГПСОВ община Стамболийски

- Модернизация на железопътна линия София-Пловдив – Първи етап – ЛОТ 1: Изграждане на равнинен участък Септември – Пловдив и изграждане на пътни надлези

Плановете и програмите, касаещи територията на зоната, са свързани с управление на отпадъците, местно развитие, водоснабдяване и канализация. По-подробна информация за ИП, планове и програми, предвидени за реализация в зоната е дадена в Текстово Приложение 1.

Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Natura 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от компетентните органи и публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО. Анализирани са информацията за цялата територия на зоните. Данните са актуални към 01.10.2018 г.

Оценка на кумулативното въздействие е дадена в т. 7.4.

7.2 Характеристика на защитената зона

7.2.1 Основно описание

Защитена зона BG0000424 Река Въча - Тракия е разположена в Родопите, в континентален биогеографски район.

Река Въча е най-значимият приток на река Марица. Реката е сравнително пълноводна, разделена с бент. Почвите в съседните територии са хумусно-карбонатни. Бреговете са покрити с естествена растителност, както и с изкуствени насаждения от хибридна топола.

Зоната предлага местообитания за много видове птици, растения, риби, земноводни и влечуги.

Зоната е включена в списъка от защитени зони приет от МС с Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-254-122-2007.

7.2.2 Предмет и цели на опазване

Целите на опазване на зоната са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Местообитанията, предмет на опазване в 33 BG0000424 Река Въча - Тракия са посочени в Таблица 7-2. Видове, предмет на опазване в 33 BG0000424 Река Въча - Тракия са посочени в Таблицы 7-3 до 7-5.

Таблица 7-2 Природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000424 Река Въча - Тракия¹

КОД	ИМЕ	Площ (ha)	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
92A0	Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	12.33	C	C	B	B

Таблица 7-3 Бозайници, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Оценка			
			Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	C	C	B	C	B
1316	<i>Myotis saraccinii</i> Дългопръст нощник	P	D			
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	V	C	B	C	C
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P	C	B	C	B

Таблица 7-4 Земноводни и влечуги, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Оценка			
			Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i> Червенокоремна бумка	P	C	A	B	A
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	P	C	C	C	C
1220	<i>Emys orbicularis</i> Обикновена блатна	P	C	A	C	B
1219	<i>Testudo graeca</i> Шипобедрена костенурка	P	C	C	C	C
1217	<i>Testudo hermanni</i> Шипоопашата костенурка	P	C	C	C	C
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	P	C	A	C	B

Таблица 7-5 Риби, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Оценка			
			Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1137	<i>Barbus plebejus</i> Маришка мряна	C	C	B	C	B
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C	C	A	C	B

¹ Съкращенията са дадени в Точка 2

Таблица 7-6 Безгръбначни, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1032	Unio crassus	R	C	A	C	A
	Бисерна мида					
4045	Coenagrion ornatum	R	C	B	C	B
	Ценагрион					
1083	Lucanus cervus	R	C	B	C	B
	Бръмбар рогач					
1037	Orhiogomphus cecilia	R	C	B	C	B
	Офигомфус					

7.3 Оценка на въздействието

7.3.1 Идентификация на въздействията

0,7 ha Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Озеленена територия за спорт и развлечения. Предвижда се разширение на настоящия спортен терен в източната периферия на - за с. Куртово Конаре с общо 1,2 ha (*само част от разширението попада в Натура 2000*).

0,5 ha Ниви - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират във Ваканционно селище.

0,66 ha Територии, заети от индустриални и минно-добивни отпадъци се прекатегоризират в Нарушена територия за рекултивация. Това предвиждане ще ома по-скоро положителен ефект върху ключовите елементи на зоната. Отрицателен ефект е възможно да има в резултат на безпокойство по време на рекултивацията.

8,8 ha Пасища, мери - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Озеленена територия за широко обществено ползване. Това е най-голямата площ с промяна на предназначението в зоната. Устройствената зона отнасят към територии, разположени край т.нар. Кубадинско езеро в землището на с. Йоаким Груево. Ландшафтите в района са добра предпоставка за устройване на привлекателно място за периодичен (седмичен) и епизодичен отдих на населението и гостите, с което се допълва потенциалът на „зелената“ инфраструктура в населените места.

В ОУП са предвидени мерки, които ще редуцират значително потенциалните въздействия от изграждането и експлоатацията на тази територия.

Предвидено е при изработването на ПУП (подлежащ на отделна процедура по ОВОС/ОСВ) да се съблюдават следните изисквания, насочени към опазването на компонентите на околната среда:

- по отношение на озеленяването: Да бъдат използвани автохтонни растителни видове. Да не бъдат използвани инвазивни видове, които се разселват бързо и заемат свободни местообитания или изместват автохтонните видове;

- разполагане на обекти, допустими съгласно чл. 32, ал. 1 от наредба № 7/2003 на МРРБ, да се предвижда само в частите от територията, попадащи извън границите на защитената зона;

- в частите, попадащи в защитената зона, да се предвидят само алеи на земна основа (без трайни настилки), като е допустимо разполагане и на малки паркови елементи – пейки, съдове за смет и др.

Във водните площи е допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водните спортове и атракции. Необходимо е с подробното проектиране да се предвиди зонироване на територията, с оглед недопускане на конфликтно съседство както между различните дейности край вода (между по-тихите разновидности - места за риболов, съчетани с малки кътове за отсядане и отдих, и на водните атракции - водни колела, малки лодки и др.), така и между ядрата за други паркови дейности.

0,76 ha Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство се прекатегоризират в Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.

Режимът „допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване или за рекреационни дейности“ е въведен за създаване на възможности за бъдеща промяна на предназначението на поземлени имоти – земеделски земи в случай на възникване на инвестиционна инициатива. Това ще става с подробен устройствен план, които подлежи на отделна процедура по оценка степента на въздействие върху зоните от мрежата Natura 2000 и ОВОС. В случай на промяна на предназначението в тези земи би могло да се очаква въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. При липса на инвестиционен интерес няма да има промяна на предназначението, и следователно няма да има въздействие върху ключовите елементи на зоната. Въпреки това, следвайки принципа на предпазливостта, потенциалните въздействия от евентуална промяна на предназначението в тези територии е оценена в настоящата оценка.

Предвижданията на ОУП за устройство на териториите на общината биха могли да доведат до негативни изменения в природни местообитания, популации и местообитания (размножителни, хранителни, места за почивка) на видове предмет на опазване в защитените зони поради възможни:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание/ местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33;
- Трайно изменение на естествения характер на засегнатата площ и изменение на биологичните характеристики на околната среда, съответно до отрицателно въздействие върху местообитанията предмет на опазване

в зоните поради навлизане на чужди, рудерални и инвазивни видове (трансформация на местообитание);

- Фрагментиране на природни местообитания и местообитанията на видове животни в ЗЗ в резултат на планирана нова инфраструктура;
- Бариерен ефект при различни типове миграционни предвижвания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоната;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване, поради пряко унищожаване на екземпляри;
- Нарушаване на структурата и природозащитните цели на защитените зони, чрез трайни промени в естествения ландшафт;
- Поява на кумулативен ефект в следствие на новоустроени площи и нова инфраструктура и съоръжения.

7.3.2 Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Информация за местообитанието

Крайречни горски съобщества в средиземноморския басейн, доминирани от *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba*, *Populus nigra*. В дървостоя единично участие имат *Quercus robur*, *Alnus glutinosa* и *Ulmus minor*, а в храстовия етаж – *Cornus sanguinea*, *Viburnum opulus* и *Frangula alnus*. Разпространени са на преовлажнени места край реките в низините и долните части на планинските склонове. Почвите са торфено блатни или алувиални.

Идентификация на въздействието

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" това местообитание не се среща в обхвата на и в близост до имоти с предвидена промяна на предназначението.

Не се очаква отрицателно въздействие върху местообитанието в резултат от реализиране на предвижданията на ОУП в зоната.

91E0 Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)

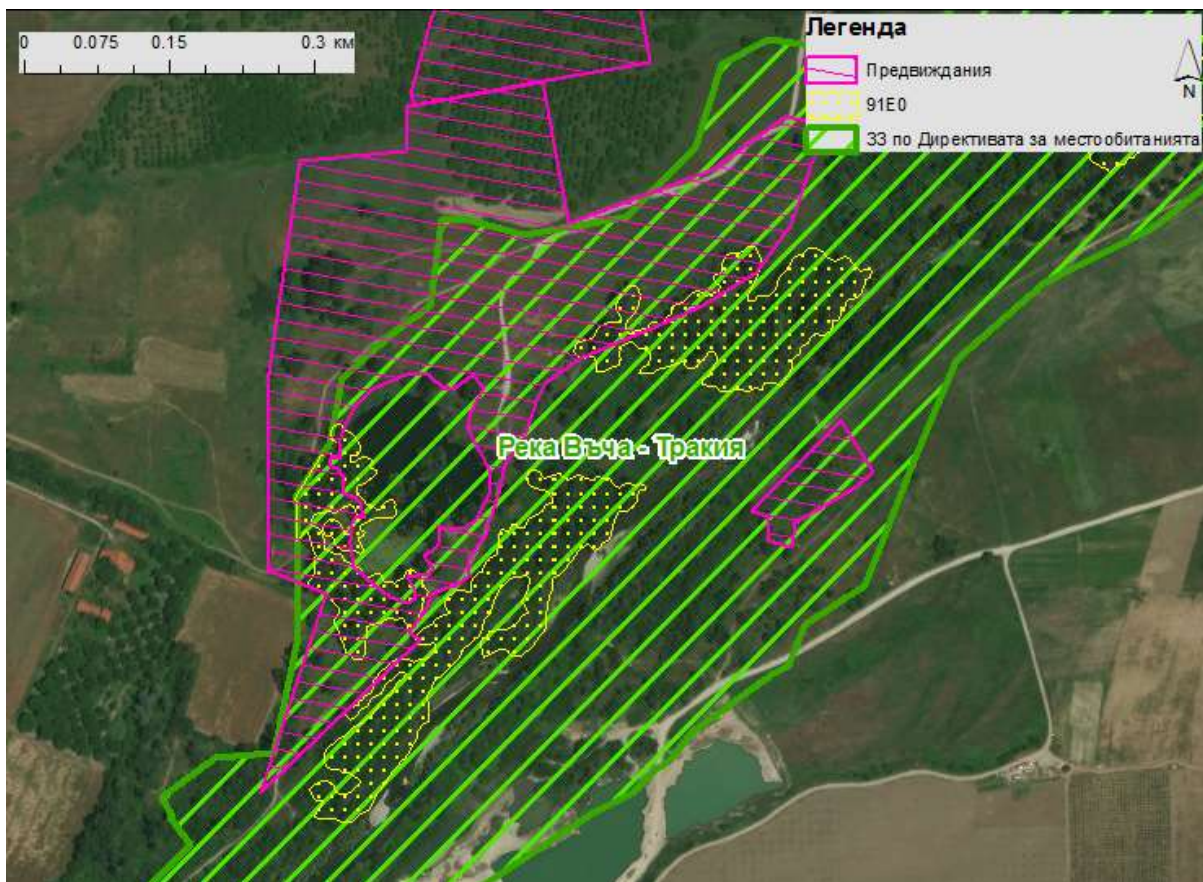
Крайречни гори в низините и планините. Развиват се на богати алувиални почви, периодично наводнявани от сезонното издигане нивото на реката.

Това местообитание не е включено в стандартния формуляр на зоната, но е установено при картиране на природните местообитания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”.

Общата площ на местообитанието в границите на зоната е 16,53 ha.

Идентификация на въздействието

1,3 ha от местообитание 91E0 попадат в новата УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване.



Фигура 7-2. Местообитание 91E0 в УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване

В рамките на зоната ще могат единствено да се оформят алеи на земна основа (без трайни настилки), и да се разполагат малки паркови елементи (пейки, съдове за смет). Във водните площи е допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водните спортове и атракции, след подробното и зонирание на територията, подлежащо на ОВОС/ОСВ. Поради тези мерки, предвидени в ОУПО не се очаква унищожаване и/или увреждане на местообитанието в зоната.

7.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в ЗЗ BG0000254 Бесапарски възвишения

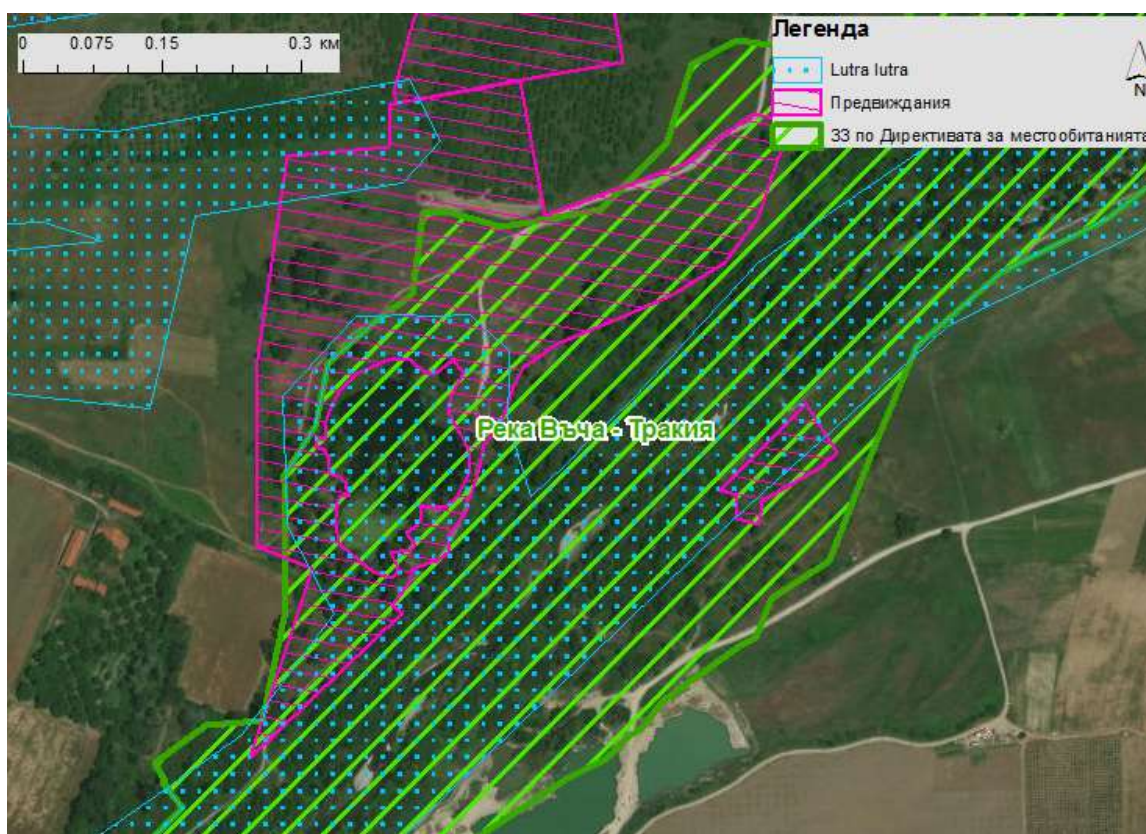
7.3.3.1 Бозайници

7.3.3.1.1 Видра (*Lutra lutra*)

Видрата обитава сладководни водоеми и реки, предпочита трудно достъпни брегове, покрити с гъста растителност. Обитава също скалисти места по морското крайбрежие. Статусът на този вид в България е относително стабилен, като популационната му плътност е най-висока в Югоизточната част на страната. Основните заплахи за видрата са: деградация и разрушаване на местообитанията, намаляване на хранителната база, замърсяване на видите или директно убиване. Според Стандартния формуляр видът е типичен за зоната. Общата площ на потенциалните нефрагментирани местообитания е 366,1 ha.

Идентификация на въздействието

Около 3,5 ha от потенциалните местообитания на видрата в зоната попадат в новата УЗ Озеленени територии за широко обществено ползване извън населените места, разположени край т.нар. Кубадинско езеро в землището на с. Йоаким Груево. Самото езеро с площ около 2,5 ha не подлежи на промяна на предназначението съгласно ОУП, но промяната на предназначението на околната територия ще се отрази и върху водното местообитание. Следователно предвижданията на ОУП имат потенциал да окажат въздействие върху 6 ha, или 1,6% от потенциалното местообитание на видрата в зоната.



Фигура 7-3. Потенциални местообитания на видрата в района на предвижданията

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия в ЗЗ

В рамките на зоната ще могат единствено да се оформят алеи на земна основа (без трайни настилки), и да се разполагат малки паркови елементи (пейки, съдове за смет). Във водните площи е допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водните спортове и атракции, след подробното и зонирание на територията, подлежащо на ОВОС/ОСВ. Поради тези мерки, предвидени в ОУПО не се очаква унищожаване и/или увреждане на местообитание на видрата в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Безпокойството на видрата може да възникне в резултат от увеличеното присъствие на хора в парка в близост до с. Йоаким Груево, както и в резултат на присъствие на хора и машини в терените предвидени за рекултивация.

Безпокойството може да засегне до 1,9% от местообитанието на видрата в зоната, като ще бъде в отделни части от местообитанието, за определени периоди от време и със сравнително нисък интензитет. Големината на въздействието е оценена като средна. Като цяло видрата е по-чувствителна по отношение на фактора безпокойство по време на размножителния си период, поради което чувствителността е оценена като средна през този период и ниска през останалата част от годината. Значимостта е умерена. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията на видрата в зоната.

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

Загуба на индивиди би могла да се очаква в резултат от унищожаване на леговища с малки. Възрастните са предпазливи и мобилни и вероятността от инциденти е минимална. Имайки предвид дейностите, допустими в потенциалните местообитания на видрата (алеи на земна основа, плаващи съоръжения), в извънселищния парк не се очаква загуба на индивиди. Територията, предвидена за рекултивация попада в картираното потенциално местообитание на вида. Имайки предвид характера на ползване (Територии, заети от индустриални и минно-добивни отпадъци), както и факта, че се намира на около 50 метра от водно местообитание, в тази територия не се очаква наличие на леговища и не се очаква загуба на индивиди.

Бариерен ефект при различни типове миграционни предвиждания и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване в зоните

Предвид характера на предвижданията на ОУПО не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на вида в зоната.

Таблица 7-7 Оценка на потенциалните въздействия върху видрата

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Безпокойство	Размножаване	3-средна	С –средна	С3
	Останалата част от годината	3-средна	В-ниска	В3

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на видрата в зоната.

7.3.3.1.2 Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Ареалът на лалугера (*Spermophilus citellus*) обхваща цялата територия на България. Той обитава полупланински и планински територии до 2400-2500 m н. в. Типично местообитание на този вид са степите, необработени тревни площи и земеделски полета, доминирани от тревисти растения. Основните заплахи за лалугера са интензифициране на земеделските практики (оран веднага след прибиране на реколтата), намаляване на площите с многогодишни растения, третиране с пестициди и директно убиване. Според информация в Стандартния формуляр на зоната видът е много рядък в зоната.

Общата площ на потенциалните местообитания за вида в зоната е 506 ha.

Идентификация на въздействието

В потенциални местообитания на лалугера в зоната попадат следните предвиждания:

- 0,7 ha Озеленена територия за спорт и развлечения;
- 0,5 ha Ваканционно селище;
- 5 ha Озеленена територия за широко обществено ползване;
- 0,4 ha Нарушена територия за рекултивация.

Общата площ на местообитанията на лалугера в рамките на предвижданията на ОУПО е 6,6 ha, или 1,3%.

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

Загуба на местообитание за лалугера (*Spermophilus citellus*) в зоната може да се очаква в Озеленената територия за спорт и развлечения и в територията за Ваканционно селище. В озеленената територия за широко обществено ползване допустимите дейности нямат потенциал да доведат до унищожаване на местообитание на лалугера. В нарушената територия за рекултивация въздействието върху местообитанието ще бъде положително.

Поради малката потенциално засегната площ големината на въздействие е определена като ниска. Чувствителността на вида е определена като средна през размножителния сезон и по време на зимуване, и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на хибернация/размножаване и слаба през останалата част от годината. Не се очаква

значителна степен на отрицателно въздействие върху лалугера, в резултат на увреждане на местообитание в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Безпокойство може да се очаква в резултат на реализиране на дейности във всички УЗ, попадащи в оптимално местообитание на лалугера.

Големината на въздействието е оценена като ниска поради малката засегната площ. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна по време на хибернация и размножаване и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на хибернация и размножаване и слаба останалата част от годината. (Таблица 7-8).

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки/колонии на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид малката засегната площ (терените, където биха могли да се очакват такива работи заемат по-малко от 0,3% от местообитанията на вида в зоната) големината на въздействието е оценена като ниска. По време на зимния период, когато индивидите са в период на хибернация и по време на размножителния период чувствителността им се определя като висока. Като се има предвид голямата подвижност на възрастните индивиди (в активния им период) и способността им за адаптация, извън тези периоди чувствителността им се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е умерена по време на размножаване и хибернация и слаба през останалата част от годината. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на вида в зоната.

Таблица 7-8 Оценка на негативните въздействия върху *Spermophilus citellus*

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание	Хибернация/ размножаване	2-ниска	С –средна	C2
	Останалата част от годината	2-ниска	В-ниска	B2
Безпокойство	Хибернация/ размножаване	2-ниска	С –средна	C2
	Останалата част от годината	2-ниска	В-ниска	B2
Загуба на индивиди	Хибернация/размножа ване	2 –ниска	D-висока	D2

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
	Останалата част от годината	2 –ниска	В-ниска	B2

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на лалугера (*Spermophilus citellus*) в зоната.

7.3.3.1.3 Пъстрия пор (*Vormela peregusna*)

Пъстрият пор е с мозаечно разпространение в по-голямата част от страната до 1700 m надморска височина, като най-често се среща в североизточна България – Добруджа и районите, граничещи с Лудогорието. Неговите местообитания са открити тревни площи, но обитава също и по-гористи площи и храсти. Видът избягва гори с гъсти дървета и храсти. Обитава открити тревни площи – степи, необработваеми и обработваеми земи. Основната заплаха за вида е унищожаването на местообитанията и превръщането им в обработваеми земи. В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като наличен. Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на ЗЗ „Река Вьча – Тракия”, изчислена въз основа на изготвения модел, възлиза на 525,5 ha.

Идентификация на въздействието

Всички предвиждания в зоната (11,4 ha) попадат в потенциални местообитания на пъстрия пор.

Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия ЗЗ

Загуба на местообитание за пъстрия пор в зоната може да се очаква в Озеленената територия за спорт и развлечения, в територията за Ваканционно селище, както и при евентуална промяна на предназначението в УЗ Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване. В озеленената територия за широко обществено ползване допустимите дейности нямат потенциал да доведат до унищожаване на местообитание на вида. В нарушената територия за рекултивация въздействието върху местообитанието ще бъде положително.

Поради малката потенциално засегната площ (2,6 ha, 0,5%) големината на въздействие е определена като ниска. Чувствителността на вида е определена като средна през размножителния сезон, и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на размножителния сезон и слаба през останалата част на годината. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху пъстрия пор, в резултат на увреждане на местообитание в зоната.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Големината на безпокойството е оценена като ниска поради относително малката засегната площ. Чувствителността на вида по отношение на безпокойство е определена като средна по време на размножаване и като ниска през останалата част от годината. Значимостта на въздействието е умерена по време на размножаване и слаба останалата част от годината. (Таблица 7-8).

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

При евентуални изкопни работи в район, където има дупки на вида би могло да се стигне до пряко унищожаване на екземпляри. Като се има предвид малката засегната площ (терените, където биха могли да се очакват такива работи заемат по-малко от 0,5% от местообитанията на вида в зоната) големината на въздействието е оценена като ниска. По време на размножителния период чувствителността им се определя като висока, поради възможността да бъдат унищожени леговища с малки. Като се има предвид голямата подвижност на възрастните индивиди и способността им за адаптация, извън този период чувствителността им се определя като ниска. Значимостта на загубата на индивиди е умерена по време на размножаване и слаба през останалата част от годината. Поради това не се очакват промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри, резултат от предвижданията на ОУПО.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите на вида в зоната.

Таблица 7-9 Оценка на негативните въздействия върху пъстрия пор

Вид на въздействието		Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/ увреждане на местообитание	Размножаване	2-ниска	С –средна	C2
	Останалата част от годината	2-ниска	В-ниска	B2
Безпокойство	Размножаване	2-ниска	С –средна	C2
	Останалата част от годината	2-ниска	В-ниска	B2
Загуба на индивиди	Размножаване	2 –ниска	D-висока	D2
	Останалата част от годината	2 –ниска	В-ниска	B2

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популацията на пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в зоната.

7.3.3.1.4 Прилепи

- Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Предпочитаните местообитания на вида са речни долини, влажни зони, езера в карстови райони до 800 m надморска височина. Използва подземни естествени или изкуствени укрития (по изключение влажни мазета на изоставени сгради). Ловува над

водни площи, на разстояние на около 10 km от убежището си. Според стандартният формуляр видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО няма да оказат директно въздействие върху местообитания за почивка за вида.

Потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора в близост до местообитания за почивка/хранене. Като резултат от безпокойството би могло да се очаква преместване на индивидите, потенциално обитаващи прилежащи територии.

Безпокойство може да се очаква в резултат на реализиране на дейности в новите устройствени зони. Общо безпокойството би могло да засегне около 2% от територията на зоната. Предвид характера на дейностите, които могат да се очакват в предвидените зони не се очаква цялата им площ в зоната да бъде засегната от безпокойство. Потенциалното безпокойство ще бъде временно, краткотрайно, в отделни участъци от зоната и с относително нисък интензитет. Най-голяма е площта на предвижданията свързани с туризъм. Големината на въздействието е оценена като средна. Тъй като прилепите са подвижни, извършват големи миграции и често сменят местообитанията си, чувствителността им е определена като ниска. Значимостта на въздействието е умерена (Таблица 7-10).

Таблица 7-10 Оценка на негативните въздействия върху дългопръстия нощник

Вид на въздействието	Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Безпокойство	3- средна	В –ниска	В3

Не се очакват въздействия, които да оказат значителна степен на отрицателно въздействие върху дългопръстия нощник, обект на опазване в зоната.

7.3.3.2 Земноводни

Оценката на въздействие върху видовете земноводни, обект на опазване в зоната е обща за трите вида, поради сходните изисквания към местообитанията, сходството в онтогенезата, съвпадение на размножителния период и периода на хибернация и чувствителност към факторите на средата.

- *Червенокоремна бумка (Bombina bombina)*

В България червенокоремната бумка е разпространена основно в по-ниските части на страната, до 250 m надморска височина. Обитава степни зони, горски степи, широколистни и смесени гори. Живее в храсталаци, гори и влажни зони в наводнявани райони, покрити с гъста растителност. Обитава също открити ландшафти, като използва дренажните канали като пътища за разпространение. Видът е преди всичко воден обитател, живеещ в плитки застояли езера, блата, торфени блата, наводнени

оризища и кариери. Понякога бумката обитава бавно течащи води: извори, напоителни канали, реки.

Бумките стоят във водата или близо до брега. Наземни миграции може да настъпят преди всичко при висока влажност на въздуха, обикновено през нощта.

Хибернацията е от края на септември / октомври до края на март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Бумката презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

В Стандартния формуляр на зоната няма данни за числеността на популацията на вида в зоната, популацията е категоризирана като налична.

- *Жълтокоремна бумка (Bombina variegata)*

Видът се среща от най-ниските части на страната до около 2000 m надморска височина. Подходящи местообитания за *Bombina variegata* са потоци, реки, канали, езера, блата, временни изкопи, наводнени части на черни пътища, и т. н. Среща се също в замърсени и обрасли с растителност водоеми. Може да бъде забелязана близо до бързи течения.

Хибернацията е от септември / октомври до края на март / април, в зависимост от метеорологичните условия. Видът презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата.

Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

- *Голям гребенест тритон (Triturus karelinii)*

Големият гребенест тритон населява цялата територия на България, до 1500 m надморска височина. Живее в планински широколистни и иглолистни гори и техните околности. В тези райони, видът обитава водни басейни със застояла вода, обрасли с растителност, и техните околности.

Размножаването настъпва във водоеми с различна големина.

Големият гребенест тритон образува изолирани популации, свързани с отделни водоеми. Такива популации може да се състоят от няколко десетки до няколко стотин екземпляра. Активността им е предимно нощна. Хибернацията обикновено настъпва от септември-октомври до март-април, в зависимост от метеорологичните условия. В топли зими хибернацията може да завърши до края на януари – февруари. Местата за хибернация са разположени на сушата, но в много случаи тритони в различни стадии могат да хибернират в дълбоки застояли води. Размножаването настъпва в периода март-май. В палнинските райони този период се отмества през май-юли.

Големият гребенест тритон е типично горско земноводно, много чувствително към водната еутрофикация. Унищожаването на горите и замърсяването на водите са най-големите заплахи за популациите му.

Според стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Идентификация на въздействието

Потенциално местообитание на земноводните представлява Кубадинското езеро в землището на с. Йоаким Груево. Самото езеро с площ около 2,5 ha не подлежи на промяна на предназначението съгласно ОУП. Промяната на предназначението на околната територия в УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване би могла да се отрази и върху водното местообитание. Местообитанията на червенокоремната бумка заемат 44,52 ha в зоната, тези на жълтокоремната - 261,44 ha, а на южния гребенест тритон - 524 ha. Площта на езерото е около 2,5 ha и представлява около 5,6% от потенциалните местообитания на червенокоремната бумка, 0,9% от местообитанията на жълтокоремната бумка, и 0,5% от местообитанията на южния гребенест тритон.

Потенциалните въздействия, които могат да се очакват в езерото ще засегнат много малка част от него. Съгласно ОУП във водните площи ще бъде допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водни спортове и атракции. На този етап е трудно да се предвиди и оцени потенциалното въздействие, но имайки предвид ограниченията, заложи в ОУПО не се очаква то да бъде значително. Коректна оценка може да бъде направена след като бъде изготвен на ПУП на парка. ПУП подлежи на ОВОС/ОСВ, което ще гарантира коректна оценка и минимизиране на въздействието върху местообитанията и популациите на земноводните. Поради това не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на видовете земноводни, предмет на опазване в зоната в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.3 Влечуги

7.3.3.3.1 Обикновена блатна костенурка (Emys orbicularis)

Обикновената блатна костенурка е разпространена в цялата страна до 900 m надморска височина (рядко до 1100 m). Обитава стоящи водни басейни от различен тип: блата, езера, язовири, микроязовири и др. Среца се в бавно течащи реки, напоителни канали и рибарници. Избягва потоци с бързо течащи и студени води. Популациите са многобройни в стоящите водни басейни и бавно течащи реки, където бреговете са обрасли с тръстика. Може да бъде намерена също в силно еутрофицирани водоеми.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната. Потенциалното местообитание е 536,90 ha.

Идентификация на въздействието

Съгласно модела на МОСВ всички предвиждания в зоната попадат в потенциални местообитания на обикновената блатна костенурка. Общата площ на

предвижданията е 11,42 ha, които представляват около 2% от местообитанието на вида в зоната. Предвижданията касаят сухоземни местообитания (предимно земеделски земи), поради което вероятно не засягат реално заето местообитание на вида.

Потенциално местообитание на този вид представлява Кубадинското езеро, с площ около 2,5 ha. Въпреки че не подлежи на промяна на предназначението съгласно ОУП, промяната на предназначението на околната територия в УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване би могла да се отрази и върху водното местообитание. Потенциалните въздействия, които могат да се очакват в езерото ще засегнат много малка част от него. Съгласно ОУП във водните площи ще бъде допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водни спортове и атракции. На този етап е трудно да се предвиди и оцени коректно потенциалното въздействие. Това може да бъде направено след като бъде изготвен на ПУП на парка. ПУП подлежи на ОВОС/ОСВ, което ще гарантира коректна оценка и минимизиране на въздействието върху местообитанията и популациите на обикновената видна костенурка в зоната.

Поради това не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*), в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.3.2 Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

В България шипоопашата костенурка се среща във височинната зона до 1300 m надморска височина. Обитава много райони в най-равнинните части на Тракийската низина и северна България, където постепенно изчезва поради екстензивното земеделие и промените на ландшафта. От май до юли снася 2-3 пъти по 4-5 яйца, които женските заравят. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от конкретните метеорологични условия.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в тази защитена зона. Общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 191,91 ha.

Идентификация на въздействието

Около 3 ha слабо пригодни за местообитания вида попадат в рамките на новата УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване. Тази територия представлява 1,6% от потенциалното местообитание на вида в зоната (Фигура 7-4).

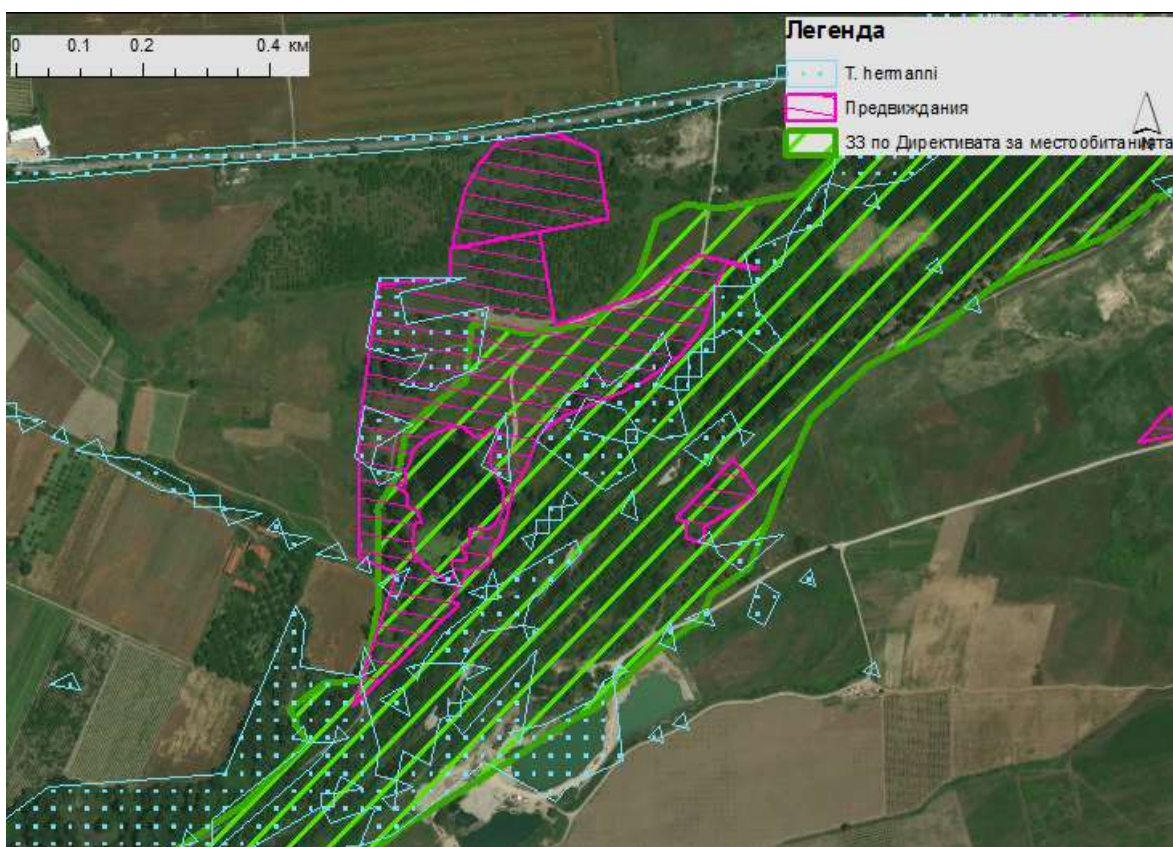
Пряко унищожаване и/или увреждане на местообитание на вид, предмет на опазване при усвояване на територия 33

В УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване ще се допуска само изграждане на алеи на земна основа (без трайни настилки), като е допустимо разполагане и на малки паркови елементи (пейки, кошчета за отпадъци). Имайки предвид факта, че се касае за слабо пригодна местообитание, както и предвид малката площ от местообитанието, която би могла да бъде засегната големината на

въздействието е определена като ниска. Чувствителността на вида по отношение на това въздействие е определена като средна. Значимостта на въздействието е слаба.

Различно по продължителност и интензивност безпокойство на видовете, което е възможно да доведе до прогонването им от сегашните местообитания, респективно до промени във видовия състав на съобществата, числеността и плътността на популациите им, поради засилено антропогенно и техногенно натоварване

Присъствието на хора и техника в местообитанията на вида може да доведе до безпокойство. Имайки предвид сравнително малкия пространствен обхват на въздействието и много ниската чувствителност на влечугите по отношение на безпокойство, значимостта на въздействието е слаба.



Фигура 7-4. Местообитания на шипобедрена костенурка в района на предвижданията на ОУПО

Промени в числеността и структурата на популациите поради пряко унищожаване на екземпляри

Потенциално въздействие върху сухоземните костенурки е загубата на индивиди в резултат на инциденти, както и в резултат на улавяне на индивиди от посетители на парка, взимане като домашни любимци, освобождаване след време на различно място, и др. Големината на въздействието е оценена като средна. Поради бавната подвижност чувствителността на костенурките е оценена като средна. Значимостта на въздействието е умерена. Не се очакват промени в числеността и структурата на популацията на *T. hermanni* поради загуба на екземпляри.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията на вида в зоната.

Предвид характера на предвижданията на ОУПО в зоната не се очаква фрагментация/бариерен ефект на популациите.

Таблица 7-11 Оценка на негативните въздействия върху влечуги

Вид на въздействието	Големина	Чувствителност на рецептора	Значимост
Загуба/увреждане на местообитание	2-ниска	С-средна	C2
Безпокойство	3- средна	A – много ниска	A3
Загуба на индивиди	3- средна	С-средна	C3

Не се очакват въздействия, които да окажат значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите шипопашата костенурка (*Testudo hermanni*) в зоната.

7.3.3.3 Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Шипобедрената костенурка се среща в почти цялата страна, без северозападните ѝ части, където могат да бъдат намерени единични индивиди, пренесени от други места. В планините на югозападна България е намирана до около 1300 m н. в. Плътността на популациите е повлияна от човешката дейност. На големи територии в равнинните части на страната те са напълно унищожени, в други са силно редуцирани. Сравнително запазени популации има в Странджа, Източните Родопи и подножията на планините около Петричко-Санданската котловина.

Обитава предимно нископланински и хълмисти райони, обраснали с храсти и нискостъблени гори. Предпочитани са открити тревисти пространства сред тях.

През май–юли снася 2 или 3 пъти по 2 до 8 почти кълбовидни яйца, които зарива в дупки в почвата. Яйцата се излюпват след 70–100 дни. Половата зрялост настъпва на 11–14 годишна възраст. Храни се предимно с треви, окапали плодове и др. Хибернацията трае от октомври-ноември до март-април, в зависимост от метеорологичните условия.

Според Стандартния формуляр видът е наличен в тази зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на вида в зоната.

Не се очакват въздействия върху местообитанията и популациите шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) в зоната в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.4 Маришка мряна (*Barbus plebejus*)

Маришката мряна (*Barbus plebejus*) е вид лъчеперка от семейство Шаранови. Разпространена е в Италия, Словения, Турция, Хърватия и Швейцария. Обитава сладководни басейни, пясъчни дъна и реки. На дължина достигат до 70 cm, на теглото до 6 kg. Популацията на вида е стабилна.

Обитава средните и долни течения на реките, среща се и в езера. Храни се с бентосни безгръбначни, малки риби и водорасли. Заплашен е от прекомерен риболов.

Според Стандартния формуляр видът е типичен за защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО не засягат потенциални местообитания на вида в зоната.

Не се очакват въздействия върху местообитанията и популацията на вида в зоната, в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.5 *Rhodeus sericeus amarus*

Бентосно пелагичен вид, разпространен в цялата страна в средното и долно течение на реките и някои стоящи водоеми. Среща се с голяма численост в стоящи или бавно течащи води с гъста водна растителност и пясъчно-тинесто дъното като равнини езера, канали, бавно течащи води, блата. Намира се сред растенията над пясъчни или тинести дъна в плитки води. Храни се основно с растения, в по-малка степен с червеи, ракообразни и ларви на насекоми. Продължителността на живот е до 5 години по изключение, но повечето индивиди не преживяват и годината на първото размножаване. Размера на популациите варира значително през различните години.

Според Стандартния формуляр видът е типичен за защитената зона.

Идентификация на въздействието

Потенциално местообитание на вида представлява Кубадинското езеро в землището на с. Йоаким Груево, което не подлежи на промяна на предназначението съгласно ОУП. Промяната на предназначението на околната територия в УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване би могла да се отрази и върху водното местообитание.

Съгласно ОУП във водните площи ще бъде допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водни спортове и атракции. На този етап, без конкретен проект за парка, е трудно да се предвиди и оцени коректно потенциалното въздействие. ПУП на парка подлежи на ОВОС/ОСВ, което ще гарантира коректна оценка и минимизиране на въздействието върху местообитанията и популациите на вида в зоната.

Поради това не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на *Rhodeus sericeus amarus* в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.6 **Безгръбначни**

7.3.3.6.1 *Бисерна мида (Unio crassus)*

Бисерната мида обитава предимно средното и долно течение на реките и водни басейни с почти застояла вода и глинесто дъно от 0 до 400 m надморска височина. Числеността на бисерната мида намалява в началото на 20 век навсякъде в Европа поради влошаване на качеството на водата. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Потенциално местообитание на бисерната мида представлява крайбрежната част на Кубадинското езеро.

Съгласно ОУП във водните площи ще бъде допустимо разполагане само на плаващи съоръжения, обслужващи водни спортове и атракции. На този етап, без конкретен проект за парка, е трудно да се предвиди и оцени коректно потенциалното въздействие. ПУП на парка подлежи на ОВОС/ОСВ, което ще гарантира коректна оценка и минимизиране на въздействието върху местообитанията и популациите на вида в зоната.

Поради това не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите на бисерната мида в резултат от реализирането на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.6.2 *Бръмбар рогач (Lucanus cervus)*

Разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Сирия. В България находищата на вида са разпространени равномерно, до 1000 m надморска височина в северните части на страната и до 1500 m в южните ѝ части.

Бръмбарът рогач обитава екотона на мозаечни широколистни и смесени гори. Развитието на ларвите продължава от 5 до 8 години в гниещата дървесина на *Quercus sp.*, *Tilia sp.*, *Fagus sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.*, *Corylus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Castanea sp.*, овощни дървета, рядко в иглолистни дървета.

Бръмбарът рогач е сравнително рядък вид. Ограничителен фактор за неговото разпространение е изчезването на старите широколистни гори и тяхната фрагментация. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

Идентификация на въздействието

Предвижданията на ОУПО в зоната не засягат потенциални местообитания за вида. Поради тази причина не се очаква предвижданията на ОУПО да оказат въздействие върху популациите и местообитанията на вида.

7.3.3.6.3 *Ценагрион (Coenagrion ornatum)*

Coenagrion ornatum е специализиран вид, привързан към изворни води с тънък воден филм и малки слънчеви поточета, поточета и канавки с кално дъно и гъста

хигрофилна тревна растителност (*Scirpus*, *Iris pseudacorus*, *Mentha aquatica*, *Nasturtium officinale*, *Sparganium spp.*).

По данни от стандартния формуляр видът е рядък в зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 376,91 ha по данни от крайната карта на разпространение на вида за зоната.

Идентификация на въздействието

Около 5,3 ha от потенциално местообитание за вида в зоната (1,4%) попадат в рамките на УЗ Озеленена територия за широко обществено ползване. В тази УЗ се предвижда минимално увреждане на местообитания (пътеки на земна основа, малки паркови елементи). Имайки предвид спецификата на местообитанията на вида, вероятността да бъдат засегнати реално ползвани местообитания е минимална. Големината на въздействие е оценена като ниска, значимостта на въздействието е слаба.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в зоната в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

7.3.3.6.4 *Офиогомфус (Ophiogomphus cecilia)*

Ophiogomphus cecilia се среща по реки и потоци в низините, с пясъчно дъно. Видът до голяма степен отсъства от каменисти планински потоци или реки с бързо течение.

По данни от стандартния формуляр видът е рядък в зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 509,52 ha по данни от крайната карта на вида за зоната.

Идентификация на въздействието

Около 9,8 ha от потенциално местообитание за вида попадат в рамките на предвиждания на ОУПО:

- 8,8 ha - Озеленена територия за широко обществено ползване (1,7%);
- 0,5 ha Ваканционно селище (0,1%);
- 0,5 ha Озеленена територия за спорт и развлечения (0,1% от местообитанията на вида в зоната).

Основна част от потенциално засегнатото местообитание попада в Озеленена територия за широко обществено ползване. В тази УЗ се предвижда минимално увреждане на местообитания (пътеки на земна основа, малки паркови елементи). Имайки предвид спецификата на местообитанията на вида, вероятността да бъдат засегнати реално ползвани местообитания е минимална. Големината на въздействие е оценена като ниска, значимостта на въздействието е слаба.

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в зоната в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО.

7.4 Кумулативно въздействие

Информация относно проекти, планове и програми, планирани за изграждане на територията на 33 Река Въча - Тракия са дадени в Текстово Приложение 1.

Проектите, планирани за изграждане на територията на 33 Западни Родопи са разгледани в Точка 7.1.

Ефектът на оценявания план, които потенциално може да се увеличи, когато към него се прибави ефектът от други планове, програми и проекти е обобщен в т. 7.7. Остатъчен ефект – въздействието, което се очаква в резултат от прилагане на плана, при спазване на предложените смекчаващи мерки.

В резултат от реализиране предвижданията на ОУПО не се очакват въздействия със силна значимост. Остатъчните въздействия с умерена значимост, очаквани в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО са:

- безпокойство - прилепи, видра, лалугер и пъстър пор;
- загуба на местообитание - влечуги, лалугер и пъстър пор;
- загуба на индивиди - лалугер и пъстър пор.

Потенциал за увеличаване на безпокойството, предизвикано в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО имат всички проекти, които ще се реализират в зоната. Кумулативно безпокойство би могло да има единствено при условие, че дейности, свързани с предвижданията на ОУПО се извършват едновременно с дейности по друг(и) проект(и), които могат да обезпокоят животните, както и при условие, че източниците на безпокойство са разположени на относително близко разстояние. Поради относително малката засегната площ в зоната, отдалечеността между проектите и предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на кумулативно безпокойство върху прилепи, лалугер и пъстър пор.

Предвидените проекти, свързани с отглеждане и развъждане на риба, които имат потенциал да увеличат въздействията върху видрата са с обща площ 4,2 ha. Безпокойството ще бъде в отделни части от местообитанието, за определени периоди от време и със сравнително нисък интензитет. Не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие върху популацията на видрата в зоната.

Предвидения проект за добив на баластра ще се осъществи в стара кариера и кариерни гнезда от минал добив, така че няма да доведе до загуба на местообитание за влечуги, лалугер и пъстър пор, както и до загуба на индивиди от видовете лалугер и пъстър пор. Поради това не се очаква значителна степен на кумулативна загуба на местообитание и загуба на индивиди в резултат от реализиране на предвижданията на ОУПО и проектите, предвидени за реализация в зоната.

Предвид местоположението, характера и мащаба на предвижданията на ОУПО от една страна, и на останалите проекти в зоната, няма вероятност от увеличаване ефекта на ОУПО когато към него се прибави ефектът от други инвестиционни предложения на територията на зоната.

Плановете и програмите, касаещи територията на зоната, са свързани с управление на отпадъците, местно развитие, водоснабдяване и канализация. Няма вероятност от увеличаване ефекта на ОУПО когато към него се прибави тяхното въздействие.

При разглеждане на проекта за ОУПО в съчетание с останалите инвестиционни предложения, планове и програми, съществуващи и предвидени за реализация в зоната, не може да се очаква нарастване на антропогенното въздействие върху зоната.

Може да се направи заключението, че не се очаква значителна степен на кумулативно въздействие в резултат на реализирането на предвижданията по ОУПО когато към очакваното от него въздействие се прибави ефектът от другите минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения в зоната.

7.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 Река Въча - Тракия (т. 7.3.) показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в зоната в резултат от реализацията на предвижданията на ОУПО.

Очакват се въздействия със слаба и умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав) на зоната по време на реализацията и при експлоатацията на предвижданията на ОУПО.

Целостта на зоната по време на реализиране на проекта няма да бъде засегната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Натура 2000.

7.6 Смекчаващи мерки и оценка на ефективността им

Оценката на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете обект на опазване в зоната показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху ключовите елементи на 33 Река Въча – Тракия. Въпреки това, за

редуциране значимостта на част от въздействията с умерена значимост са предложени смекчаващи мерки.

1. При изграждането на извънградския парк зоната край Кубадинското езеро да се осигурят табла, с информация за предмета и целите на зоната, основните ограничения, и препоръки за поведение в зоната, с цел намаляване на въздействието от туристическия поток.

Очакван ефект: Намаляване на въздействието, резултат от присъствието на туристи в зоната.

7.7 Остатъчен ефект

В Таблица 7-12 е представена значимостта на всички въздействия преди и след прилагане на предложените смекчаващи мерки.

Таблица 7-12. Остатъчно въздействие

Рецептор	Въздействие	Значимост на въздействието без прилагане на смекчаващи мерки	Смекчаващи мерки	Значимост след прилагане на смекчаващи мерки
Видра	Безпокойство по време на размножаване	C3	-	C3
	Безпокойство през останалата част от годината	B3	-	B3
Лалугер и пъстър пор	Безпокойство по време на хибернация ² / размножаване	C2	-	C2
	Загуба/ увреждане на местообитание по време на хибернация ² / размножаване	C2	-	C2
	Загуба на индивиди по време на зимуване ² /размножаване	D2	-	D2
Дългопръст нощник	Безпокойство	B3	-	B3
Шипоопашата костенурка	Загуба/ увреждане на местообитание	C2	-	C2
	Загуба на индивиди	C3	1	C1

² За лалугера

7.8 Компенсаторни мерки

Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, обект на опазване в 33 Река Въча - Тракия. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

7.9 Алтернативи

За предвижданията на ОУПО в зоната и в близост не се предлагат алтернативни решения, поради липсата на значително неблагоприятно въздействие върху целостта на зоната.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на проекта. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на зоната или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.).

7.10 Заключение

Оценката на потенциалните въздействия върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видовете, обект на опазване в 33 Река Въча - Тракия показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие, в резултат на предвижданията на ОУП на община Стамболийски. Очакват се въздействия със слаба значимост.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че предвижданията на ОУПО няма да:

- доведат до промяна на природозащитния статус на зоната за видове, обект на опазване;
- нарушат баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причинят промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцират значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцират популацията на ключови видове;
- променят баланса между ключовите за зоната видове;
- редуцират многообразието на зоната;
- доведат до увеличаване на фрагментацията;
- доведат до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че в резултат от предвижданията на ОУПО не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване BG0000424 Река Въча - Тракия и техните местообитания.

8. АЛТЕРНАТИВИ

За целите на ДОСВ са разгледани следните две основни алтернативи за реализацията на ОУПО Стамболийски :

- **Нулева алтернатива:** Продължение на настоящите процеси и тенденции на развитие, без прилагане на ОУПО- Стамболийски .
- **Алтернатива 1 - прилагане на ОУПО Стамболийски** във вида, в който е обект на настоящата оценка: Развитие при условие, че се прилага Плана за развитие на община Стамболийски чрез ОУПО.

На територията на 33 Бесапарски ридове и 33 Река Марица е разгледана алтернатива за прекатегоризацията на съществуващ нарушен терен.

8.1 Нулева алтернатива

Според т. 8, § 3 на допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”, „нулева алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, че инвестиционните предложения, които се предлагат, не бъдат осъществени. В конкретния случай при реализиране на нулевата алтернатива би се запазило сегашното състояние и тенденции в развитието на параметрите на компонентите на околната среда.

Нулевата алтернатива е свързана с неизпълнение на ОУП на Община Стамболийски. При реализирането на тази алтернатива ще продължат настоящите процеси и тенденции на развитие в общината. Ще се запазят сегашните състояние и тенденции на природните местообитания, местообитанията и популациите на видовете, предмет на опазване в 33 BG0000254 „Бесапарски възвишения“, 33 BG0000424 „Река Въча - Тракия“, 33 BG0000578 „Река Марица“, 33 BG0002057 „Бесапарски ридове” и 33 BG0002087 „Марица - Пловдив”.

Нулева алтернатива ще възпрепятства реализацията на дългосрочното устройствено планиране, необходимо за устойчивото управление на общината. Няма да бъдат изпълнени и указанията на стратегическите документи за национално и регионално развитие. В доклада за екологична оценка ясно се вижда екологичната насоченост на ОУПО Неговото реализиране ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, към съответните специфични цели, приоритети и стратегически цели.

На територията на общината съществуват проблеми, като пряко унищожаване на местообитания, превръщане на пасищата и ливадите в лозови масиви, изсичане на гори, браконьерство, откриването и експлоатация на кариери за инертни материали, опожаряването на стърнищата, безпокойство от транспорта и строителството, наличие на дифузионни източници на замърсяване на повърхностните

води и др. Без прилагането на плана идентифицираните екологични проблеми, имащи отношение към биоразнообразието в района вероятно ще се задълбочат.

ОУПО Стамболийски е изискуем документ, съгласно действащото в страната национално и международно законодателство в областта на устройството на територията. Нулева алтернатива е непрепоръчителна от гледна точка на опазването на околната среда и човешкото здраве. Тя е непрепоръчителна и във връзка с реализацията на дългосрочното устройствено планиране, необходимо за устойчивото управление на общината. Нейното реализиране ще попречи да бъдат изпълнени и указанията на стратегическите документи за национално и регионално развитие.

8.2 Алтернатива 1 – Реализиране на ОУП

Като Алтернатива 1 се разглежда реализирането на представения проект на ОУП на община Стамболийски във вида, в който е обект на настоящата оценка: Развитие при условие, че се прилага Плана за развитие на община Стамболийски чрез ОУПО.

По задание ОУП обхваща всички земи на територията на общината. По отношение на устройствените зони и тяхната площ, границите за тяхното планиране са ограничени и не се предлагат алтернативи по местоположение. При избора на конкретните териториално-устройствени зони при съвместна работата на екипите, изготвящи ОУП и оценката за съвместимост, е прецизиран до голяма степен вариант, при който максимално, при съществуващите дадености, се съхраняват защитените зони.

Новопредвидените устройствени зони в проекта за предварителния ОУП на Община Стамболийски са съобразени с предмета и целите на опазване и режима на дейностите в защитените зони по Natura 2000. Оценката на въздействието, направена в т. 3.3, 4.3, 5.3, 6.3 и 7.3 показва, че не се очаква прилагането на плана да окаже значителна степен на отрицателно въздействие върху защитените зони на територията на общината и техните елементи.

Оценката на потенциалните въздействия показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видовете обект на опазване в 33 BG0000254 „Бесапарски възвишения“, 33 BG0000424 „Река Въча - Тракия“, 33 BG0000578 „Река Марица“, 33 BG0002057 „Бесапарски ридове“ и 33 BG0002087 „Марица - Пловдив“. При реализиране на Алтернатива 1 се очакват въздействия със слаба и умерена значимост. Въпреки това, с цел редуциране значимостта на част от въздействията с умерена значимост са предложени смекчаващи мерки.

Алтернатива 1 може да бъде реализирана в два варианта:

- вариант едно - реализацията на плана, без да бъдат приложени смекчаващите мерки предложени в доклада;
- вариант две - реализацията на плана, с прилагане на предложените смекчаващи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно

отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта за ОУП на община Стамболийски.

От анализа на очакваните въздействия върху природни местообитания и местообитания на видове става ясно, че с прилагането на подходящи мерки, анализираният ОУП ще е съобразен с предмета и целите на опазване и режима на дейностите в защитените зони по Натура 2000 и не се очаква неговото прилагане да повлияе съществено върху защитените зони и техните елементи.

При прилагането на мерките за намаляване на очакваните отрицателни въздействия, те ще са в незначителна степен.

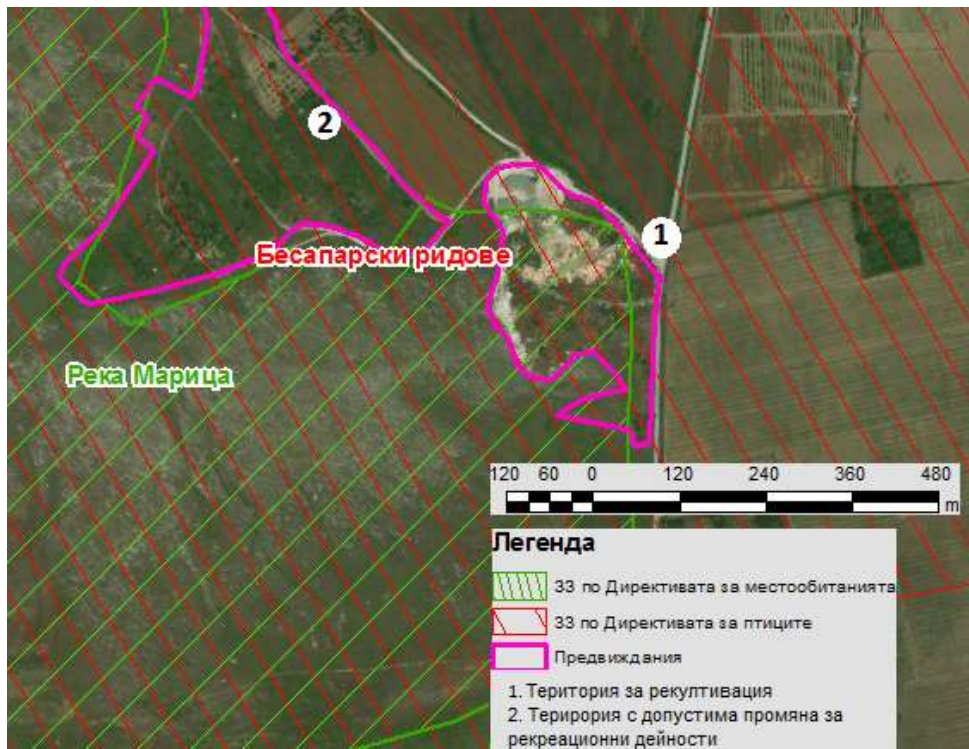
Реализацията на плана ще даде положителна насока по отношение управление на компонентите на околната среда и човешкото здраве. Приемането на ОУП ще даде възможност за устойчиво развитие на територията.

Във връзка с изложеното, предпочитана от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве, както и от гледна точка на ключовите елементи на 33 от мрежата Натура 2000 е Алтернатива 1, при спазване на предложените в настоящия доклад смекчаващи мерки.

8.3 Алтернатива за прекатегоризацията на съществуващ нарушен терен на територията на 33 Бесепарски ридове и 33 Река Марица

На територията на 33 Бесепарски ридове и 33 Река Марица (в участък, в който двете зони частично се припокриват, Фигура 8-1) е разположена площ която представлява силно увреден терен, ползван в миналото като незаконна кариера. Тази площ покрива 5,7 ha 33 Бесепарски ридове и 4,1 ha от 33 Река Марица. Тъй като теренът е непригоден за природните местообитания и за видовете, предмет на опазване в зоните, при разработването на ОУП беше предложен вариант за прекатегоризиране на тази площ в Предимно производствена зона.

В процеса на оценка на въздействието на ОУП върху предмета и целите на зоната, за тази площ беше сметено за по-целесъобразно да бъдат предвидени възстановителни дейности за увредените терени. Поради това площта е прекатегоризирана като Нарушена територия за рекултивация. Този вариант е предпочетената алтернатива, разгледана и оценена в т. 3.3. и 6.3. на настоящия доклад. Площта, за която са разглеждани тези алтернативни варианти е обозначена като (1) Територия за рекултивация на Фигура 8-1.



Фигура 8-1. Алтернативи територията на 33 Бесепарски ридове и 33 Река Марица

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвижданията на ОУП за устройство на териториите на община Ракитово, попадащи в границите на 33 по Директивата за птиците и в границите на 33 по Директивата местообитанията за са дадени съответно в Таблица 9-1 и

Таблица 9-2.

Таблица 9-1 Предвижданията на ОУП в границите на 33 по Директивата за птиците

33	УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)
Територия с предвидена промяна на предназначението			
33 Бесапарски ридове	Пасища, мери - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	2.47
	Депа за битови отпадъци (сметища)	Нарушена територия за рекултивация	1.4
	Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Нарушена територия за рекултивация	5,7
	Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	1,4
33 Марица Пловдив	Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство и водни течения	Изграждане на път	0,25
Територия с допустима промяна на предназначението при наличие на инвестиционен интерес			
33 Бесапарски ридове	Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	32
	Ниви (орна земя) - Орни земи за временни нужди на строителството	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	15.4
	Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	2.6

	Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване	1.4
--	---	--	-----

Таблица 9-2 Предвижданията на ОУП в границите на 33 по Директивата за местообитанията

33	УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)
Територия с предвидена промяна на предназначението			
33 Река Марица	Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство и водни течения	Изграждане на път	1
	Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	1,4
	Други територии, заети от селско стопанство - територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Нарушена територия за рекултивация	4,1
33 Река Въча - Тракия	Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за спорт и развлечения	0,7
	Ниви - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Ваканционно селище	0,5
	Територии, заети от индустриални и минно-добивни отпадъци	Нарушена територия за рекултивация	0,66
	Пасища, мери - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Озеленена територия за широко обществено ползване	8,8
Територия с допустима промяна на предназначението при наличие на инвестиционен интерес			
33 Бесепарски възвишения	НИВИ (ОРНА ЗЕМЯ) - Орни земи за временни нужди на строителството	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за рекреационни дейности	9,5
33 Река Марица	Ниви (орна земя) - Територии, предназначени за нуждите на селското стопанство	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови, обслужващи дейности и обитаване.	1,4
33 Река Въча - Тракия	Други територии, заети от селско стопанство - Територии, предназначени за нуждите на селското	Земеделска територия с допустима промяна на предназначението за производствено-складови,	0,76

33	УЗ - Опорен план	УЗ - ОУП	Площ (ha)
	стопанство	обслужващи дейности и обитаване	

В рамките на 33 по Директивата за местообитанията не се очаква предвижданията на ОУПО да засегнат значително природни местообитания, обект на опазване. Засегнато е единствено местообитание 62A0 в 33 Бесапарски възвишения. В рамките на територия с допустима промяна на предназначението попадат 0,5 ha, равняващи се на около 0,02% от цялата площ на местообитанието в зоната. Всички идентифицирани въздействия са със слаба значимост.

Остатъчните въздействия с умерена значимост върху популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в 33 по Директивата за местообитанията се очакват единствено в 33 Река Въча – Тракия. В останалите зони остатъчните въздействия са със слаба значимост.

Таблица 9-3. Остатъчни въздействия с умерена значимост – 33 по Директивата за местообитанията (33 Река Въча – Тракия)

Рецептор	Въздействие	Значимост на въздействието след прилагане на смекчаващи мерки
Видра	Безпокойство по време на размножаване	C3
	Безпокойство през останалата част от годината	B3
Лалугер и пъстър пор	Безпокойство по време на хибернация ¹ / размножаване	C2
	Загуба/ увреждане на местообитание по време на хибернация ¹ / размножаване	C2
	Загуба на индивиди по време на зимуване ¹ /размножаване	D2
Дългопръст нощник	Безпокойство	B3
Шипоопашата костенурка	Загуба/ увреждане на местообитание	C2

Видовете птици, обект на опазване в 33 Бесапарски ридове по Директивата за птиците, които биха могли да гнездят и/или да се хранят в потенциално засегнатите тревни местообитания са полска бърбуца (*Anthus campestris*), турилик (*Burhinus oedipnemus*), късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), черночела сврачка (*Lanius minor*), горска чучулига (*Lullula arborea*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), кръстат орел (*Aquila heliaca*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), скален

¹ За лалугера

орел (*Aquila chrysaetos*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), степен орел (*Aquila nipalensis*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), полски блатар (*Circus cyaneus*), ловен сокол (*Falco cherrug*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черна каня (*Milvus migrans*).

Остатъчните въздействия с умерена значимост са дадени в Таблица 9-2.

Таблица 9-4. Остатъчните въздействия с умерена значимост, 33 Бесепарски ридове

Въздействие	Значимост на въздействието след прилагане на смекчаващи мерки
Загуба на местообитание по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D2
Безпокойство по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D1
Загуба на индивиди по време на размножителния сезон (в открити местообитания)	D2

Всички идентифицирани въздействия са със слаба до умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите и видовете, обект на опазване в 33 Бесепарски ридове.

Видовете птици, обект на опазване в 33 Марица Пловдив по Директивата за птиците, които могат да ползват потенциално засегнатите тревни местообитания в зоната са голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), белоопашата калугерица (*Vanellus vanellus*). В крайречното местообитание в зоната биха могли да бъдат засегнати земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), средна бекасина (*Gallinago gallinago*) и голяма бекасина (*Gallinago media*).

Остатъчните въздействия с умерена значимост в зоната са дадени в Таблица 9-3.

Таблица 9-5. Остатъчните въздействия с умерена значимост, 33 Марица - Пловдив

Въздействие	Значимост на въздействието
Загуба на открито местообитание по време на размножителния сезон	D2
Загуба на крайречно местообитание по време на размножителния сезон	D1
Безпокойство по време на размножителния сезон в открити местообитания	D2
Безпокойство по време на размножителния сезон в крайречни местообитания	D1

Всички идентифицирани въздействия са със слаба до умерена значимост. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху местообитанията и популациите и видовете, обект на опазване в ЗЗ Марица - Пловдив.

Оценката на потенциалните въздействия върху предмета и целите на ЗЗ BG0000254 Бесепарски възвишения, ЗЗ BG0000424 Река Вълча – Тракия и BG0000578 Река Марица за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, и ЗЗ BG0002057 Бесепарски ридове и ЗЗ BG0002087 Марица - Пловдив за опазване на дивите птици показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на зоните, в следствие на реализацията на предвижданията на ОУПО.

След направената оценка на въздействията, може да бъде заключено, че реализирането на предвижданията на ОУПО няма да:

- доведе до промяна на природозащитния статус на зони от мрежата Натура 2000 за видове, обект на опазване;
- наруши баланса, разпределението и плътността на ключови видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причини промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцира значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцира популацията на ключови видове;
- промени балансът между ключовите видове в зони от мрежата Натура 2000;
- редуцира многообразието на зони от мрежата Натура 2000;
- доведе до увеличаване на фрагментацията;
- доведе до загуба или намаляване на ключови характеристики на зони от мрежата Натура 2000.

Стриктното съобразяване с добрите практики ще гарантира, че по време на реализирането на предвижданията на ОУПО няма да се причинят значителни отрицателни въздействия върху целостта на зоните от мрежата Натура 2000 попадащи в границите на община Стамболийски както в териториален, така и във функционален аспект.

10. Трудности

Като цяло не бяха срещнати сериозни трудности по време на изготвяне на настоящия доклад.

В границите на общината попадат 5 Натура зони и предвижданията на ОУПО имат потенциал да засегнат редица местообитания и видове, предмет на опазване в тях. За адекватна оценка на кумулативното въздействие беше необходимо да бъде събран и анализиран голям обем специфична информация за други инвестиционни предложения и проекти, които са реализирани или предстои да бъдат реализирани на територията на тези зони. Информация за инвестиционните предложения в защитените зони от мрежата Натура 2000, засегнати от предвижданията на ОУПО беше получена от публичния регистър с данни за извършване на процедури по ОВОС и ЕО на съответните РИОСВ, в границите на които попадат засегнатите зони (анализирана е информацията за цялата територия на зоните). Основните трудности при изготвянето на оценката бяха свързани с това, че данните са основно за парцелите, в които се планира реализацията на дадено инвестиционно предложение, но не и неговите конкретни граници. Следвайки принципа на предпазливостта оценката е направена изхождайки от вероятността да бъде засегната цялата площ на дадените имоти. Срещнатите трудности не се отразиха на качеството на оценката.